Son gelen 100 model
Çocuk arabalarını
gelip görünüz
Şark-Pazarı
Bazar dü Levan
Toptan ve
perakende satış
Beyoğlu, İstiklâl
caddesi 314

HABER

Bugünkü sayımız 16 Sayfadır

5 Kuruş - Telefon: 23872

11 EYLÜL 1937 Cumartesi

Sene: 6 - Sayı: 2032

İtalyaya ağır bir darbe!

Yeni yaptırmakta oldukları büyük zırhlıların plânları çalındı!

35 bin tonluk bu yeni gemilerin artık gizli bir tarafı kalmamıştır

İngilizce Niyuz gazetesi yazıyor:

"İtalyanın Cenova şehri civarındaki tersanelerde, İtalyanın mukabil casus teşkilâtı geçen hafta müthiş bir paniğe uğramıştır. Zira, 35000 tonluk yeni İtalyan hatti harp gemilerinin plânları çalınmıştı.

Havadisi dışarıya sızdırmamak için sıkı bir sansür konulmuşsa da, gene herkes işitmiştir. Bunun üzerine hükümet, plânları yabancı casusların çaldığını ilân etmiştir.

Bu darbe, İtalyan makamlarına bir hayli ağır gelmiştir. Zira, iki hafta kadar evvel denize indirilmiş olan "Vittorio Veneto,, ile, halen Cenovada inşa edilmekte bulunan "Littorio,,yu dünyanın en kuvvetli harp gemileri telâkki ediyorlardı. O kadar ki, gerek sürati, gerek topları, bakımından 42,000 ton luk "Hood,, isimli İngiliz zırhlısından da kuvvetli sayılıyordu. .

İtalyanların bu iki gemisi de, 1939 da hazır olacaktır.

İtalya, son zamanlarda ordusundan ziyade bahriyesile öğünmeğe başlamıştır. Roma, İtalyan bahriyesinin, bugün, Süveyşin ötesindeki müstemlekeleri himaye etmek icap ettiği zaman, üslerinden çok uzakta harekât yapabileceği kanaatindedir.

En modern olduklarını farzettikleri 108 tahtelbahirden çok şeyler bekliyorlar.,,

Japonlnr Çini kolay alamıyacaklarını itiraf ediyorlar

Başvekil, memleket efkârı umumiyesini uzun bir harbe karşı hazırlaMağa çalışıyor

Japon tayyarelerinin Çini yakıp yıkma faaliyetleri

Bu resim, Türkiyede Japon sefareti ataşemiliteri tarafından gazetelere gönderilen japonca bir mecmuadan alınmıştır. Japon ataşemiliteri bu resmin izahatını türkçe olarak resmin altına şöyle yazdırmıştır: (Tiyençin - Pekin şimendifer hattı üzerinde olan Langhang istasyonunun genç bir Japon tayyare pilotu tarafından bombardıman edildikten sonra alınan resmidir.)

(Yazısı 7 incide)

100 bin lira sarfile

Erzurumda yapılacak âbidenin maketi

Dün juri tarafından seçildi

Hadi Bora'nın birinci olan maketi

Erzurumda dikilecek büyük âbide için Türk heykeltraşları arasında açılan müsabakanın jürisi dün toplanmış ve kati kararını vermiştir.

Bu müsabakaya heykeltraş Hadi, Zühtü, ressam Ratip Tahir, ve Cemal Tollu iştirak etmişlerdi.

Akademi müdürü Burhan Toprağın riyasetinde Akademi mimari şubesi şefi profesör Taut, heykel şubesi şefi Belling, resim şubesi şefi Leopold Levi, belediye ve şehircilik mütehassısı Dr. Vagner, şehircilik profesörü Celâl Esat, mimari profesörü Arif Hikmet Holtaydan terekküp eden jüri heyeti maketleri tetkik etmiştir. Jüri heyeti, uzun uzadıya devam eden tetkikatı neticesinde Hadinin 1 numaralı maketini birinci, Zühtünün S. Z. işaretli maketini ikinci, Nejadın 2 numaralı maketile Zühtünün İ. Z. işaretli maketlerini de üçüncü olarak tesbit etmiştir.

(Devamı 4 üncü de)

Akdenizde kontrol

Donanmamızın da iştirakile 20 Eylûlde başlıyor

Verilen kararlar:

1 — Akdenizin garbında ticaret gemilerini korsanlardan korumak vazifesi İngiliz ve Fransız donanmalarına verilecektir.

2 — Akdenizin şarkında ayni vazife Türkiye, Sovyet Rusya ve Yunan donanmalarına verilecektir.

3 — Ticaret gemileri Akdenizde üç yol takip edecektir.

4 — Karasuları haricinde deniz altında hiç bir tahtelbahir dolaşamıyacaktır.

Hariciye Vekilimiz, Ingiliz ve Fransız Hariciye Nazırlarile mühim mülâkatlar yaptı

Nihayet bir hafta sonra Akdenizde "meçhul!" korsanlar inlerine çekilmek zorunda kalacaklardır...

Taarruzlar devam ederse

Sovyetler mukabelede bulunacaklarını bildirdiler

İtalya ise bu mukabele bilmisili "Taarruz„ telâkki edeceğini ilân ediyor

Nyon, 11 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Komitenin dünkü celsesinde Fransız ve İngiliz mümessilleri, hazırlamış oldukları mukaddem projeyi tevdi etmişlerdir.

Bu tekliflerin koyduğu prensipler üzerinde itilâf hasıl olmuş zannolunmaktadır. Yalnız tesvidi tarzında bazı tadilât yapılacaktır. Maamafih tatbikata müteallik tarzlarda bahri mütehassısları bulunmıyan bazı heyetler kendi teknisiyenleri ile istişarede bulunmuşlar, veyahut bazı izahat daha istemişlerdir. Proje, bugün müzakere edilecektir.

Proje, emniyet mıntakaları tesis etmekten ibarettir, bu mıntakalar, denizaltılara memnu olacak ve bu mıntakalar dahilinde bütün ticaret gemileri beynelmilel harp gemileri karakolları tarafından himaye edilecektir.

Bütün murahhaslar, konferansın süratle ve mümkün olduğu takdirde önümüzdeki hafta başında neticelenmesi arzusunu izhar etmişlerdir.

Kontrol gemileri üssülharekelerine vasıl olur olmaz, nezaret ve tarassut başlıyacaktır. Bu işin bu ayın yirmisinde başlıyacağından bahsedilmektedir.

Bu iş yapıldıktan sonra konferans, harp gemilerinin veya tayyarelerin muhtemel taarruzlarına karşı tedbirler alacaktır. Akdenize tayyare gemileri gönderileceği ve bunların avcı tayyarelerini hemen harekete geçirmeğe âmade bulunacakları söylenmektedir. Fransız ve İngiliz filolarının garbi Akdenizi kontrol edecekleri rivayet olunuyor.

Konferansın nihayetinde İtalyanın muayyen bir mıntakayı kontrole davet edileceği ve imtinaı halinde Fransız ve İngiliz filolarının İtalyanın yerine kaim olacağı söylenmektedir.

Şarki Akdeniz diğer Akdeniz devletleri tarafından bilhassa Türkiye, Sovyet Rusya ve Yunanistan tarafından kontrol edilecektir.

Bugünkü müzakerelerin mevzuları

Cenevre, 11 (A.A.) — Röyter ajansı muhabirinden:

Nyon konferansının bugünkü müzakerelerinin mevzuunu teşkil edecek olan başlıca iki mesele şunlardır:

1 — Himaye altına alınan mıntakalarda karakol hizmetini görecek olan gemilerin ittihaz edecekleri tedbirler: Görülen veya işitilen denizaltılar hemen batırılacak mı, yoksa Londra deniz muahedenamesinin insani ahkâmına göre korunacak mı?

2 — Merkezi ve şarki Akdenizin tevzii meselesi.

Murahhas heyetlerin bu iki mesele hakkında vaktinde mutabık kalacakları ve bunları hazırlanmış bir halde bugün öğleden sonra aktedilecek umumi celseye yetiştirecekleri ümit edilmektedir.

Hava kuvvetlerinin iştiraki ve Akdenizde hava taarruzlarına karşı yapılacak harekât meselesi, Nyonda henüz mevzuubahs olmamıştır. Fakat denizaltılar meselesi halledilir

(Devamı 7 incide)

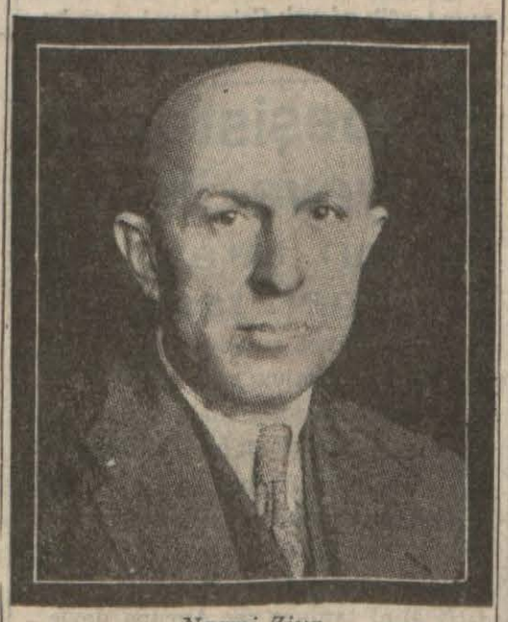

Nazmi Ziya

Bir kayıp:

Ressam Nazmi zıya öldü

Geceleyin bir kalp krizi sanatkârı elimizden aldı

(Yazısı 4 üncüde)

Tayyare piyangosunda

Bugün çekilen numaralar

7 inci sayfamızdadır

Dış Siyasa:

Amerikanın dünya siyasetinueki rolü...

Yazan: Şekip Gündüz

Dünyanın bugünkü kararsızlığından en fazla mes'ul olması icab eden devlet hangisidir?

İtalya mı, Almanya mı? Rusya mı? Japonya mı? İngiltere veya Fransa mı?

Hayır... Ne o, ne bu. Mevcut kararsızlığın nesçini iyice tahlil ettikten sonra insanlığın bugünkü korkulu rüyasından ve azabından sadece ve düpedüz "Şimalî Amerika İttihadı" nı mes'ul tutmak icab eder. Zira bugün medenî ve demokrat dünyanın önünde halli kabil olmıyan birer tehlikeli muamma gibi duran hâdiseler hep bu büyük devletin "kendi kabuğu içine çekilmiş olmasından,, doğmaktadır.

"Şimalî Amerika İttihadı" Avrupa işleri karşısında "temayülsüz bir seyirci" olmıya karar verdiği günden sonradır ki dünyanın hali değişti; nizamı bozuldu. Umumî harb sonu nizamı "Şimalî Amerika İttihadı" nın birtakım vazifeleri üzerine almış olması esasına dayanarak kurulmuştu.

Zaman zaman Milletler Cemiyetinin otoritesini kaybeder gibi olduğu görüldü. Bunda da Amerikanın menfî bir rolü olmuştur. Zira bu Milletler Cemiyeti Amerikanın birtakım mühim vazifeler deruhte etmesile ve "garant" larından biri olmayı kabul etmesiyle kurulmuştu.

1932 de, Japonyanın Çine saldırdığı günlerde Şimalî Amerika İttihadı, Avrupa işlerine uzak bir seyirci kalmanın ne büyük bir hata olduğunu anlamadı değil. Bundan gelen ve gelecek olan zararların dehşetini de hissetti. Lâkin Avrupa ile anlaşarak Uzak Şarkta Japonyayı ürkütecek bir tertip yapmıya vakit kalmadan Japonya yapacağını yaptı.

Düne kadar Uzak Şarkta takib ettiği politika "kuvvetlerin karşısına kuvvet çıkarmak ve bu kuvvetleri biribirleriyle korkutarak kendi menfaatlerini devam ettirmek,, suretinde hulâsa edilebilen İngiltere, Mançuri harbinden sonra deniz konferansları ve "arsıulusal ekonomi" kongreleri kurarak eski diplomasi hud'aları ile ve kulis arası pazarlıklariyle egemenliğini devam ettirecek şartları temin edebileceğini sandı. Fakat yaptığı her kombinezon Amerikanın 932 de Uzak Şarkta düştüğü vaziyete düşmekten bu İngiltereyi kurtaramadı. 936 ve 937 de Şarkî Afrikada Milletler Cemiyetinin kakılıp kaldığı "çıkmaz" meydandadır. Buhranın biri bitmeden biri başlıyor, dünya tehlikeden tehlikeye ulaşıyor, bir belâdan kurtulmadan belânın bir başkası çıkıveriyor.

Mevcud hali dünyada yeni bir muvazenenin teesüssü suretinde tefsir edenler de var. Diyorlar ki;

"Umumî harb sonunda muzaffer devletler bloklarının kuvvetini cihanda emniyet ve itimadın yeniden teşekkülü ve milletler arasında iktısadî ve siyasî bir ahengin teessüsü için kullanmak lâzımdı. Halbuki bazı devletler bu büyük kudreti, yalnız kendi şahsî menfaatlerini temin için kullanmışlardır, hattâ bu hodgâm siyasetleri umumî harbde yan yana harbettikleri müttefiklerinin menfaatlerini bozduğu halde dahi tuttukları yolu değiştirmemişlerdir. Bunun için yeni vaziyeti, *(dizginsiz bir kudretin karşısına çıkmış yeni bir kudretin mevcudiyetini hissettirmesi ve tanıtması suretinde)* kabul etmek doğru olur. Bu devletlerin umumî harb sonunda ele geçirilmiş bir dünya otoritesini istismar edememeleri dünya muvazenesinin bozulması demek değildir. Bilâkis dünyada bir muvazene teşekkül etmiş olması demektir. Bugün umumî harbin kâğıt üstündeki zaferini alabildiğine istismara alışmış olanların karşısında bir yeni kuvvet vardır.,, Bu düşünce (Faşist - Nazi) temayülün ifadesidir.Roma - Berlin mihveri üzerinde dönen dünya parçasından çıkan rüzgâr budur.

Bizce bu çok sakattır. Zira dünyanın gelip geçici bir muvazeneye değil devamlı bir anlaşmaya ve tam bir istikrara ihtiyacı vardır. (Faşist - Nazi) temayülün muvazene adını verdiği şey bir tarafın "sulh temayülleri" ve "meşru esaslara sadık kalmak,, daki ısrarından doğan sakin halinden meşru metodlara tamamiyle yabancı bir istikamet takib ederek istifade etmekten ibarettir. Kendi hallerinde yaşıyan sulhcü insanların diyarını ansızın basmak, masum şehirleri gülle yağmuruna tutmak, çocuk emziren analara zehirli gazle ölüm saçmak, sakin bir denizde, sulh içinde, tatlı tatlı yol alan bir gemiye torpil savurmak bir dünya muvazenesinin icabları olarak nasıl kabul edilebilir? Avrupanın en mühim bir denizinde patlıyan torpiller Japonyaya benzer bir yol tutanların ve Japonya ile müttefik olmakta ısrar edenlerin, düne kadar yalnız Çinde tatbik edilegelen bazı metodları Avrupaya ithal etmek kararını verdiklerini gösteriyor.

Bu hal, medenî ve demokrat Avrupanın da, her tecavüzün mübah sayıldığı bir Çin vaziyetine sokulmak üzere olduğunu ifade eder.

Amerikanın Mançu ve Şimalî Afrika meselelerinden çıkan buhranlardaki "temayülsüz seyirci" liği Çin illetinin cihan illeti haline girmesini mucib olmuştur. Bu illet, Amerikanın dış sıyasasındaki hareketsizliğin, durgunluğun devamı nispetinde insanlık için müz'iç olacaktır. Şimalî Amerika ittihadı devleti yalnız Amerikada değil, ayni zamanda arz üzerinde de bulunduğunu hatırladığı gün korsanlık kendiliğinden biter.

Şekip GÜNDÜZ

Hâdiseler ve fikirler...

Şişecilikte tröst

Hele resmî taleplere karşı senelerden beri var

Yazan: Hüseyin Rifat

Birkaç sene evveline gelinceye kadar adedi beşi altıyı geçmiyen ve camekânları bugün kırılmaz bardaklar, yarın kübik cıgara tablaları, daha öbür gün de bin bir çeşit fincanlarla süslenen şişe mağazalarının bugünkü adedi mühim miktarda artmış olmakla beraber ayni cins mal hepsinin camekânında sıralanmışlar, ağız birliği yapmışlar gibi, hepsi de ayni fiatı taşıyorlar. Bu mağazalar öyle kenarda, bucakta değil; İstanbulun kirası en ağır olan İstiklâl caddesinde; yakında aralarına bir yenisinin daha karıştığı görülüyor.

Renkli şişe parçalarından ibaret olan cıgara tablalarına baksanız da alamazsınız! Çünkü altmış beş kuruş! Bu fiat sizin veya benim içindir; nimresmî ve resmî bir müessese ihtiyacını temin etmiye kalkışmıya görsün; fiatlar yüzde elli birden zam görür ve her müessesenin karşısına çıka, çıka biraz şişkin yüzlü, göbekli ayni yahudi çıkar.

* * *

Sekiz, dokuz sene evvel Seyrisefain idare meclisinde aza bulunduğum sırada 18-20 bin liralık tabak, çorba tabağı, kahvaltılık gibi birçok kalem eşya alınacakmış; nümuneler meclis odasına getirilmiş; bezirgânın koyduğu fiatlarda her cins malın üzerine yapışık. İlk görenleri çok hesab edilmiş de öyle fiat konmuş hissine düşürmek için, meselâ renksiz, şişe ve meze tabaklarına elli beş değil, altmış da değil, elli altı kuruş konmuş.

Bu elli kuruşu görür görmez, daha geçen gün ayni tabaklardan altı tanesini kırkar kuruştan aldığımı hatırladım. Nasıl oluyordu da altı parçasını kırkar kurustan satan bir müessese üç dört kuruşa mal alınırken elli altı kuruş bir kıymet koyuyordu.

Fiatları hep yüksek bulduk; çelebiyi gelecek celsemizde davet etmelerini kararlaştırdık.

Ayni adam, ayni göbek, hiç gülümsemiyen ayni yüz; mütemadiyen ısrar ediyor, karşımızda put gibi duruyor, fiatları son dereceye kadar hesab ederek vermiş olduğundan bir santim bile tenzile yanaşmam diyordu. Talib de bir kişi! Başkası yok ki!...

Vakıâ bu para o vakitki Seyrisefainin kesesinden çıkmıyacaktı. Her seyahatte kırılan dökülen bu gibi şeylerin parası vapurlara bırakılan bahşişlerden indirilerek geri kalanı kendilerine dağıtılıyordu; para Seyrisefain kasasında demekti. Fakat Seyrisefain den çıkmıyor diye sinyor bilmem kimin kesesine aktarma edilmesine de susulamazdı ya!

O gün ben şöyle bir teklifte bulundum: kendim hariç olmak üzere aza arkadaşlardan birine idareden iki memur terfik ederek Çekoslovakyaya hemen yolcu etmek, on gün zarfında bunları oradan tedarikle yola çıkarılmasını temin etmek.

Ayni zamanda biliyordum ki biz Çekoslovakyadan doğrudan doğruya ne alsak fabrika İstanbul röprezantanına vereceği komisyonu da bize yüklyecekti ama karşımızdaki tröstü alt aşağı ederek ancak bir kalemini hatırlıyabildiğim fiat farkını kazanacaktık.

O gün belki bin lira kadar bir para sarfetmeyi göze alsaydık (18) bin liralık zücaciye nihayet (10) bin liraya mal olacaktı; iş dara mı geldi, ne oldu bilmem. Biricik talibin milimine kadar istediğini verdikti!... O koca göbeğin kapıdan gururla çıkışı bugün yine gözümün önüne geldi.

Netice, memlekette köklü bir zücaciye tröstü vardır; ve bu tröst bilhassa resmî taleblere karşı daha ziyade şahlanır!

* * *

Bahsin sonuna komposta gibi şu satırları da ilâve edeyim: arkadaşlardan biri de tabak yerine "emaye" kullanmamızı teklife kalkışmıştı; ben, doktorlar müsade etmiyorlar dedim; o da ince bakırlardan tabaklar var; kalaylatır, kullanırız demişti... Diğer arkadaşların ne cevab verdiklerini hatırlıyamıyorum. Yalnız bol bol güldüğümüzü biliyorum!

Hüseyin Rifat

Arap kongresi dağıldı

Papaya müracaata karar verdiler

Kudüs, 11 (A.A.) — Şamdan bildirildiğine göre Bludenue toplanan Arap kongresi, komisyonlar tarafından kararlaştırılan teklifleri ittifakla tasvip ederek dün kapanmıştır.

Kongre, Filistindeki mukaddes makamların yahudilerin tehdidi altında bulundukları tehlikeler üzerine papanın ve Avrupanın diğer ruhanî şeflerinin nazarı dikkatini celbetmeye karar vermiştir.

Kongre, ayni zamanda Arap devlet reislerine de birer telgraf göndererek müzaheretlerinden dolayı kendilerine teşekkür etmiş ve Arap davası yolunda gayretlerine devamlarını istemiştir.

Milletler Cemiyeti konseyi

Dün Cenevrede toplandı

Cenevre, 10 (A.A.) — Milletler cemiyeti konseyi, saat 11 de ilk bir hususi celse akdetmiştir. Nizamname mucibinde konseye, Quevedo Equateur,, ye halef olan Negrin (İspanya)) riyaset etmiştir.

Negrin, önümüzdeki pazartesi günü asamblenin açılma celsesine riyaset edecek ve yapılacak intihabata intizaren açılma nutkunu söyliyecektir. Riyasete Aga Hanın intihab edilmesi çok muhtemeldir.

Bu sabahki hususi celse, ruznamenin kabulüne tahsis edilmiştir. Hiç bir murahhas, İspanyol meselesinin takdimen müzakeresini istememiş olduğundan bu meselenin hafta ortasında konseye gelmesi muhtemeldir.

Bunun için de Nyon konferansının ilk neticeleri beklenilecektir.

Konsey, salı günü saat 17 ye kadar tatil etmiştir. O gün Edenin Filistin vaziyeti hakkında beyanatını dinliyecektir.

Asamble reisi Agahan

HABER — Bu sabahki "Cumhuriyet,, gazetesi Milletler cemiyeti asamblesinin bu seferki ictimaına Kara Hanın riyaset edeceğini yazmışsa da bu doğru değildir. Asambleye riyaset edecek olan zat Aga Handır.)

Eve giren kamyon

Üsküdar belediyesine ait çöp kamyonu dün Bülbüldere caddesinden geçerken önüne birdenbire Doğan isminde bir çocuk çıkmıştır. Şoför kaza yapmamak için direksiyonu sağa kıvırmış, fakat süratle giden kamyon Şerifenin 150 numaralı evinin kapısına çarparak parçalamış, yarısı içeriye girmiştir.

Ispanyada yeni bir hükûmet

Asturide anarşistler tarafından kuruldu

Salamanka 10 (A.A.) — Asturia cephesinden buraya gelen haberlere göre, 1934 teşrinievvel isyanında rol oynamış olanlardan Berlassuno Tomasın idaresindeki anarşistler Asturiada idareyi ele almışlar ve burasının istiklâlini ilân etmişlerdir.

Anarşistlerin dün akşam Sovyet konsolosunu öldürmüş oldukları söyleniyor.

Hükûmetçilerin bir muvaffakiyeti

Valansiya 10 (A.A.) — Milli Müdafaa Bakanlığının bir tebliğinde deniliyor ki:

Şimal cephesinde, sahil boyunda düşmanın tazyiki dün bütün gün devam etmiş, fakat düşman tardolunmuştur.

Palo de Gordan mıntakasında: Cumhuriyetçiler Penas Blancas ve Magdelanayı işgal etmeğe muvaffak olmuşlardır. Cumhuriyetçi bataryalar Praviayı bombardıman etmişlerdir.

7 eylülde asi Canarias kruvazörile Libertad kruvazörü arasında vuku bulan müsademede asi kruvazörün arka bacasına Libertadın attığı obüslerrden birisi isabet etmiştir.

Asîlerin verdikleri bir haber

Saragosse 10 (A.A.) — Asîlerin gazeteleri, Aragon cephesinde beynelmilel bir müfrezeye kumanda etmekte olan Rus generali Mihailofun bir tayyare bombardımanı neticesinde telef olmuş olduğunu yazmaktadırlar.

Asîlerin 4 tahtelbahiri varmış

Londra 10 — İspanyol ihtilâlcileri rüesasından general de Siliano gazetecilere beyanatta bulunarak şunları söylemiştir:

"— Akdenizde dört tahtelbahirimiz vardır. Sovyetlerin de Akdenizde tahtelbahiri vardır.,,

Macar ordusu

Yarın büyük manevralara başlıyor

Peşte, 11 (A.A.) — 12 ilâ 15 eylülde Macaristanda çok mühim manevralar yapılacaktır. İtalyan, Avusutryalı ve Macar askerleri ricali bu manevralarda hazır bulunacakları gibi Peştedeki ataşemiliterler de bulunacaklardır.

Neşredilmiş olan resmi bir tebliğde bu manevraların gayesi yüksek Macar zabitanının ilk defa olarak arazi üzerinde büyük mikyasta harekât icra etmeleri, muhtelif sınıflar arasındaki irtibatı tanzim eylemeleri maksadile icra edilmekte olduğu beyan edilmektedir.

Habeşistanın İtalyaya ilhakı

Yemen tarafından resmen tanındı

Morning Post gazetesinde okunduğuna göre, "İtalya kralı ile Yemen kralı arasında imzalanan dostluk muahedesi, bir taraftan bu sene müddeti bitmekte olan 1926 muahedesinin yenilenmesi mahiyetindeyken, diğer taraftan İtalyanın Kızıldenizdeki faaliyetini sağlamlamaktadır. İtalya, Yemenin istiklâlini tanıyan ilk Avrupa devletidir. Ayni zamanda, kralın hükümdarlığını da herkesten önce tanımıştı.

Kızıldeniz sularına o zamanlarda atılmış olan bu olta, bir devir sonra, bugün yenilenen muahedeyle mükâfatını görüyor. Yeni muahedeyle Yemen İtalya kralının imparatorluk sıfatını tanımakta ve Habeşistanın İtalyaya ilhakını kabul etmiş bulunmaktadır.,

Hayata dair

Otomatik makine

AVRUPA'da yazın edebiyat âleminde bir durgunluk görüldüğünden haftalık edebî gazeteler, karilerini oyalamak için, birtakım eğlenceli müsabakalar tertib eder, birtakım anketler çar. Bir tanesi, muhtelif muharrirleri yakalayıp onlara nerede ve nasıl yazdıklarını sormuş. Alınan cevabların elbette hiç bir ameli faydası yok; bu gibi anketler dedikodu mahiyetini geçmez, belki bunun için çok eğlencelidir.

Fakat bu yılki anket o kadar eğlenceli değildi. Kendileri ile görüşülen muharrirler, hiç de umulmıyan bir hicab gösterip âdetlerini, hususî hallerini bildirmekten mi çekinmişler? yoksa gerçekten mi hiç bir *manie*'leri yok? nedir? herhalde hemen hepsi kısacık, sudan cevablar vermişler. Yalnız dikkati çeken bir nokta var: çoğunun herhangi bir saatinde, herhangi bir yerde yazabildiklerini ve bu tabiati gazetecilik sayesinde edindiklerini söylüyorlar. Matbaanın gürültüsü içinde herhangi bir kâğıd üzerine, her hangi bir mevzua dair yazabilmek... İnsanın, işlemeğe daima hazır bir makine haline gelmesi. Hani şu otomatik denilen makineler var: deliğine bir para veya bir fiş atıldı mı hemen istediğiniz şeyi çıkarıveriyor, işte muharrir de onun gibi bir şey oluyor.

Bu fena, teessüfle karşılanacak bir hal mi? Hayır. Muharririn mesleğine, fikirlerine eskisinden daha ziyade hâkim olduğunu, ilham denilen ne olduğu bilinmez kuvveti emrine tâbi kıldığını gösterir. Günün ancak bazı saatlerinde, o da falan şartları haiz bir yerde çalışabileceğini söyliyen bir memur görürseniz ona gülmez veya sinirlenmez misiniz? Muharrir de artık cemiyet içinde, vazifesi aşağı yukarı bir memurunki kadar muayyen bir adam olmuştur. Onun da naza, istiğnaya hakkı kalmamışır.

Ama diyeceksiniz ki bu hal ona yavaş yavaş şahsiyetini kaybettiriyor, mevzuunun her gün değişmesine rağmen üslûbunda makinenin çalışmasını andıran bir yeknasaklık hasıl ediyor; hattâ bir gazetenin bütün yazıları bir tek kalemden çıkmış gibi bir eda alıyor, bir imza ile öteki imza arasında büyük bir fark kalmıyor; artık "muharrirler" yok, bir "muharrir" var diyeceğimiz zaman yaklaştı... Henüz o güne gelmedik; fakat gelsek de ne çıkar? Edebiyatta bir adsızlık, bir şahsiyetsizlik devri başlaması belki de tenmenni edilecek bir şeydir. Geçen asrın ve bu asır başlangıcının muharrirleri kendi benliklerini, diğer insanlarının kinden ayırmak, original olmak için ellerinden geleni yaptılar. Bunun hayrı yanında zararı da oldu; adsızlık devresi o zararları tamir edebilir.

Nurullah ATAÇ

Tütün mahsulü

Bu sene 66 milyon kilo olacağı umuluyor

Bu seneki tütün mahsulü hakkında son tahmin yapılmış ve rekoltenin 66,882.000 kilo olacağı tahmin edilmiştir.

Kemiyet itibariyle dahilî istihlâk ihtiyaciyle ihracatımızı normal olarak karşılıyacak olan yeni rekolte, bilhassa, keyfiyet noktasından her seneden daha iyi yetişmiştir. Bu itibarla, bu sene, ecnebi alıcıların tütünlerimize daha fazla rağbet gösterecekleri anlaşılmaktadır. Çok nefis yetişen ve miktarca da fazla olmıyan tütün mahsulümüzün bu sene süratle ve çok iyi fiyatla satılacağı tahmin olunmaktadır.

Nikâh

İdare arkadaşlarımızdan Bayan Sevim ile Anadolu ajansı memurlarından Bay Sedat Taylanın nikâhları bugün saat 10 da Divanyolunda Eminpaşa sokağındaki evlerinde birçok samimî dost ve arkadaşlarının huzurlariyle icra kılınmıştır.

Bu iki kıymetli arkadaşımıza sonsuz saadetler dileriz.

Benim görüşüm:

Çiçekler nasıl taşınmalı?

Çocuk, kucağa alınır. Kadına kol verilir, abansa da zarar yok, yüküne tahammül edilir.

Çiçekler de kısmen çocuk, kısmen kadın gibidir. Onları sırtımızda, kucağımızda taşısak "gayri medenî bir hamallık yepmış olmayız. Bilâkis, bu, medenidir. Ağaç sevgisi, nebat sevgisi ve bunların en incelmişi olan çiçek sevgisi, mutlaka teşvik edilmeğe değer.

Hattuki, sırt hamallığının meninden sonra, narin çiçeklerin de zangır zungur, tangur tungur arabalarda götürülmesi isteniyormuş. Bakınız, okuyucularımızdan Kasımpaşalı çiçekçi Bay Kadri nasıl dert yanıyor:

"Belediye daimî encümen karariyle sırt hamallığı kaldırılıyor. İlk günlerde, — Biz çiçekçiler nasıl olmuşsa düşünülmüş — çiçek ve fidanların küfede taşınması istisnaen bırakılmıştı. Son birkaç gündür gazetenizde okuduğum belediye ilânında bu husus meskût geçiliyor. Evvelki istisnai kayıt baki mi, değil mi? Ay başında tatbik edileceğine nazaran şimdiden teşebbüsatta bulunmak üzere sizden bir fikir almak istedim.

Malûmunuzdur ki Pazartesi pazarında satılmak veya Beyoğlundaki dükkânlara sevkedilmek üzere hazırladığımız içindeki zahmetle yetiştirdiğimiz saksı içindeki çiçekler sırf onlar için yapılmış çiçekçi küfesi ile sevkedilir. Küfe içinde olduğu halde bin müşkülâtla ve çiçeği dökülmeden sevketmeğe çalıştığımız saksıları Kasımpaşanın bozuk olan yol ve kaldırımlarından araba veya başka bir türlü vasıta ile nasıl sevketdebiliriz? Bu işi bir türlü havsalamız almıyor. Bunun için nereye müracaat edelim ve müsmir olur mu? Fikriniz nedir? Bunun hakkında ayrıca da gazetenizde Daimi Encümenin nazarı dikkatini elbbeden şekilde bir yazı lûtfeder misiniz. Çok müşkül bir vaziyetteyiz.,,

Nebatlara karşı sonsuz bir aşkım olduğu için, bu şikâyleti belediyeye kendi sütunumdan arzediyorum. Zannetmem ki belediye encümeni ona karşı hassasiyet göstermesin.

Çiviler

Herkese merak oldu:

— Köprüde, çiviler dışından geçenlerden ceza alıyorlarmış, ne hakla?

Evet, ne hakla? Ben, dünyanın birçok memleketlerinde bu çivilere rastladım. Fakat bazısında şu âdet vardır: Çivinin içinde kaza yapan şoförün mesuliyeti pek daha büyüktür. Piyadeler, çivi dışından da geçmekte serbestir. Bazı şehirlerde ise, — Meselâ Madritte vaktiyle usulün şöyle olduğunu, gayet vazıh olarak hatırlıyorum — bir meydanda, çiviler dışında yanlışlıkla yürürseniz, polis düdük çalıp işaret eder, sizi gerisin geri döndürür. Ceza falan almaz.

Bizdeki ceza cidden manasızdır! Biri dedi ki:

— On liralık yeni ayakkabımı, beş on dakika evvel bozuk yolda bir çukurda mahvettim. Ben ki, bütün belediyenin ihmaline taalluk eden bu ziyandan dolayı vergilerimi veriyorum. Kime şikâyet edeyim? Kime tazmin etteyim? Fakat yanlışlıkla karşıdan karşıya geçsem yakama yapışacaklar. Haddim varsa vermiyeyim!

(Vâ-Nû)

İzmir sergisinde bir hâdise

Silâh sesleri ahali paniğe uğradı

İzmir 11 (hususi) — Dün akşam sergide bir şahsın soğuk kanlılığı sayesinde bir facia olmasına meydan kalmayan bir hâdise geçmiş ve bu hâdise panayırdaki ziyaretçileri müthiş bir paniğe uğratmıştır.

Akşam, panayırın kalabalık bir zamanında arasızın müteaddit el silâh sesleri işitilmiş ve ahali kaçışmağa başlamıştır. Silâh seslerine koşan polisler Ahmet namında birini yakalamışlardır. Ahmet tereyağcıdır ve bir hesap meselesinden gazino sahibi Murada kızdığından Muradın ve avukat Cemalin oturdukları daireye girip hasımlarını silâhla vurmak istemiştir. Fakat Murad taban tabana oturduklarından Ahmedin üzerine bir iskemle fırlatarak muhakkak bir facianın önünü almıştır. Ahmet yakalanmıştır.

Bin bir türlü çöp ve pislikle dolu suları açıyorlar ve burada balıkları yıkıyorlardı!

İstanbul konuşuyor!

Çöplerle dolu bir suda yıkanan balıklar...

Belediye, Eminönünden Balıkhaneye giden berbat sahili temizletmekte geç kalmamalıdır

Yazan: *Haberci*

Eminönünden Balıkhaneye giden dar ve pis yolda ,yiyecek içecek satan seyyar esnaf arasında bir balıkçı, bir mahallebici ve bir de incirci nazarı dikkati celbediyordu.

Balıkçı, bir lokantanın önüne koyduğu maltızın üzerine tepsi biçiminde koca bir tava yerleştirmiş, mütemadiyen unladığı palamut parçalarını, tavanın içinde kaynıyan kızgın yağa atıyordu.

Balıkçının başında da bir alay insan bekliyor, pişen parçalar beş kuruş mukabilinde bir kâğıda konarak, bunlara sıra ile satılıyordu. Balık yeyiş tarzı, köfte peynir, ekmeğe benzemiyordu. Birinci kısım sandoviç halinde yendiği halde, iş balığa gelince, ekmek ayrı elde, balık ayrı elde tutuluyor, bir lokma birisinden, bir lokma ötekinden ısırıla, ısırıla yeniyordu.

Balıkçının on adım ötesinde seyyar bir mahallebicinin camekânı duruyordu. İçinde keşkül, aşure sütlâç kâseleri duran camlı kutunun etrafında daha ziyade çocuklar toplanmışlardı.

Bunlardan parası olanlar bir çeyreği verip bir kâse yakalamışlar, hemen oracığa çömelip, ağızlarını şapırdata şapırdata tatlıyı yiyorlardı. Parasız biçareler de uzaktan bunları hazin hazin seyredip iç çekmekle meşguldüler. Bütün bu patırdı arasında bir şerbetçi de bardağı yüz paraya sattığı malını sağa, sola sunuyordu.

Ben böyle etrafı seyrederken, yanımdaki arkadaşım kolumdan çekti:

— Bak, bak balıkları nerede yıkıyorlar diye bağırdı.

Eliyle gösterdiği tarafa döndüm. Balıkhane cihetindeki kayık iskelesinin kenarında, üç adam balık dolu bir iş-

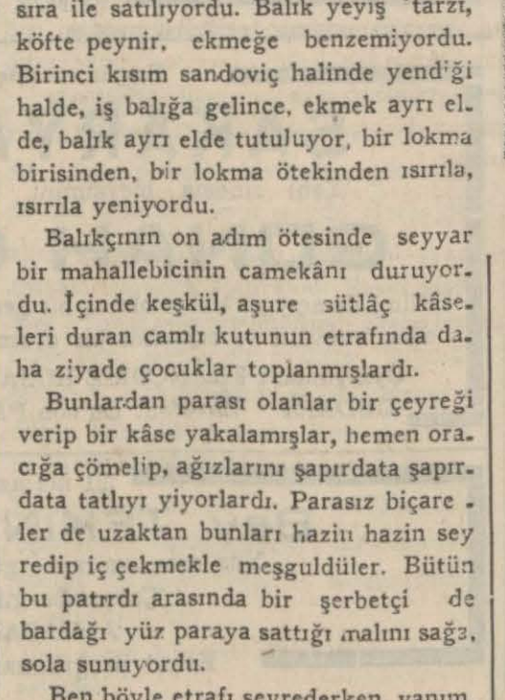

Eminönünde seyyar balıkçı

İçinde biraz sonra yenecek balıkların yıkandığı su, çöp ve pisliklerle böyle kaplanmıştı

portanın etrafına toplanmışlar bir şeyler yapıyorlardı. Yanlarına biraz daha sokuldum. O zaman gördüğüm manzaradan iğrendim.

İşportada sıra sıra palamutlar dizilmiş, adamlardan biri bunları birer birer yakalıyor, kulaklarından soktuğu parmaklariyle hayvanların ciğerlerini, barsaklarını dışarıya çıkarıyor, başını gövdeden ayırıyor ve sonra da yanında ki arkadaşa veriyordu. İkinci adamın vazifesi ise, bu ayıklanmış balıkları yıkamaktı. Fakat bu yıkamak öyle bir yıkamaktı ki, yıkanmasa mutlak bin kere daha hayırlı bir iş yapılmış olurdu.

Deniz baştan başa binbir türlü çöp, ve pislikle kaplanmıştı. Adam bu pisliği eliyle itiyor, sonra balığı bu suya daldırıp sözde yıkıyordu.

Üçüncü balıkçının vazifesi ise, sudan çıkan balıkları tekrar işportaya yerleştirmekti.

Bu manzarayı dakikalarca iğrene iğrene seyrettik. Nihayet arkadaşım:

— Artık yeter, dedi. Burada biraz daha durursak, sonra bir daha balık yeyemiyeceğim.. Hey gidi belediye hey! Neredesin!..

Ve bu pis, mundar yerde artık durmadık geri döndük.

Masanın başına oturduğum zaman ben gördüklerimi bu kadar yazabildim.

Daha fazlasını görmek istiyenlerin her gün sabahtan akşama kadar gidip orayı ziyaret etmelerini tavsiye ederim.

Şimdi köprüden balıkhaneye kadar olan ve en ziyade göz önünde bulunan bu sahada yapılabilecek ıslâhatın ne kadar masrafa mutavakkıf olduğunun hesabını ben yapacak değilim.. Onu varsın mütehassısları tesbit etsin..

Yalnız şu muhakkaktır ki şehrin sıhhatı intizamı, selâmeti, güzelliği noktasından buralarda yapılması lâzımgelen işleri yapmaktan belediyemiz âciz değildir.

Bütçe mülâhazası da işin lüzumu ve faydası karşısında mevcut değildir. Bugünkü çirkin manzara köprüden balıkhaneye kadar olan yolun çökmüş taşlarını tanzim etmek ve çürük, kırık iskeleler yerine muntazam ve sağlam beş on iskele yaptırmak ve buralarını daima kontrol altında bulundurmakla pekâlâ izale edilebilir.

Acaba bu işleri başarmak için yirmi, otuz bin lira sarfetmek belediyemiz için büyük ve yapılamıyacak bir fedakârlık mı olur sanki.

HABERCİ

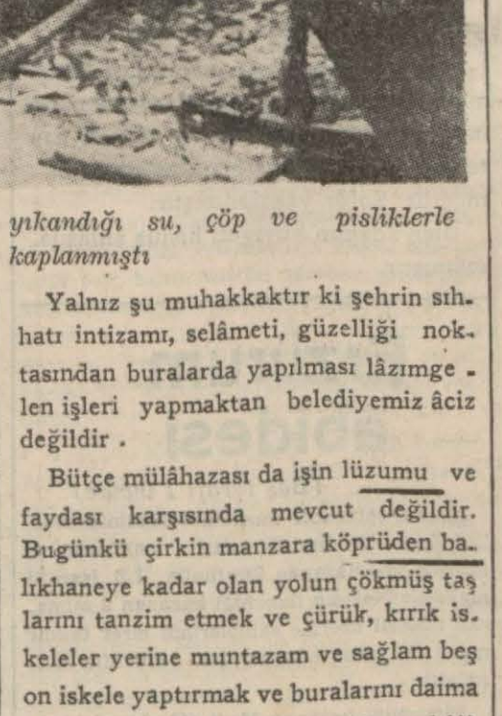

Eminönünde seyyar muhallebici

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

CUMHURIYET'de:

Modern korsanlık

M. Turhan Tan, yamyamlıkla korsanlığın medeniyetten uzak devirlere has olduğundan bahsederken diyor ki:

Medeniyet ilerledikçe yamyamlık azaldı ve ve nihayet işitilmez oldu. Devletler kuvvetlendikçe ve korsanlıktan maksut olan faydalar medeni teşkilât sayesinde gürültüsüzce elde edilmeğe başlayınca korsanlık da kalktı, bir tarih hatırası haline girdi.

Fakat bir aydanberi o sanatın - mahdut bir çerçeve içinde - yapılmağa başladığı iddiaları gazetelerde görünüyor. Gerçi Alman yahut İtalyan muharrirler Akdenizde gemi batıran tahtelbahirlere korsan gemisi demekte henüz teenni gösteriyorlar. Lâkin faşizmle alâkaları olmıyan milletlere mensup gazeteler, modernize edilmiş bir korsanlığın vücut bulduğunu ısrarla iddia etmekten çekinmiyorlar.

Korsanlığın kahramanlık sayıldığı devirlerde hükûmetler kendi ticaretlerini kendi kıyılarını onların hücumlarından muhafaza için ellerinden geldiği kadar amansız davranırlardı. Hele bir kısım devletler, kendilerinden zayıf olanları ezmek, parçalamak için korsanlıktan istifade bile ederlerdi. Meselâ (1816) da Rusya Çarı birinci Aleksandr, Osmanlı imparatorluğuna bütün Avrupayı hücum ettirmek emeliyle Cezayir korsanlarını "büyük hristiyanlık ailesinin,, müşterek düşmanı diye göstermiş ve heyecanlı bir beyanname ile dünyayı velveleye vermişti.

Osmanlı İmparatorluğu o sırada cansızdı, Cezayir korsanlarına söz geçiremiyordu. İngiltere ise o korsanları tepelemek fikrile bir Rus donanmasının Akdenize inerek Malta veya Cebelüttarık gibi bir mevkii zaptetmesini istemiyordu. O sebeble hem hristiyanlığın şerefini ileri süren Rusyayı susturmak hem de mahut beyannameden heyecana gelen Avrupalı müteassıbları memnun etmek için bizzat harekete geçti, Lord Exmut kumandasında bir donanma göndererek Cezayiri topa tuttu, korsan donanmayı yaktı. Beş on yıl sonra da Fransa hükûmeti ayni memlekete el attı, yalnız korsanlığın temelini yıkmakla iktifa etmedi, Cezayir halkını esaret altına aldı.

Fakat bugün hayretle görüyoruz ki korsanlıktan şikâyet eden, korsanlardan zarar gören devletler çok ağırbaşlıdırlar.. Bir asır önce Cezayir korsanlarına yaptıkları gibi donanmalarını seferber edip limanları topa tutmuyorlar, korsan gemilerini batırmıyorlar, derin bir ihtiyat gösteriyorlar!

Biz boyuna çevirdik, enine çevirdik, tarihî örneklere hiç de uymıyan bu ihtiyatın sebebini güzel bir Türk meselinde bulduk: Eski çamlar bardak olmuş şimdi!..

KURUN'da

A. Sırrı'nın Olüm yıldönümü

Bundan tam bir sene evvel bugün genç yaşında toprağa verdiğimiz meslektaşımız A. Sırrı Uzellinin ölümünün birinci yıldönümü dolayısile Hakkı Süha bir makale yazmıştır.

A. Sırrı Uzelli gazetemize de müteaddit yazılar yazmış olmakla beraber, esas itibarile Kurun arkadaşımızın yazı müdürüydü. Bir sanatkârdı da.. Onu, tam olgunluk devresinde kaybettik. Sanat dünyamız, seçme bir kabiliyetten ve matbuat âlemimiz enerjik bir teknisiyenden mahrum kaldı.

Hakkı Süha bu münasebetle A. Sırrı Uzelliyi anlatıyor:

Zavallıcık sabahlara kadar süren çalışmalardan sonra, döndüğü evinde eserlerinin üstüne iğilir, onlara gönlündeki ateşten bir kıvılcım vermeğe çalışırmış.. Mış diyorum; çünkü Sırrı, tevazuu ürkeklik, çekingenlik derecesine vardırmıştı. Eserlerini saklar, ancak pek yakın birkaç dostuna gösterir, fikir danışırdı. Hayatı gibi ölümü de gösterişsiz, gürültüsüz, patırdısız oldu. Bir gün matbaaya girerken:

— Haberin var mı bizim Sırrıcık gidiverdi!

Dediler. Hep şaşmıştık. Bir akşam evvel sapasağlamdı. Güleryüzü, terli alnı ve yorgunluk bilmez gözlerile hepimizi uğurlamış ve kâğıt yığınlarile dolu masası önünde tek başına kalmıştı. Fakat şaşmak neye yarar? Acı gerçek, şaşkınlığımız üstünden ağır bir silindir gibi geçmişti.

Bugün ondan yüreklerde dost sevgileri ve bir tek henüz yerine konmıyan mezar taşı kaldı. Yukarıda söylediğim istidat tarafı olmasaydı, belki onun yalnız gençliğine acımakla kalacaktık. Fakat bugün o verimsizliğin de yasını tutuyoruz. Eğer ruh, vücuddan bambaşka, müstakil bir varlıksa, korkarım o bu vakitsiz sönüşe bizden çok yanıyordur. Zavallı Sırrıya orada da rahat yok demek..

Balta ile...

Edirne civarında bir karı koca öldürüldü

Edirne 10 (hususi) — Edirne ile Karaağaç arasında posta nakliyatının müteahhidi olan altmış yaşında hancı Saka Ali ile gene ihtiyar olan karısı Güzelcebabadaki evlerinde balta ile öldürülmüş olarak bulunmuşlardır.

Çifte cinayetin paraya tamaan yapıldığı anlaşılmaktadır.

12 yerinden bıçaklıyarak öldürmüşler

Bu feci cinayete kurban giden adamın cesedi Zincirlikuyuda bulundu

Dün Zincirlikuyu civarında Levent çiftliğinde eski tuğla harmanı denilen yerden geçen iki yolcu otlar arasında bir ceset görmüşlerdir.

Vakadan Zincirlikuyu jandarması, oradan da Sarıyer jandarma kumandanlığı haberdar edilmiştir. Jandarma kumandanı vaka yerine gelince her tarafı kanlar içinde olan cesedin bir cinayete kurban gittiğini anlamıştır.

Müddeiumumi muavinlerinden Ata adliye doktoru Enver de biraz sonra cinayet yerine gelmişler, cesedi muayene etmişlerdir.

Cesedin üzerinde on iki bıçak yarası sayılmıştır. Bir tanesi karnındadır ve bağırsakları dışarı fırlamıştır. Diğer yaralar da sırtında, boğazında ve başındadır.Ölünün üzeri aranmış, hüviyetini isbata yarar bir vesika bulunamamıştır.

Otuz yaşında kadar tahmin edilen bu adamın üzerinde siyah bir cebken, başında açık renk bir kasket vardır. Pantalonu eskidir. Ceplerinde yüz kuruş kadar para çıkmıştır Bu adamın evvelki gece öldürüldüğü anlaşılmıştır. Cesedin biraz ilerisinde bir de bıçak bulunmuştur.

Ceset oradan kaldırılarak Mecidiyeköyüne getirilmiş, halka gösterilmiştir. Birkaç kişi bunun Arapkirli 323 doğumlu İbrahim oğlu Hüseyin Ahmet olduğunu söylemişlerdir.

Jandarma ve adliye tahkikatı neticesinde Hüseyin Ahmedin mandracı Sotirinin yanaşması topal İbrahim tarafından öldürüldüğü şüphesi hasıl olmuş, İbrahim Beşiktaşta oturan halası Ruhsarın evinde yakalanmıştır. Bu evde araştırma yapılınca İbrahimin kanlı elbiseleri de bulunmuştur..

Maktul'ün Sotirinin mandırasına girdiği bir sırada öldürüldüğü anlaşılmıştır. .

Sotiri ve İbrahimle Niko isminde diğer bir yanaşma yakalanmışlardır. Tahkikat derinleştirilmektedir.

Mareşal Fevzi Çakmak

Mersinde büyük tezahüratla karşılandı

Mersin; 10 (A.A.) — Genelkurmay başkanı Fevzi Çakmak bugün Adanadan şehrimize teşrif ettiler. Vali kendilerini Yenice istasyonunda karşıladı. Mersinde alay komutanı ve subaylarile askeri bir kıta belediye başkanı ve üyeleri partide milli teşekküller mensupları ve binlerce halk tarafından hararetle istikbal edildiler. Kendilerine şehir namına bir buket takdim edildi.

Muhterem misarifirimiz öğle yemeğini kışlada yemiş, ve gece Mersin belediyesi tarafından tüccar klübünde şereflerine verilecek büyük ziyafette hazır bulunmuştur. Yarın parti tarafından büyük askerin şerefine belediye bahçesinde bir öğle yemeği verilecektir.

Cezirede hâdiseler

Suriye bayrağı yerine Fransız bayrağı çekildi

Adanadan gelen bir habere göre Cezirede yeni bir hâdise olmuştur. Fransanın Şam delegesi Kont Strog Cezirenin Kamışlı nahiyesine geldiği gün halk, hükûmet konağındaki Suriye bayrağını indirerek yerine Fransız bayrağını çekmişlerdir. Kont kışladan Faslı askerler getirterek Fransız bayrağını indirtmiş, yerine Suriye bayrağını çektirmiştir.

Halk, haklarını aramak üzere Parise bir heyet göndermeğe karar vermiştir. Bu maksatla şimdiye kadar 600 lira toplanmıştır .

Boğazda dün akşamki vapur kazası

Hafif yaralananlar oldu, vapur hasara uğradı

Dün akşam Boğazda bir facia ile neticelenmesi ihtimali olan büyük bir kaza geçiştirilmiştir.

Şirketihayriyenin 53 numaralı vapuru Ana doluhisarına vardığı esnada tam yolla Hünkâr iskelesi muahedesinin imzalandığı yalıyı dönerken birdenbire yalının rıhtımına çarpmıştır.

53 numaralı vapur köprüden saat 18,45 postasını yapmak üzere Münir kaptanın idaresinde olduğu halde kalkmış ve saat 19,30 da bu mevkie gelmişti. Vapurdakiler bu esnada müthiş bir sademe ile yerlerinden fırlamışlar düşenler, çarpanlar arasında feryatlar inlemeler her taraftan imdat sesleri yükselmiştir.

Bu çarpışma ile vapurun baş tarafında bir buçuk metre derinliğinde bir yara açılmış, yalının rıhtımı harap olmuş, bahçe duvarı da tamamen yıkılmıştır. Çarpmanın şiddetinden vapur gerilemeğe başlamıştır. Açılan rahneden geminin su aldığı anlaşılınca telâş büsbütün artmıştır.

Fakat, bölmeler olduğu için su, makine da iresine girmemiş ve vapur zorla yoluna devam ederek Kanlıca iskelesine yanaşabilmiştir.

O vakit bayılıp ayılanların arasında Beykozda bakkal Ziya, Paşabahçeden Bayan Firdevs, Çubukludn memur Nâzım, Kanlıcadan Bayan Müyesser, bilet memuru Celâl, Beykoz deri fabrikasından Ziya, muhtelif yerlerinden hafif yaralanmış oldukları anlaşılmıştır. Bunlardan Celâlin bir ve Ziyanın iki dişi kırılmıştır.

Bu esnada vapur mütemadiyen su aldığından boşaltılmıştır.

Kazayı haber alan şirket, saat 20,30 da 74 numaralı vapuru Kanlıcaya göndermiştir Kazazede geminin yolcuları, bu vapurla yerlerine bırakılmışlardır.

Bu sabahki tahkikat

Kazanın tahkikatına bu sabah başlanmıştır. Hâdise esnasında vapurun projektörünün yakılmadığı anlaşılmaktadır. Kaptan ise dümenin bozukluğunun kazaya sebebiyet verdiğini iddia etmiştir.

Kaptanın kazanın vukua gelebileceğini evvelden hissederek tornistan yaptığı, fakat tutmayan dümenle kazanın önüne geçemediği idda olunmaktadır. .

Yeni neşriyat

Çocuk bakımı

Tefeyyüz kütüphanesi. Denizli Sıhhat ve içtimai muavenet müdürü doktor Mazharın çocuk bakımı adiyle bir kitabını neşretmiştir.. Çocuk sahiplerinin, bu kitabı okumalarını ve çocuklarını buna göre yetiştirmelerini tavsiye ederiz.

Bir kayıp:

Ressam Nazmi zıya öldü

Geceleyin bir kalp krizi sanatkârı elimizden aldı

Bugün teessürle haber aldığımıza göre güzel sanatlar akademisi resim profesörlerinden Nazmi Ziya dün gece saat 1 de bir dakika süren bir kalb krizi neticesinde vefat etmiştir.

* * *

Nazmi Ziya 1882 de İstanbulda Aksarayda Horhor mahallesinde ufak bir evde doğdu. Babası Fatih'in hocası Ahmet Şemsettin Molla Gürani ahfadından Ziya beydi. Ziya bey zamanının dolgun maaşlı mühim memurlarındandı.

Nazmi Ziya ilk resim tahsilini hususî surette ressam Rıza beyden aldı. Mülkye mektebini bitirdikten sonra 1902 de "Sanayii nefise mektebi,, ne girdi. Orada sırayla Varnia'dan, Valeri'den, Oskan efendiden ders gördü ve 1908 de sanayii nefiseden mezun olarak Parise gitti. Pariste Kormon atölyesinde beş sene çalıştıktan sonra mütareke senelerinde İstanbula döndü.

Nazmi Ziya 1917 den 1921 e, 1923 den 1927 ye kadar iki defa sanayii nefise müdürlüğü yapmıştır. 1937 ye kadar da Güzel Sanatlar Akademisinde Profesördü. Bundan 24 gün evvel Güzel Sanatlar Akademisi büyük sanatkârın 35 senelik eserlerini bir arada teşhir etmişti. Onun sanat hayatının en mühim bir hâdisesi olan bu sergi henüz kapanmadan anî bir ölüm onu aramızdan alıp götürdü.

Nazmi Ziya ne zamandanberi özlediği bu sergiye doyamadan ve yakında Dolmabahçe sarayında açılacak olan resim müzemizde eserini lâyık olduğu bir çerçeve içersinde göremeden gitti.

Güzel sanatlar akademisi ayrıca sergi münasebetiyle sanatkâr için bir kitap neşretmişti. Birkaç gün sonra, çıkacak olan bu kitabı görmek bile ona nasib olmadı.

İlk eserlerinde hocası Riza beyin ve meşhur fransız ressamı Coro'nun tesirleri görünmesine rağmen o, sanat hayatı boyunca hiçbir sanatkârın tesiri altında kalmamağa muvaffak olmuştu.

Nazmi Ziya, yalnız güneşin tesiri altında kalmıştı. Günün herhangi bir saatinde tabiat üzerine düşen güneş tesirleri karşısındaki ilk intibaını tesbite çalıştığı için "impressionist" lerdendir. Onun bir çok resimleri önünde alınan ilk intiba; sanatkârın her şeyden evvel güneşin, güneşli toprakların, güneşli denizlerin ressamı olusudur. Onun iliklerine kadar güneşle yuğrulan resimlerinde bir meyveye, bir yaprağa, bir dağ parçasına dokunsanız güneş fışkıracaktır.

Nazmi Ziya güneşi bazan mavi, bazan turuncu bir boya tübü gibi paletine sıkarak, güneşi bezir yağı veya terebantin gibi boyalarına karıştırarak çalışıyordu.

Eseri elli senelik Türk resmi içersinde güneş dolu bir bahçe gibi uzayan Nazmi Ziya yeni müzemizde ve müstakbel müzelerimizde Türk resminin mübeşşirlerinden olarak en mühim yerlerden birisini alacaktır.

Hüviyeti anlaşılamıyan

Bir adamı otomobil çiğnedi

Zavallı hastahanede öldü

Dün gece Çemberlitaşta çok feci bir otomobil kazası olmuştur:

Şoför Musanın idaresindeki 2369 numaralı otomobil dün gece saat 23.5 da Sultanahmetten Çarşıkapıya doğru giderken üstü başı pejmürde, yaşlı bir adam ansızın otomobilin önüne çıkarak karşı kaldırıma geçmek istemiştir.

Şoför direksiyonu sola kıvırmış, fakat yaşlı adamı tekerlekleri altına düşmekten kurtaramamıştır.

Ootomobil adamı çiğnedikten sonra Diyarbekir kıraathanesi duvarına çarpmış, durmuştur.

Kaza yerine zabıta memurları yetişmiş, yaralı adamı otomobille Cerrahpaşa hastanesine kaldırmışlardır. Yaralı hastaneye yatırıldıktan bir saat sonra ölmüştür. Şoför yakalanmıştır.

Ölen adamın hüviyeti henüz anlaşılamamıştır.

Erzurum âbidesi

(Baş tarafı 1 incide)

Heyet, şartname mucibince Hadinin 1000, Zühtünün 500 lira ile taltif edilmesini ve üçüncülüğü kazanan Zühtünün İ.Z. işaretli maketile Nejadın ikinciliği kazanan 2 numaralı maketi üzerine sahiplerinin birer takdir name ile taltif edilmelerini muvafık bulmuştur.

Birinciliği kazanan Hadi (Harbiyedeki Atatürk büstünün helkeltraşı)nın 1 numaralı maketinin aslı 13 metre büyüklüğünde olacaktır. Müstatil iki basamaklı bir kaide üzerinde, büyük bir grup arasında Atatürk bir kayayı yararak (tıpkı Ergenekon destanında olduğu gibi) ileriye atılmaktadır. Sağında Milli Mücadeleye cephane taşıyarak hizmet etmiş kadınlar heyecanla arkasından yürümektedirler. Kaide Erzurum taşından, figürler bronzdan olacaktır.

Birinci olarak kabul edilen eser 100.000 lira sarfedilmek suretile Erzurumda, Erzurum taşı ile ve tamamen Türk sanatkârı tarafından kısa bir zaman zarfında realize edilecektir.

Müsabaka neticesi dün kararı müteakip telgrafla üçüncü umumi müfettişliğe bildirilmiştir.

Tamamen milli olan bu müsabakaya bazı ecnebi zevat da iştirak etmek istemişse de muasır sanat tarihinde tanınmamış oldukları ve sadece bir iş adamı bulundukları nazarı itibara almarak müracaatları jüri tarafından kabule şayan görülmemiştir.

Şehrimize nakledilen orta mektep muallimleri

Orta tedrisat muallimleri arasında yeniden yapılan değişiklikler meyanında şu tebeddülât da dün Maarife bildirilmiştir.

Bursa kız muallim mektebi tabiiye ve ruhiyat muallimi Ayşe Cibali ortamektebi türkçe muallimliğine, İzmir Karşıyaka resim muallimi Rıza İstanbul Cağaloğlu ortamektebi resim muallimliğine, Edirne kız muallim mektebi tarih ve coğrafya muallimi Nadide Cağaloğlu ortamektebi tarih ve coğrafya muallimliğine, Kayseri lisesi riyaziye muallimi Muzaffer İstanbul kız muallim mektebi riyaziye muallimliğine, İzmit ortamektebi resim muallimi Hayriye Taksim ortamektebi resim muallimliğine, Biga ortamektebi fen bilgisi ve biyoloji muallimi Hıfzı Taksim ortamektebi fen bilgisi muallimliğine, Konya ortamektebi fen bilgisi muallimi Lûtfi Haydarpaşa lisesi tabiiye muallimliğine, Konya kız muallim mektebi fizik, kimya muallimi Mihrünnisa Üsküdar üçüncü ortamektebi biyoloji muallimliğine nakilen tayin edilmişlerdir.

GİTTA ALPAR'ın İlâhî ve altın sesi — JULES BERRY'nin emsalsiz zarafeti

Bütün İstanbul halkını SARAY Sinemasına koşturuyor ve büyük bir aşk ve casusluk filmi olan

CASUS AŞKI

Harekatlı ve kuvvetli Fransız filmini candan alkışlıyor

İlâveten:

Büyük Trakya manevraları

ve FOX JURNAL

Bugün matinelerden itibaren

SAKARYA Sineması

Yeni sinema mevsimini, insanî bir hissin ifadesi olan

GÜNAH ÇOCUĞU

Filmi ile açıyor. Valde olmuş bir genç kızın ıztırabat ve hissiyatını tasvir eden kuvvetli ve emsalsiz bir dram.

Oynıyanlar: FRANÇOİSE ROSAY — HELLA MULLER — FELİX OUDART İlâveten: En son PARAMOUNT dünya havadisleri

21 nci asrın filmi

Bay TEKİN AFRİKADA

Yüz sene sonrayı gösteren harikalar filmi.

Çarşamba gününden itibaren ALKAZAR Sinemasının Küşat programını teşkil edecektir.

BUGÜN İPEK Sinemasında

Şanlı Ordumuzun Trakya Manevraları

Türkçe sözlü ve sesli 1000 metroluk büyük film ve

BEYAZ KADIN TİCARETİ

Avrupa ve Amerika arasında genç kızları tuzağa düşürmek için çalışan çetelerle hükûmetlerin, polisin müthiş mücadeleleri - Hakiki hâdiseler - Cemiyeti Akvamın takdir ve taltif ettiği büyük bir film - Herkesin görmesi lâzım gelen Fransızca sözlü bir şaheser.

Baş rollerde: KATE Dö NAGY - JEAN PİERRE AUMONT Bugün saat 1 de talebe seansı vardır.

Bugün MELEK SİNEMASINDA: NEFİS-EĞLENCELİ ZEVKLİ Fransızca sözlü büyük komedi

Azgın Sevdalılar

Başrollerde: GABY MORLEY-MARİE GLORY-ANDRE LUGUET

Ayrıca: Paramount dünya haberleri gazetesi ve ŞANLI ORDUMUZUN

TRAKYA MANEVRALARI

TÜRKÇE SÖZLÜ VE SESLİ FİLM Seanslar saat 2 - 4.15 - 6.30 ve 9 da

HAYATIMIN ERKEĞİ

— Aşk ve macera romanı —

— 25 — Nakleden: (Vâ-Nû)

— Belki benimle beraber gelmek istemezsiniz.

— Neden istemesin? Mesele, teklif edilecek paranın derecesinde.. Mesele onu sevip sevmemeniz. Beraber bulunmasını istiyor musunuz?

— ....

— İstemiyor musunuz? Fakat hamarat değil mi, Nermin?... Yirmi dört saatte elinden iş gelir, size çok yardım eder.

— Bana hiç bir şeyin bu çiftliği hatırlatmamasını tercih ederim.

Sesi titriyordu.

— Niçin?....

— Bırakın beni.. Ben küçücük bir böcek gibi, lüzumsuz ve manasız bir böcek gibi yaşamak istiyorum.. Öyle bir sahilcik ki, farkına bile varmadan, beni ayakları altında eziversinler... Bir yerde unutuluvermiş, lâlettayin bir eşya gibi mevcudiyet sürmek istiyorum.

Erkek yüzünü buruşturdu. Bu mahiyetkâr sözler, sinirine dokunuyordu. Buruşturduğu yüzünü kaldırmadı..

— Peki, peki.. - dedi. - Anlaşıldı. Yarın gidersiniz. Eşyanızı hazırlarlar. Yarına kadar beklemeğe tahammülünüz var, değil mi, Nermin?... Yirmi dört saat sabredilir nasıl olsa...

Kız kocasının gittikçe sertleşen ifadesi karşısında büsbütün yumuşayıp ümitli bir hal alarak:

— Tabii... Emrinize amadeyim... Nasıl isterseniz! - dedi.

Biraz mütereddit, ilâve etti; zira Rüştü bey, her haliyle onu sıkıyordu:

— Teşekkür ederim.

— Neden dolayı?

— Çünkü benim seyahatime yardım ediyorsunuz... Şey... Şey... Ben.. Siz, çok iyi adamsınız.

Erkek, soğuk soğuk:

— Hovet... Çok iyi...

— ...

— Bunu bana birkaç kere daha söyleyiniz.

Lâkin, kendi kendine kızgın gibi, söylüyordu:

— İyi bir daam, ekseriyetle ahmak olur. Beni iyiler sırasına koyan kendisidir. Acaba hakikatte ne düşünüyor? Bu sözleri samimî fikri midir?,,

Nermin davrandı.

Odadan çıkacaktır.

Erkek, arkasından seslendi0

— Nermin.

— Efendim.

— Bir şey daha söyliyeceğim.

— Buyurun.

— Geçen gün benimle konuştuğunuz sırada, neticenin neye varacağını düşünüyor muydunuz? Şüphelendiğiniz fikirleri ortaya atan kelimeleri söyliyen ben değilim. Onları kendiniz tahrik ettiniz.... ter şey...

— ?

— Evet, asla sizi rahatsız etmiyecektim.. Ben, öyle biliyordum: Bir fena akıbete uğramıyacağınızı sanıyordum.

Kızın dudaklarında biçare bir tebessüm doğdu.

— Öncelen tashih edilmiş hareketler, ekseriya, en az muvaffak olan hareketlerdir.. Bir tesadüf bana bana yolumu gösterdi.. .Bu mutlu tesadüfü, herhalde cenabrhak bana hazırlamıştı.

Erkek, soğuk soğuk:

— Cenabrhak, sizin lehinize bir iş yapmamış. Keşke o tesadüf karşınıza çıkmamasaymış, keşke bir şey öğrenmemiş olsaydınız. O zaman, encamınız herhalde daha iyi olacakmış. Bütün bu hâdiselere böyle ters tarafından, haileienizden telâkki etmiyecektiniz.

— ? ...

— Yani benden böyle ayrılmak istemiyecektiniz...

Kız, kelimeleri iyice araştırarak:

— Öüleyse... Öyleyse, demek ki, bütün bu hakikatleri ben bilmeseydim, aramızda hayat, mazideki gibi ve hiç bir şey yokmuş gibi öylece devam edip gidecek miydi?

— Tabii....

— ! ....

— Ve bu, en iyişe kil olacaktı sanırım.

— Demek başkasının başladığı bir muhaverenin arkasını siz getirecektiniz?

Rüştünün göz kapakları, heyecanla çırpındı. Çenesi titredi.

— Şey... - dedi.

Verecek cevap bulamıyordu.

Bu zayıf, nahif halli genç kız, onu, kuvevtli mantığiyle fena halde eziyordu.

Birdenbire kızdı:

— Daha ne söyliyeceksiniz?

— Hiç...

— Zalimane sözleriniz bu kadar mı?

— Niçin zalimane olsun? Soruyorum... Ve esasen bitti. İsterseniz o sualleri de geri alayım.

Birdenbire, yerinden sıçrıyan erkek, kendini genç kadının üzerinde buldu.

Sinirli elleriyle, onu omuzlarından yakaları0

— Nermin, Nermin.

— . . ..

— Nermin... Size söylüyorum: Bana asla böyle bir sual sormıyacaksınız.. Bundan dolayı çok muazzap oluyorum... Çok ıstırap çekiyorum... Anlıyor musunuz?

— Zaten bitti.... Artık bir şey söylemiyeceğim....

Şimdi, Rüştü, yalvarır gibi konuşuyordu:

— Nermin! Ben kendimi âlil kardeşim için feda ettim. Onu da düşünsene.. dedi. Benim hareketim asilâne değil miydi? Bir mücrimin bir hakim karşısında kendini müdafaa etmesi kabilinden kendimi sana karşı müdafaa edeyim: Ben, bütün hayatımı onun uğruna heba ettim. O, benim hatıralarımın kıblesi olan biricik kardeşimdi ve ailemden geri kalan yegâne ferddi ki, betbaht tı. Onunla birlikte bu dağ başlarına geldim. Böyle yaparken, kendimin manen yükseldiğimi ve insanların fevkine çıktığını sandım. Beşeriyetin kardeşime karşı yaptığı haksızlığın kefaretini de ben, şahsen beşeriyet namına ödüyordum.

"Kardeşime karşı, ne fedakârlığa hazır değildim? Ondan nemi esirgerdim. Ah, kâşke o, başka bir kadını görseydi de ona gönlünü kaptırsaydı. Herhalde altın karşılığında onun gönlünü ayartmanın kolayını bulurdum. Fakat siz? Size hürmet ediyordum. Sizi yüksek buluyordum. Böyle bir teklifte bulunamazdım. Bulunsaydım da siz dehşete düşer, kabul etmezdiniz. Hem sizi, başka türlü de telâkki ediyordum. Bana sığınmıştınız. Biçare bir çocuktunuz. Size ancak ismimi, ailemi, servetimi ve bütün mevcudiyetimi de verebilirdim.

— Rüştü bey.

— Evet, Nermin! Elimden başka ne gelirdi?

Kadın:

— Size borçlu olduğumu biliyorum! - dedi.

Erkek yeniden coşan bir asabiyetle:

— Evet, doğru.. Bana borçlusunuz.. Bana karşı mahcupsunuz. Zira, sizi nikâhla aldığım için beni adeta tevbih ediyorsunuz. Bu iyi hareketimi yüzüme karşı bir suç gibi savuruyorsunuz. Fakat rica ederim, saf ve samimî ruhunuzun bütün tecrübesizliğile beni itham etmekte devam etmeyiniz.

— Vallahi etmiyorum.. Bir şey söylediğim yok, Rütşü!

Bu "Rüştü,, sözünü ilk defa olarak böyle samimiyetle telâffuz ediyordu.

— Nermin!..

(Devamı var)

GÜNÜN TARİH

387 sene evvel bugün

Turgut

Mağlûp edildi ve yedi bin kişi esir alındı. Fakat kahraman denizci

Kat kat fazla intikam aldı

1550 yılı 11 eylûl günü, 387 sene evvel bugün, Mehdiye kalesi İspanyollar tarafından alındı.

Bu kaleye muhasara edildiği gündenberi tam yedi bin gülle atılmıştı. Kale zaptedilerek şehir teslim alındığı vakit galipler, aralarında paylaşmak üzere yedin bin esir bulcular.

Her atılan gülleye mukabil bir esir elde edilmiş demekti.

Bu kalenin zaptı, tarihin meşhur muhasaralarından biri sayılmaktadır. Bir ay tasavvurun fevkinde hücumlara mukavemet eden mahsurlar, Arapların hristiyan ordusuna yardım etmesi yüzünden zaptedilmişti.

Mehdiye harbinin bir diğer tarihi neticesi de Türk denizcisi Turgudun korsanlıktan vazgeçerek devlet donanmasına geçmesi olmuştur.

İspanyada bir çok yerleri tahrip ettikten sonra dönen Turgut, kalede muhasara edilmiş olan kuvvetlere yardım için çok çalıştı. Sekiz yüz avcı, iki yüz süvari, beş bin Murabitin ile şehre civar zeytin ormanlıklarından hücuma geçti. Sicilya kralı kumandasındaki ordu ile Rados şövalyeleri bu hücumun karşısında hayli bocalıyarak telefat verdiler. Fakat Arapları bir kısmı hristiyanların tarafına geçmiş olduklarından Turgudun kumandasında muharebe eden Araplar da ayni sevdaya kapılarak düşman ordusuna geçtikten başka onlara zahire temin yollarını da aramağa başladılar. Turgut bu vaziyet karşısında harp edemezdi. Araplar arasında da nüfuzu sarsılmıştı. Taraftarları ile Cirbe adasına çekildi.

Türk korsanının en büyük düşmanı Andrea Dorya, kuvvetli bir donanma ile cesur Türk denizcisini Sirbede fena halde sıkıştırdı Fakat Turgut gemileri tekerlekler üzerinde karada yürüterek bu tehlikeden kurtulduğu gibi düşman donanmasını da kaçırdı.

Osmanlı hükûmeti, Venedik ile musaleha akdetmiş olmasına rağmen Turgudun korsanlık yaparak Venedik donanmalarını zaptetmesini doğru bulmuyordu. Bu hareketlerinin hesabını vermek üzere İstanbula çağrıldı.

Açık denizlerde hesapsız düşmanla mücadele ederek hepsinde muvaffak olan Turgut, bu davete red cevabı verdi. İstanbula gitmesi cezaya çarpılması demekti. Bu sefer Padişaha da isyan ederek Merakeşe geçti. Burada yaşamağa başladı.

Fakat birkaç sene sonra Süleyman, Malta şövalyelerine karşı Turgudun yardımına mhutaç bulunduğunu hissedince tekrar haber gönderdi :

— Malta şövalyelerine karşı muvaffak olursa eski cezalarının hepsini affedeceğim... dedi.

Süleyman bundan başka Trablusu da Turguda vereceğini vaadetti.

Turgut, Trablusu büyük bir muvaffakiyetle fethettikten sonra, eski cezalarının affedilmesinden cesaret alarak İstanbula geldi.

Kahraman denizci artık devlet adamı olmuştu. Ertesi sene emrine verilen kırk beş kadırga ile açık denizlere çıkınca doğru Napoli ve Sicilya sahillerine dümen kırdı ve Korsikanın merkezi olan Bastiyayı muhasara etti.

Harp çok şiddetli oldu, muhasarada bulunanların yardımına gelen dört bin süvari ve üç bin piyade ile açık bir sahada karşılaşmak mecburiyeti hasıl oldu. Maneviyatı kuvvetli ve sarsılmaz bir halde bulunan Turgut yanına denizde değil karada muvaffak olabileceğini isbat etti. Düşman kuvvetleri feci surette mağlûp olarak çekildiler. Şehir teslim alındığı vakit Turgut:

— Yedi bin kişi esir almacak. dedi.

Ne garip tesadüf değil mi?

Mehdiye kalesine düşman yedi bin gülle atmış ve sonra yedi bin kişi esir etmişti. Bu harbin bir neticesi olarak devlet adamı olan Turgut senelerce sonra büyük bir muvaffakiyetinden sonra düşmandan yedi bin esir alıyordu.

Niyazi Ahmet

Tonton amca hayvan mürebbisi

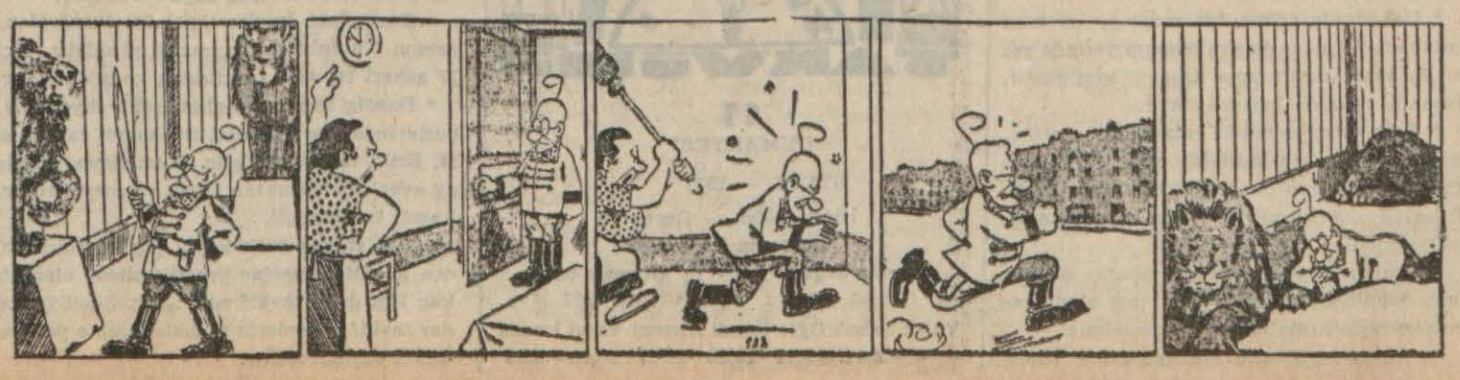

Hikâye

Uşak

Yazan: *İlhan Tarus*

Ali dayının kızı Güllü, çiftlik binasının en üst katındaki pencereden avluya bağırdı:

— Ahmet! Ahmet!

Ahmet meydanlarda yoktu. Harmancı kızlar iki tarafa koşuştular. Kuyu başına adam saldılar. Vişne bahçesi arandı, tarandı. Ahmet kayıptı.

Güllü, sinirli sinirli, pencereden çekildi. Senelerdenberi çatmanın altında kuruya kuruya sararmış, dağılmış ve bir çelik tel gibi sertleşmiş olan otların üstüne kendini attı. Damın üstünde babasının kıymetli güvercinleri çırpınıyorlardı... Tahtaların aralıklarından ara sıra Güllünün çıplak gerdanına beyaz tüyler düşüyor, çerçevelerine ilk yapıldığı gündenberi cam takılmamış olan bu odada bir koku, bir harman kokusu dalgalanıyordu.

Güllü çıplak ayaklarını havaya kaldırdı, kırmızı basma entarisi bir çadır gibi rüzgârla doldu. Gerindi, yüzükoyun otlara gömüldü.

Uyudu.

Akşama doğru Ahmet dut ağacının altında göründü. Hem tulumbadan yüzünü yıkıyor, hem de dam penceresine ıslak gözlerini kaldırıp bakıyordu.

— Ahmet, neredeydin?

— Babanla beraber yukarı harmanlara gittik bacı! Bir diyeceğin mi var?

— Hani ben sana sakla diye bir fidan vermiştim. Hacı Osmanların gelini kasabadan getirmişti. Ne yaptın o fidanı?

— Biz onu kirazlığa diktik. Büyümüştür bile şimdi..

— Kim dedi sana onu kirazlığa dik diye?

Ahmet sesini çıkarmadı. Koynundan kenarları sırmalı bir yazma çıkardı. Yüzünü sildi. Ucuna sümkürdü. Sonra dudaklarının kenarlarile gülerek:

— İstersen kasabadan sana daha iyisini alır getiririm.. dedi.

Güllü parmağının ucunu salladı, Ahmet koşarak merdivenlere sarıldı. Bir dakika sonra Güllünün yanındaydı.

— Ahmet!

— Güllü!

Ahmet, hâlâ ıslak bıyıklarile, Güllünün yanaklarını öptü.

* * *

Ali dayı o civarın en zengin adamı sayılıyordu.. Tarlaları gözle görülmiyecek kadar uzun, geniş ve ölçüsüzdü. Sürülerle davarı vardı. Kiraz ve Vişne bahçeleri, Sarı yayla kazasının bütün pazar meydanlarını doldurup taşırdıktan sonra vilâyet meyvehoşuna kadar gidiyor, oralarda (Ali dayının malı) diye satılıyordu.

Ali dayı ihtiyar bir adamdı. Bir kızından başka kimsesi de yoktu. Güllünün annesi onu doğurduktan on dakika sonra ölmüştü. Ali dayı halayıklar, sütnineler tutarak Güllüyü büyütmüş, yetiştirmişti. Fakat ona bir türlü bağ, bahçe işlerini öğretemiyordu. Kız küçüktenberi, şehirliler gibi, okuyup yazmağa ve dikiş dikmeğe hevesleniyordu. Ali dayı onu kasaba mektebinde okuttu, ta Sivastan bir terzi getirerek dikiş dersleri verdirdi..

O şimdi, akşam serinliği basınca, tulumbanın yanındaki büyük çınarın altına hasırları serdiriyor, babasını karşısına oturtarak ona (Karagöz) gazetesini okuyordu. Kendisine kat kat, allı yeşilli basma entariler dikiyor, her pazar günü kasabaya, pazara inen köylülere bin türlü boncuklar, kumaşlar ısmarlıyordu. Herbiri bir vişne arabasına mal olan bu bez parçalarını Ali dayı daima düşünce ile seyreder, fakat Güllüye ağzını açıp da bir şey demezdi.

* * *

Bir gün çiftliğin kenarından geçen bir göçebe aşiret, onların tulumbalarından bakraçlarını doldurmak istediler. Ali dayı izin verdi. Yağız bir delikanlı, kollarında birkaç tane bakraç olduğu halde tulumbanın başına geldi.

Güllü pencereden bakıyordu.

Ali dayı delikanlının yanına sokuldu:

— Ne tarafa evlât? dedi

— Şu karşıki karlı dağın eteğinde çadır kurmak istiyoruz.

— Ne iş yaparsın sen?

Delikanlı omuzlarını salladı:

— Hiç!

— Benim yanıma gelir misin?

— Gelirim ya!

— Ne istersin senede?

— Ne verirsen!

— Pekâlâ.

Delikanlı koşarak bakraçları götürdü. Beş dakika sonra gene tulumbanın yanındaydı.

Ali dayı bir gün hastalandı. Kasabadan doktor geldi. Fakat sabah olmadan öldü.

Çiftlikte on beş gün herkes ağladı. Güllü odasından hiç çıkmıyor, hiçbir şey yemiyordu.

On beş gün sonra herkes işinin başına gitti. Güllü ortaya çıktı. Ahmet de harmanların başına döndü. Kadınlar, köylüler, ihtiyarlar kıza acıyorlardı. Ona acısını unutturmak için evlenmesini söylüyorlardı. Ama Güllü evlenmek istemiyordu. Anladılar ki aklında Ahmet var.

Ahmetle Güllüyü evlendirdiler.

O günden sonra Güllünün yüzü güldü. Ahmet de evin efendisi oldu.

Sırtına Ali dayının giydiği esbablara benzer bir esbab giydirdiler. Akşam üstleri elinde bir sopa ile harmanlara çıkıyor dolaşıyordu. Pazardan dönen köylülerle hesabı o görüyor, parayı o alıyordu.

Güllü nadiren Ahmedin yanından ayrılıyordu. Hiçbir şeye karışmamakla beraber heryerde, bir gölge gibi, Ahmedi takip ediyordu.

Bir gün vişnelikte işçiler arasında bir kavga oldu. Ahmede haber verdiler. Sopasını alıp koştu.

Ağaçları paylaşamamışlardı. Birisi bıçak çekmiş, ötekinin böğrüne saplamıştı. Jandarmalar geldiler. Hepsini karakola götürdüler.

Onbaşı, elinde bir kalem, tahkikat yaptı. Sıra Ahmede gelince, onu yanına çağırdı:

— Adın ne senin?

— Ahmet!

— Babanın adı?

— İsmail!

— Ne iş yaparsın orada?

Ahmet dikdik onbaşının gözlerine baktı. Sonra ona acımış gibi, onun yüzüne tükürür gibi:

— Mal sahibiyim!

Dedi.

Onbaşı başını kaldırdı. Etrafına bakındı. Herkes gözlerini yere indirdi.

— Mal sahibi ha!

Ahmet sesini çıkarmadı, ama ellerini kasıklarına dayıyarak terini havalandırması, onbaşıya kâfi bir cevap teşkil etti.

* * *

Ahmet sıkılıyordu. Dört aydanberi aylak geziyordu. Dört aydanberi çiftlik ağasıydı.

Ama canı sıkılıyordu.

Güllü ondaki bu değişikliği epeyce zaman danberi farkediyordu. Ali dayı sağ iken sabahtan akşama kadar güneşin altında yalın ayak, sabana koşulmuş bir öküz gibi çalışan Ahmet; çiftliğin ağası ve Güllünün kocası olduğu gündenberi, kolunu kıpırdatmak istemiyor; ara sıra birdenbire yerinden kalkıp elinde sopasile kırlara doğru koşuyor; fakat yarım saat geçmeden, uzun yollar yürümüş bir ihtiyar rençber gibi, kafası önüne düşük ve kolları yanlara sarkık, Güllünün yanına dönüyordu.

Ahmet, evvelce, çiftlikte oburluğuyla anılırdı. Hiç kimse onun bir oturuşta bütün bir somunu bitirmeden sofradan kalktığını hatırlamıyordu. Halbuki şimdi bir şehir uşağı kadar az ekmek yiyor ve canının bir şey istemediğini söyleyip duruyordu. Güllü gibi güzel bir karısı olan ve Ali dayının koskoca çiftliğinin üstüne oturan bir adamın birden bire dertli insanlara dönmesi herkesi şaşırtıyordu.

Bir gün tulumbanın yanına serilmiş bir hasırın üstünde ıslık çalarken, Güllü onun yanına sokuldu. Kınalı parmaklarını onun kocaman ellerinin altına soktu:

— Ne var Ahmet? Hasta mısın?

— Bir şeyciğim yok.

— Nasıl bir şeyciğin yok. Ekmek yemezsin, ayran içmezsin. Uyku uyumazsın..

— Sıkılıyorum be Güllü!

— Niçin kocacığım? Niçin sıkılıyorsun? Sana ne yapayım? İstersen kasabada bir ev tutalım, orada oturalım. İstersen tarlaları hayvanları satalım, Sivasa göç edelim. İstersen...

— Hiç bir şey istemiyorum. Burası iyi.

Ahmet hasırın üstünde yuvarlanıyor, ellerini Güllünün parmaklarından çekiyor, geniş geniş nefes alıyordu.

— Anlıyorum, sen artık benden bıktın!

— Ben mi?

Ahmet çelik biryay gibi yerinden fırladı. Güllünün yanına gitti, gözleri yaşla doluydu.

Genç kadının eteklerinin dibine çöktü, kafasını ayaklarına sürterek:

— Güllü! Güllüm!

Diye inledi,

— Beni bırak, ben gene çiftliğinizde bir uşak gibi çalışayım.. Bana gene senede dört ölçek buğday ver; sana hizmet edeyim.. Senin ayaklarını yıkayayım, öküzlerin altını temizliyeyim.. Tarlalarda çalışanlara **su** taşıyayım.. Ben bu işi yapamam. Ben çiftlik ağalığı yapamam. Sana yalvarırım, senin kulun, kölen olurum.

Ve Ahmet, koca delikanlı, Güllünün önünde, bir dana gibi böğürerek, ağlamağa başladı.

İlhan TARUS

SPOR

Balkan şampiyonluğuna iştirâk edecek

Türk güreş takımı

Kenan, Yaşar, Yusuf, Hüseyin, Mersinli, Mustafa ve Çobandan teşkil edildi

Bu aym 17, 18, 19 unda İzmirde yapılacak olan Balkan güreş şampiyonluğu müsabakalarına iştirak edecek Türk takımı dün seçilmiştir.

Bir aydanberi Robert Kollejdeki kampta bulunan ve aşağı yukarı ayni kuvvetteki pehlivanlarımız arasında yapılmış olan bu seçmeler çok çetin ve heyecanlı geçmiştir.

Müsabakaların neticeleri şunlardır.

56 KİLO:

Bu kiloya Kenan seçilmiş bulunmaktadır. Kendisi Hasan Tahsin ile yaptığı müsabakada görgüsü ve güzel hücumları sayesinde rakibine puvan hesabile üstün addedilmiştir.

61 KİLO:

Ankaralı Ahmet İle Yaşar arasında yapılan müsabakayı dünya şampiyonu Yaşar sayı hesabile kazanmıştır.

68 KİLO:

Bu katagoride de Yusuf Aslan İzzetle karşılaşmış ve ikinci devrede yorulmağa başlayan rakibine üstün güreşerek galip gelmiştir

79 KİLO:

Adnanla Mersinli Ahmedin karşılaşması da çok zevkli olmuştur, son üç dakikada Adnan kâfi derecede çalışamamış olduğundan mağlûp addedilmiş ve bu suretle de Mersinli milli takıma dahil olmuştur.

Seçme müsabakaları nihayetlendikten sonra Balkan güreşlerine girecek Türk takımının kadrosu kat'i olarak tesbit edilmiştir.

56 kiloda Kenan, 61 kiloda Yaşar, 66 kiloda Yusuf Aslan, 72 kiloda Ankaralı Hüseyin, 79 kiloda Mersinli Ahmet, Yarı ağırda Büyük Mustafa, Ağır siklette de Çoban Mehmet.

Kollejdeki kamp tatil edilmiştir. Takımımız antrenör Pellimein ile eski güreşçilerden Kemalin idaresinde bugün İzmire hareket edecektir.

Bu seneki Balkan güreşlerine iştirak edecek olan güreş takımını hazırlamak üzere Atinada yapılacak seçme müsabakalarından sonra Yunan ekibi de şu şekilde teşkil edilmiştir:

56 kilo: Biris, 61 kilo Filips, 72 kilo Marko 79 kilo Kaloflis, 87 kilo Lefakis, ağır Çardis.

Yunanlıların 68 kilo pehlivanlarından Salis işlerini bırakamaması yüzünden takıma girememiştir.

Eski antrenör Peter tarafından bir senedenberi antrene edilen Yunan takımı bu sene en iyi vaziyettedir, Rumenlerle Yugoslavlar da çok iyi hazırlanmışlardır. Güreşçilerimize muvaffakiyetler temenni ederiz.

Eski Vefalılar

Gene klüplerine dönüyorlar

Eski klübüne dönmüş olan Vefalılardan Süleyman

İstanbulun en eski klüplerinden biri olan Vefa bir müddettenberi bazı oyuncuların istifaları üzerine kuvvetinden çok kaybetmiş, kümede mevkii çok sarsılmıştır. Memnuniyetle haber aldığımıza göre Yeşil Beyazın bu emektar elemanları tekrar klüplerine dönmeğe karar vermişlerdir.

Başta Fenerbahçeye intisap edeceği söylenen Muhteşem olmak üzere Süleyman, Lûtfi, gene eski formalarına kavuşmuşlardır.

Kaydı ihtiyatla telâkki edilmesi icap eden bir rivayete göre de Güneşliler arasında sıcak bir muhit bulamıyan Gazinin ismi de bu oyuncular arasındadır. Gazetemiz İstanbul futbol âleminde iyi bir mevki edinmiş olan Vefayı tekrar eski halini almış görmekle sevinç duyar.

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

Dahiliye Mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divan yolunda (104) oumaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah "9,5 - 12" saatleri hakiki fukaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon 22398. Kışlık telefon: 21044

Meccani muayene

Perşembe günleri saat 2 den 5 e kadar Ortaköy Taşbasamak Palangada 25 numarada Doktor Mümtaz Gürsoy fakirleri parasız muayene eder.

Tekirdağlı mı, Mülâyim mi?

Serbest güreş

Birinciliğini kim kazanacak ?..

Eminönü halkevinin her sene tertib etmekte olduğu "Türkiye serbest güreş birinciliği,, müsabakalarına bugün saat dörtte Taksim stadyomunda başlanacaktır. Bu karşılaşmalar üç kısım üzerinden yapılacaktır ki, bunlar da ağır, yarı ağır ve ortadır.

Bu seneki müsabakalarda ortaya: Yıldırım Bekir, Ali Ahmet, İbrahim, Koca Ahmet, Pehlivan köylü Mustafa, Dinarlı İsmail, Pomak Süleyman, Pomak Hasan, Karamürselli İbrahim; yarı ağır: Gönenli Hamdi, İzmirli Hüseyin, İzmitli Enver, Karacabeyli Hayati, Manisalı Halil, Somalı Abdüsselâm, Gönenli Hüseyin, Çengel Abdullah, Sındırgılı Şerif; ağıra da: Mülâyim, Yarımdünya Süleyman, Tekirdağlı Hüseyin, Molla Mehmet, Babaeskili İbrahim, Adapazarlı Alif pehlivanlar iştirak etmektedirler.

Karşılaşmalara sahada çekilecek olan kura ile bugün başlanacak, finallere de yarın devam olunacaktır. En heyecanlı müsabakayı yapacağına şüphe olmıyan iki ezeli rakip Mülâyimle Tekirdağlıdan hangisinin bu sene Türkiye birincisi olacağını belli edecek karşılaşmanın da bugün mü, yarın mı yapılacağı malûm değildir.

Atatürk büstü

Turnuvası hararetle devam ediyor

Geçen hafta Karagümrük stadında başlamış olduğunu yazdığımız Atatürk büstü turnuvası maçlarına bu hafta da devam edilecektir.

İlk maçı en zorlu rakibi Altınhilâle yedi gol yapan gayri federelerin eski şampiyonu Akınspor bu hafta Altıok ile ve geçen hafta 5—1 gibi büyük bir galebe kazanan Karagümrük — Lângaspor ile oynıyacaklardır. İstanbul semtinde alâka ile takip edilen turnuvanın bu haftaki proğramı aşağıladır:

Saat 13 de Akınspor — Altıok, saat 15 te Altıhilâl — Bozkurt, Karagümrük — Lângaspor.

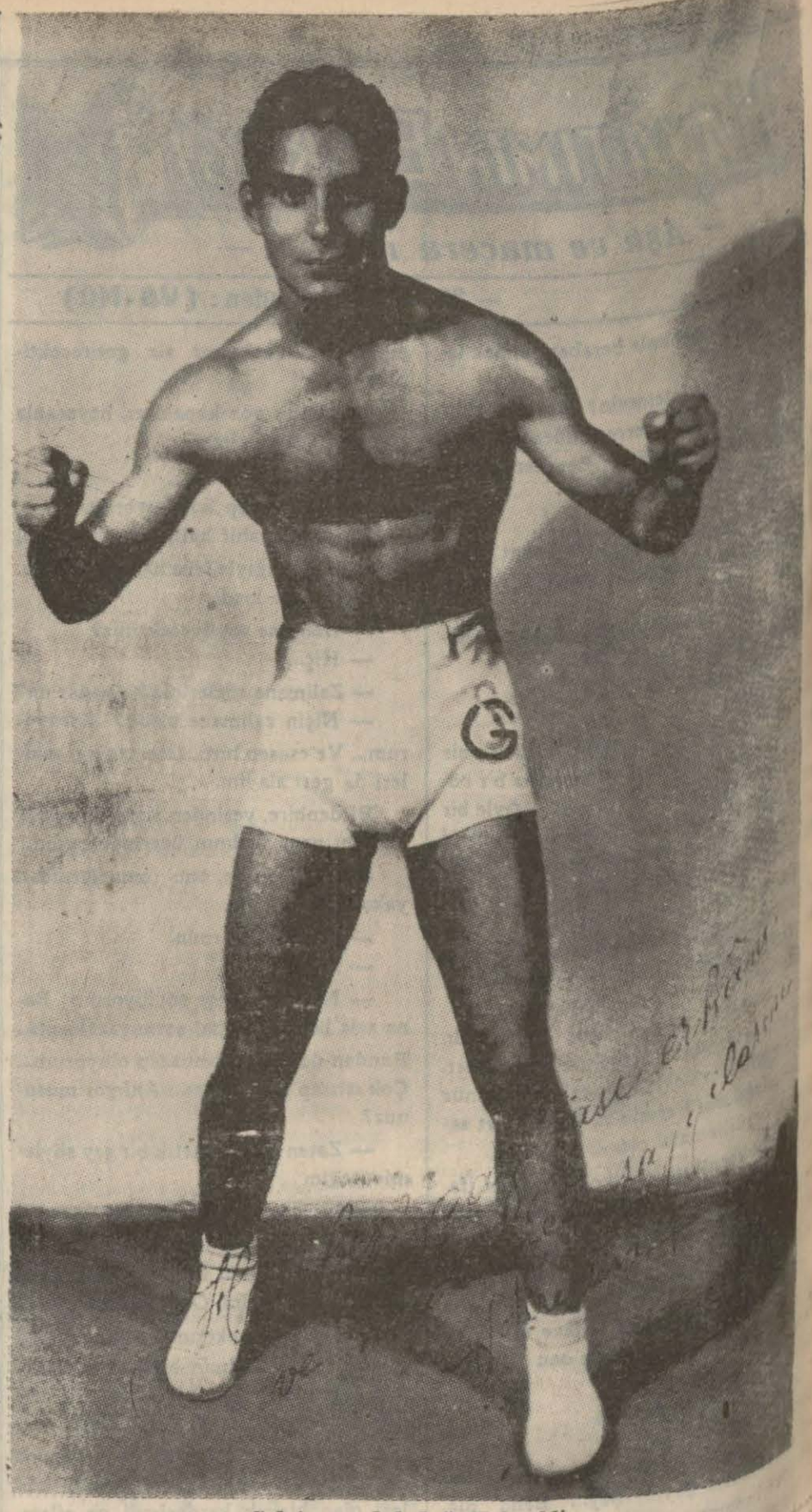

Galatasaraylı boksör Fahreddin

Izmirin Coe Luizile, Ankaranın Şmelingine ...

Boksör Fahreddin

Amerikanvari meydan okuyor

Dünyanın en rağbette sporlarından biri olan boksun, bizde nekadar sönük olduğu malûmdur.

Gayet seyrek yapılan boks maçları, ya maddi müşkülâta maruz kalan organizatörlerin "himmetlerile, yahud da, yarı ciddi, yarı palavra meydan okumalarla tertip edilir.

Fakat, Galatasaraylı boksör Fahreddinden, aldığımız ikinci mektup, bütün boksörlere meydan okuyan bu delikanlının, hiç de "şaka,, etmediğini göstermektedir.

Aylarca, kendisine rakip arayan, fakat bir türlü bulamıyan Fahreddin, nihayet, boksun, İstanbuldakinden daha fazla rağbette bulunduğu Ankara ve İzmirde, "Coe Luiz,, ve "Şmeling,, gibi lâkaplar almış bu boksörlerin mevcudiyetlerini öğrenmiş ve bu "debdebeli,, lâkabları alan boksörlerin kendisile döğüşmeği kabul edecekleri ümidiyle onlara meydan okumuş fakat bir türlü cevap alamamıştır.

Bunun üzerine âdeta ümitsizliğe düşen delikanlı, gazetemize ikinci bir mektup göndererek etrafa meydan okumakta, muamma dane ısrar ettiğini göstermiştir.

Genç boksördeki döğüşmek arzusunun ne kadar şiddetli olduğunu gösteren ve "Amerikanvari,, meydan okumaları bile gölgede bırakan bu mektubu aynen dercediyor ve arzusunu tatmin edecek bir cevap almasını temenni ediyoruz:

İdmanlarıma muntazaman devam ediyorum.

Bu satırlarımla muhterem gazetenizin İzmirdeki; Zenci Coe Luiz, ve Ankaradaki Şimelinge bu korkulu veya korkusuz haberi verirken tam formumda bulunduğumu bildirmekle beraber ring tahtalarını çabuk çabuk saymamaları için kendilerine Luis veya Şimeling gibi dünya şampiyonlarının isimlerini alacak kadar iyi bir döğüş yaptıklarını günden daha fazla heyecanı karşılarına çıkacak boksörün bir elinde sarı ve diğer elinde ki kırmızı rengi hatırlasınlar.

Şimdiye kadar birçok çelik çenelerin bu sarı kırmızı yumrukların altında kalıp eridiğini de unutmasınlar.

Bunları söylemekle yalnız Ankara ve İzmir boksörlerini kasdetmiyorum. Eğer memleketin daha başka yerlerinde de kendi yumruklarını Dempsey, Maksbir gibi dünya şampiyonlarının yumruklarına benzetenler varsa onları da ring üzerinde bekliyorum.

İstanbul haricinde yapacağını maçları on ravunt üçer dakikadan aşağıya kabul etmem. Fakat İstanbuldaki maçlar için bu devre isterse kabul. Kilom 64 dür. 66 kiloda ki boksörlerle döğüşeceğimi saygılarımla bildiririm.

Boy 172, Pazı 32, Bilek 18, Baldır 30, Ayak bileği 22, Bel 75, Ense 41, Saitler 99, Kilo 64, Göğüs 101, Vücut 115

Galatasaraylı Fahrettin

Küçük Haberler

İÇERİDE:

* Türün takasında süiistimal olduğu zannile yapılan tahkikat bitmek üzeredir. Netice yakında belli olacaktır.

* İş bankasının önünün - tecrübe maksadile - asfalt olarak yapılmasına başlanmıştır.

* Tarih kongresine iştiraki tensip edilen muallimlerin listesi dün Ankaradan gelmiştir.

* Türk Tarih Kurumu İstanbul Müzeleri Umum müdürü Aziz Oganın başkanlığında ve Türk Tarih kurumunun Trakya hafriyatı direktörü arkeolog doktor Arif Müfit Manselin teknik direktörlüğü altında bir hafriyat heyeti teşkil ederek Sarayburnunda Topkapı sarayı müzesi içinde hafriyata başlamıştır..

* Başvekilimizin misafiri olarak şehrimize gelecek dört İngiliz mebusu ilkteşrinde gelecek ve cümhuriyet bayramında da Ankarada bulunacaklardır.

* Almanyada yapılmakta olan yeni vapurları tetkik eden denizyolları müdürü Sadettin salı günü şehrimize gelecektir.

* Üsküdarda adliye için münasip bir bina bulunamadığından yanan binanın yerinde yeni bir bina yapılmasına karar verilmiştir. İnşaata yakında başlanacaktır.

* Ortmektep muallim muavinliği imtihanında riyaziyeden imtihana giren 11 kişiden yalnız bir kişinin kazandığı tabiiyeden imtihana girenlerden hiç kimsenin kazanamadığı anlaşılmıştır.

* Trakya manevralarından sonra memleket dahilinde bir gezinti yapmış olan İran askeri heyeti dün huduttan geçmiştir.

* Bursa hapishane müdürü Sabit ölmüş, bilâhare hapishane kasası açılınca, mahkûmlara ait olarak kasada saklı bulunan paraların müdür tarafından yendiği anlaşılmıştır.

* Başvekilimizin emriyle binicilik mektebi ittihaz edilen Ayazağa kasrı ve müştemilâtı mükemmelen tamir edilmiştir. Mektep yakında buraya taşınacaktır.

* Edirne asfalt yolunun İstanbuldan itibaren 162 kilometrelik kısmı 15 eylûlde açılacaktır.

* Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı bir yaralı, 113 kaçakçı, 690 kilo gümrük kaçağı, 13 kilo inhisar kaçağı, 1 tüfek, bir tabanca, 9 mermi, bir kilo 512 gram uyuşturucu madde, 1148 kesim hayvanı ile 23 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

* Belediye su satışlarını kökünden hallet.mek için bütün memba sularını satın almağa karar vermiştir.

* Müddeiumumilik dün telefon müdürlüğü tahsildarlarından Cemal hakkında tevkif kararı almıştır. İddia şudur: Tahsildar Cemal muhtelif faturalar üzerinde tahrifat yapmak suretile 1800 lira zimmetine geçirmiştir.

* Dün müddeiumumi muavinlerinden Nurettin, tevkifhanede ansızın bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmada, sekiz, on mahkûmun üstünde esrar ve eroin bulunduğu söylenmektedir.

* Müddeiumumilik dün Volga sokağında oturan Geyveli Eleni Çiloğlu hakkında tevkif kararı almıştır. Elenin suçu gizli randevuculuk yapmak ve genç kızları fuhşa teşvik etmektir. Eleni bugün istintak hâkimliğine verilecektir.

DIŞARIDA:

* Atinadaki İngiliz maslahatgüzarı bir otomobil kazası neticesinde ölmüştür. Otomobilde bulunan Tapman adındaki bir diplomat da ölmüştür.

* Belçika Ayan meclisi 6 reye karşı 121 reyle kabineye itimat beyan etmiştir.

* Berlindeki İngiliz elçisi M. Nevil Henderson Nürenberg kongresine gitmiştir. Elçi 17 askeri tayyare tarafından karşılanmıştır.

* Danzig zabıtası serbest şehir diyeti meb uslarından ve sosyalist fırkasının eski reisi M. Brilli tevkif etmiştir. Mumaileyh, birkaç ay evvel mebusluktan istifa ve sosyalist fırkasını terketmişti.

* Lehistanda halk köylü partisi reislerinden köylüler grevine önayak olmuş olan bir kaç kişi daha tevkif edilmiştir. Şimdiye kadar tevkif edilenlerin muhakemesine pek yakında başlanacaktır.

HABER TAKVİMİ

11

CUMARTESİ

EYLÜL — 1937

Hicri: 1356 — Recep: 5

Bursanın kurtuluşu

Güneşin doğuşu			Güneşin batışı		
5,36			18,27		
Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
	4,11	12,11	15,45	18,27	20,02	3,53

Akdenizde kontrol 20 eylûlde başlıyor

(Baş tarafı 1 incide)

...bunların da münakaşa edileceği tahmin ...maktadır.

...10 (A. A.) — Bugün saat 17 ...deniz konferansı, Nyon belediyesinin büyük salonunda top...tır.

...feransın müteşebbisi olan Fransa ve İngiltereden başka, içtimada ...stan, Mısır, Romanya, Sovyet ...liği, Türkiye, Yugoslavya ve ...istan temsil olunmaktaydı.

...ik memurlar, milletler cemiyeti ...el sekreterliği tarafından konferansın emrine verilmiş bulunuyordu.

...yon belediye reisi tarafından söylenen hoş geldiniz nutkunu müteakib söz alarak bu konferansın toplanması fikrinin ilk defa Fransa tarafından ileri sürülmüş bulunması sebebile Fransa hariciye nazırının riyasete seçilmesini teklif eylemiştir.

Hariciye Nazırının nutku

...bos, alkışlarla ve reylerin ittifakile Akdeniz konferansı reisliğine seçilmiştir.

...alik mevkiine geçtikten sonra se... dolayı teşekkür etmiş ve toplantının mevzuunu tayin eyliyerek demiştir ki:

"— Mevzuubahs olan, Akdenizde tahammül edilmez bir hal alan vaziyete ...surette nihayet vermek, bunun için lâzımgelen tedbirleri almak ve Akdenizde seyrisefain hakkındaki beynelmilel hukuka riayet kaidelerini ...ye eylemektir.

Akdenizdeki korsanlık vakaları aynı zamanda, denizaltı gemileri harbi hakkındaki 1936 protokolu ile tam bir ...halinde bulunmaktadır.

...ha çok vahim tehlikeler doğuracak olan bu emniyetsizlik vaziyeti ...edemez. Umumiyetle bütün ...tanınmış prensiplerden gayri bir şey teklif etmek ve kararlaştırmak değildir. Fakat bu pren-siplere hürmet kaidesinin yeniden tesis etmek ve ticaret gemilerinin serbestçe seyrüseferlerine mâni olmayı istihdaf eden fiilleri önliyerek ve cezalandırarak seyrisefainin serbestisini temin zımnında müttefikan lüzumlu bir devre için, lüzumlu tedbirler kararlaştırmak icab eylemektedir.,,

Ismi ağıza alınmıyan devlet ?

Delbos'dan sonra Sovyet Hariciye Komiseri Litvinof söz alarak ezcümle demiştir ki:

"— Akdenizde korsanlara müzaheret etmiş olan devletin ismini bu konferansta zikretmemek lâzımgelir. Fakat bu keyfiyet, korsanlık vakalarından zarar görmüş devletleri, bu devletin ismini ileri sürmeye mâni olmıyacaktır.

Akdeniz konferansına gelince, konferansın, Akdenizde seyrisefaine iştirak eden devletlerin menafiinin müessir bir surette himayesini temin eyliyecek tedbirler alması icab eylemektedir.

Litvinof, ayrıca bu mesele tetkik olunurken, yalnız denizaltı gemilerini değil, fakat diğer harb gemileri ile tayyareleri de düşünmek icab eylemekte bulunduğunu tebarüz ettirmiştir.

Edenin sözleri

Sovyetler Birliği Hariciye Komiseri Litvinoftan sonra İngiltere hariciye nazırı Eden de bir nutuk irad etmiştir.

Eden nutkunda ezcümle şunları söylemiştir:

"— Bugün Akdenizde kelimenin tam manasiyle emniyetsizlik hâkimdir. Gayrikabili tahammül olan bu vaziyet karşısında Niyon konferansı azamî süratle harekete geçmek mecburiyetindedir. Almanya ile İtalyanın bu konferansa iştirak etmediklerine teessüf ederiz. Buna rağmen konferans mesaisine devam edecektir.,,

Teknik komite seçimi

Bu nutuklardan sonra İngiltere ile Fransa tarafından hazırlanan müşterek projeyi tetkik etmek üzere İngiliz Amiralı lord Cheldfield'in riyasetinde teknik bir komite teşkil edilmiştir. Bunu müteakib alenî celseye nihayet verilmiş ve teknik komite toplanarak Fransız - İngiliz projesini tetkike başlamıştır.

Mutabakat

Salâhiyettar mahafilden alınan haberlere göre dün Pariste M. Edenle Fransız ricali arasında vukubulan temaslar neticesinde İngiltere ile Fransa arasında tam bir anlaşma hâsıl olmuştur.

Bu anlaşmanın esas hatları şunlardır:

Akdeniz biri "kara suları" diğeri "açık deniz" olmak üzere iki kısma ayrılacaktır.

Denizaltı gemileri ancak kara sularında ve daimî olarak bayrak taşımak suretiyle dolaşabilecektir.

Açık denizde görülecek tahtelbahir korsan addedilerek Akdeniz konferansına iştirak eden devletler donanması tarafından batırılacaktır.

Ticaret gemileri yolu

Ticaret gemileri için üç hat tesbit edilecektir. Bu hatlar şunlardır:

1 — Cebelüttarıktan Portsaide imtidad eden İngiliz İmparatorluğu deniz yolu.

2 — Fransayı şimalî Afrikaya bağlıyan Fransız deniz yolu.

3 — Balkan devletlerinin deniz yolu.

Bu üç yol Akdeniz konferansına iştirak eden devletlerin harb gemilerinden mürekkeb müşterek bir filonun himayesi altında bulunacaktır. Bu yollarda her 50-60 mil mesafede devriye gemileri karakol gezecek, bu suretle ticaret gemilerinin serbest seyrüseferi temin edilecektir.

Her nevi gemilerin Çanakkale Boğazına giriş ve çıkışları için hususî bir rejim tesbit edilecektir.

Resmî tebliğ

Nyon, 10 (A. A.) — Akdeniz konferansı içtimaının nihayetinde aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir:

"Konferans, ticaret gemilerine karşı Akdenizde denizaltı gemilerinin yaptıkları korsanlık fiillerine bir nihayet verecek harekete hangi prensipler altında geçilebileceği meselesini müzakere etmiştir. Ayni zamanda, elde mevcut deniz kuvvetlerinin bu işte ne suretle kullanılabileceği de tetkik olunmuştur. Müzakerat müteaddid noktaların mütemmim bir tetkike tâbi tutulması lüzumunu göstermiştir. Bu sebeble bu akşam ve yarın sabah müzakerelerde bulunulacaktır. Konferans yarın öğleden sonra saat on altıda gayriresmî bir içtima halinde yeniden toplanacaktır.,,

Litvinofun sözleri ve Italya

Roma 10 (A.A.) — Litvinofun Nyonda İtalyaya yaptığı ağır hücumlar burada hiç kimse için bir sürpriz teşkil eylememiştir. Litvinof, Sovyetler birliğinin sabrının tükendiğini ve gerek tecavüzler devam ederse Sovyetler birliğinin mukabeleibilmisil tedbirlerini alacağını bildirmiştir.

Litvinofun bu sözleri ile alâkadar olarak burada katiyetle tebarüz ettirildiğine göre, "Eğer Sovyetler birliği, Litvinofun bildirdiği mahiyette hareketlere geçerse İtalya, bu hareketleri mukabelebilmisil değil, fakat tecavüz fiilleri olarak telâkki edecektir. Zira mukabelebilmisil ancak bir kabahat işlemiş bulunan eşhas veyahut devvletler aleyhine olarak yapılabilir.,,

Hariciye Vekilimizin temasları

Cenevre, 11 (A.A.) — Eden ile Delbos dün doktor Rüştü Aras ve Yugoslavyanın Paris elçisi ve Milletler cemiyeti asamblesinde murahhası Pouritch ile görüşmüşlerdir.

Italya gezetesi hulyada !

Ciornale d'İtalia gazetesi bu akşamki başmakalesinde Akdeniz konferansından bahsederek İtalyanın Akdeniz siyasetini şu suretle hulâsa ediyor:

"1 — İtalya Akdenizi korsanlıktan kurtarmak istiyor, fakat Montrö konferansı Bolşevik korsanlarına karşı Akdenizin kapılarını açmıştır. Bundan dolayıdır ki İtalya Boğazlar mukavelenamesini imzalamamıştır.

2 — İtalya hükûmeti Akdeniz meselesini Londradaki ademi müdahale komitesinde müzakere etmeğe hazırdır.

3 — Akdeniz meselesi bütün Avrupa için hayatî ehemmiyeti haiz bulunduğu cihetle bu meselenin müzakeresine Akdeniz memleketi olmıyan devletlerin de iştiraki lâzımdır.

4 — İtalya, Akdeniz meselesinde devletler le teşriki mesai edebilmek için Sovyet notasının çıkardığı hâdisenin mucibi memnuniyet bir surette halli lâzımdır. Bu hâdise doğrudan doğruya ve üçüncü bir devletin müdahalesine müracaat edilmeden halledilmelidir.,,

Vekiller Heyetinin içtimaı

Ankara, 11 (Telefonla) — Heyeti Vekile dün akşam saat 17 de beklenen içtimaını yapmıştır. Geç vakte kadar devam eden bu içtimada Akdeniz Konferansı hakkında Hariciye Vekiline verilecek mütemmim direktiflerin tesbit edildiği, ayni zamanda Vekâletlere müteallik mühim ve müstacel meselelerin görüşüldüğü tahmin edilmektedir.

Esrarengiz iki tahtelbahir

Carthegene, 11 (A.A.) — Limanın açıklarında iki esrarengiz denizaltı görülmüştür. Sahil bataryaları ile harp gemileri, bunları topa tutmuşlardır. Bunlardan birinin batmış olduğu söylenmektedir.

Tebdili kıyafet eden tahtelbahirler

Londra, 11 (A.A.) — Daily Herald gazetesi, Campdenhill vapurunun üçüncü mühendisi B. J. Morgan, bu gazete muharrirlerinden birine vaki olan beyanatını neşretmektedir.

İspanyanın cenubundaki Huleva limanına 19 temmuzda girdik. Birkaç gün sonra dört denizaltı gördük. Bunların üzerinde şu işaretler vardı: U 23, U 35 ve U 36 bu denizaltıların tekrar hareket ettiklerini gördüm. İşaretleri gri bir boya ile kapatılmıştı. Ve köşkleri üzerinde yazılı olan harfler yerine kaldırılması çok kolay olan siyah kumaştan harfler konulmuştu.

" Faşişt korsanlığı „

Nevyork, 11 (A.A.) — Gece 300 komünist, ellerinde hayraklar ve üzerinde bir ölü kafası resmi ve "faşist korsanlığı„ yazısı bulunan levhalar olduğu hal de İtalyan konsoloshanesi önünden geçmek suretiyle bir nümayiş yapmışlardır.

Çin - Japon harbi

...kyo, 11 (A. A.) — Başvekil prens Konoye, dün akşam gazetecilerle yaptığı bir görüşme esnasında demiştir ki:

"— Japonya, Çindeki harbin bu sene... sonralara kadar devam edeceğini gözönünde tutmalıdır. ...sebebden dolayı, önümüzdeki sene ...yeni lüzumlu masrafları nazarı dikkate alacak ve anavatanda her ...tam bir birlik halinde başlanan ...eserin muvaffakıyetle neticelenmesi için çalışacaktır.,,

Diğer taraftan prens Konoye Japonların Çin hakkındaki niyetlerinden (...halde iyi niyet değil!) dünyayı haberdar etmek üzere yabancı memleketlere hususî heyetler gönderebileceğini bildirmiştir.

Japonlar, Çinin mukavemetine şaştılar !

Şanghay, 10 (A. A.) — Röyter muhabirinden:

Japon harb gemileriyle bombardıman tayyareleri, Çin bataryalarını için son bir gayretle merhametsizce Pootung'u bombardıman ettikleri imtiyazlı mıntakalarda bina... son derece şiddetle sarsılmıştır.

Çin bataryalarının mukabelesi esnasında bir obüs Japon konsoloshanesinde bulunan American Maru ismindeki Japon hastane gemisine isabet etmiştir. Çin obüsleri rıhtım anbarlarından birine de isabet etmiş... Fakat bu obüslerin asıl hedefleri olan Izumoya isabet vaki olmamıştır.

Japonlar, bugün Kiangvan ve Yang... mıntakasını bombardıman etmek suretile ...başlamışlardır. Japonlar, ...ler plân mucibince ilerlemekte ...rını bildirmektedirler. Buna mukabil Çinliler de Japonların geri çekildiklerini iddia etmektedir. ...aşikâr surette anlaşıldığı ...Japonların plânı, yavaş, fakat ...surette ilerlemektedir.

...Japonlar, siyasi sebeblerden ...bir hezimete uğramak tehlikesine kendilerini maruz bırakamaz. Diğer taraftan Çinlilerin anudane mukavemeti kendilerini hayrette bırakmıştır.

Japonların muvaffakiyetsizliği

Nankin, 10 (A. A.) — Central News ajansından:

Vusung civarında şiddetli muharebeler olmuştur. Japonların şiddetli hücumlarına ve Japon harb gemilerile sahra bataryalarının bombardımanına rağmen Çin hatları, son derece mukavemet göstermiştir. Şimdiye kadar Japonlar Yangtsepoo ile Vusungun muhtelif mıntakaları arasında iltisak teminine muvaffak olamamışlardır.

Japonların protestosu

Tokyo, 10 (A. A.) — Japonyanın Moskova büyük elçisi, Tumen nehri munsabının açıklarında Sovyetler tarafından müsadere olunan Japon balıkçı gemleri hâdisesini protesto etmiştir.

Japon büyük elçisi ayni zamanda kömür ve petrol madenlerinde çalışan Japon memurların tevkif edilmiş olmalarını da protesto etmiştir.

Feyezan

Tiyençin, 10 (A. A.) — Honan'da 15 ağustostanberi yağmakta olan şiddetli yağmurlar, Sarı nehrin sularını kabartmış, ciddî tuğyanlara sebebiyet vermiş ve Çin kıtaatının harekâtını işkâl etmiştir. Chengchov şehrile Lunghai demiryolunun garb mıntakası, sular altındadır.

Japon bombardımanlarının zararı Çinlilere mi ödetilecek?

Tokyo, 10 (A. A.) — Hariciye nezaretinde beyan olunduğuna göre, Japon hükûmeti Şanghayda bulunan ecnebîlere ait her türlü tazminat talebini prensip itibariyle reddetmektedir. Çünkü, hâsıl olan zarar ve ziyanlar mevcut muahedelerin Çin tarafından ihlâli üzerine cereyan eden müsademeler esnasında vukubulmuştur. Maamafih, Şanghay Çinlilerden tamamile temizlendikten sonra Japonya taleblerini münferiden tetkik etmeğe amadedir.

Bugünkü keşidede kazanan numaralar

12000 Lira kazanan 17406

10 000 Lira kazanan 29 062

500 Lira kazananlar

38406	27346	39438	39514	14982
7312	29206	286399	3640	655

200 Lira kazananlar

10777	26228	36535	9772	31563
23631	10915	23602	7371	
1274	28890	13585		

100 Lira kazananlar

2219	31856	37672	17166	32824
34898	17351	8675	37525	4265
6732	29626	24747	37724	18444
34362	15135	39411	30698	36045
13325	8041	17917	30428	33504
31412	32794			

50 Lira kazananlar

25800	34214	2846	19221	16073	19931
17165	19865	562	36261	14644	8806
13715	3337	22638	21054	38146	22003
15727	29519	23527	36920	30984	8068
8228	32515	15882	30693	16862	22475
32106	17383	39677	22696	29675	28353
15827	1997	15586	22691	35295	35281
30572	25325	37244	39590	22111	13848
21389	20171	12833	19880	23524	4944
21560	30858	23618	8850	15903	30653
25491	15105	13047	29495	33357	25354
18375	9630	38546	35288	6257	4613
23461	23461	2589	9011	33521	5913
23797	8857	6082	34518	11787	12652
33973	8998	11306	32015	24793	12011
18549	12670	17950	28637	7665	23011
30920	14328	30265	8418	26218	12409
1727	3863	13385	18479	31809	22318
8003	13605	24137	25307	7716	22264
13068	34499	23994	26917	30618	18398
26371	13352	19128	3877	19990	36536
32006	767	10931	6631		

30 Lira kazananlar

22260	25156	12295	21833	18315	33626	34258
34059	30036	19159	3967	19428	9268	38235
4372	21808	5978	3314	22081	1314	6483
13670	3271	8436	34929	14828	31356	12304
37984	39881	31214	39301	23358	28897	26621
25859	11360	11179	29918	9619	19014	39421
11267	21986	31819	14761	36875	37860	3514
32182	18138	36880	28939	35625	6598	2159
17289	362	31821	5070	19058	33083	14583
7465	24969	4601	5570	16926	16188	21178
9316	10667	29048	25729	32478	10278	39930
38335	38602	27164	32806	13443	6206	14750
37685	24807	6116	23137	15399	33678	29630
32455	7095	6650	2150	26316	33507	18181
30875	30823	9180	9881	23151	25319	7421
8560	6558	7310	4063	37580	24886	21951
6986	39467	25920	10731	10944	16363	17583
30493	27907	8892	2323	14988	39932	4333
70338	3184	30005	12225	19618	30935	17344
21963	39802	249994	26729	32906	25717	28449
35616	3608	16043	12000	7298	7274	10602
10676	29591	12456	13826	229	37016	34179
3154	12523	12299	2035	35047	34278	21760
18774	30949	39217	28568	19324	499	1063
37945	17727	11734	11414	37051	10576	37653
34593	15249	9715	8085	31538	30886	32997

— Doktor, diri diri gömülmekten öyle korkarım ki...

— Merak etmeyin. Sizi ben tedavi ettikten sonra diri diri gömülmenize imkân yoktur.

Alman manevralarında İngiliz Genel Kurmay Başkanıda bulunacak

Londra, 11 (A. A.) — Pres aciation'un bildirdiğine göre İngiltere genel kurmay başkanı mareşal Sirdeverel önümüzdeki hafta içinde Alman manevralarında hazır bulunacaktır.

Bisiklet kazası

Dün gece yarısı Şişliden Büyükdereye bisikletle giden Gardenbar garsonlarından Celâl Mecidiye köyde 42 inci ilk mektep önünde bir hendeğe düşmüş, başı ağaca çarpmıştır. Bisiklet parçalanmıştır.

Celâl ağır surette yaralanmış, yoldan geçen bir otobüs tarafından Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Çocuk Haftası

Biliyor musunuz?

Amerika yolculuğu

164 günden 12 saate nasıl indirildi?

Keşfedildiği gündenberi Amerikaya yapılan ve rekor sayılan seferlerin neticeleri

İnsanlar beş asırdanberi, Atlântik denizinden geçiyorlar.

Eskiden 80 günlük bir yolculuktan sonra Amerikaya gidilebilirdi. Bugün ise, sabah kahvaltısını Avrupada yapan bir tayyareci, akşam yemeğini Amerikada diyebilir.

Cenevizli gemici Kristof Kolomb, "Santa Maria„ adındaki gemiyle, 3 ağustos 1492 de, sabah saat 8 de İspanyadan hareket ederek, 164 günlük bir yolculuktan sonra 12 teşrinievvel 1492 de, Amerikaya Lucayes adalarına geldi.

(Santa - Maria, dört direkli bir karavalaydı ve yelkenle işliyordu.)

Fransız gemiciyi Jak Kartye 20 nisan 1534 te, Sen - Maloyu terkederek Amerikaya geldi ve bu seyahati dört defa tekrarladı.

(Lâ Grand - Heronin adındaki gemiydi. Karavalâydı ve yelkenle yürüyordu.)

Atlântiği aşan ilk buharlı gemi, Amerikadaki Savanah limanını terketti ve yirmi beş günlük bir yolculuktan sonra Liverpul limanına vardı.

(Bu geminin ayni zamanda yelkenleri de vardı. Pervanesi yoktu. Fakat iki yandan çarklıydı. 15 gün buharla, on gün de yelkenle çalıştı.)

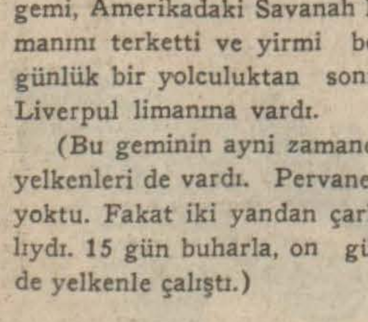

Siriüs adındaki vapur, 94 yolcuyu hamilen Korktan hareket ederek, 23 nisan 1838 de Nevyorka vardı. Yolculuğu 17 gün sürmüştü.

(Siriüs, Atlântiği tamamiyle buharla geçen ilk gemidir.)

İngiliz vapuru Lreat Eastern on dokuzuncu asrın en büyük gemisiydi ve Amerikayla Avrupa arasında, ilk muntazam seyrüseferi temin etti. İlk seferi 1860 senesinin 17 haziranından 28 haziranına kadar, yani 11 gün sürdü.

(Bu gemi muazzamdı; 210 metre uzunluğu vardı ve teknesi demirdendi. Dört bacası, 6 idreği, 2 çarkı ve bir pervanesi vardı; 5.000 yolcu alabiliyordu.)

İngiliz vapuru Mauretania, 4 gün, 15 saat ve 44 dakikada, şimal Atlântiğini katetti ve ilk "mavi kordelâ„ yı kazandı.

(Uzunluğu 238 metre, 4 baca, türbinlerle işliyen dört pervane.)

Fransız Normandi Transatlântiği 29 mayıs 1936 da Havr limanını terkederek 4 gün, 3 saat ve 5 dakikalık bir seyahatten sonra Nevyorka geldi. Şimdi bu derecesi daha da inmiştir.

(Uzunluğu 313 metredir. Yolcu taşıyabilmektedir, Türba - elektrik makineler 160.000 beygir kuvvetindedir.)

* * *

"Hindenburg„ adındaki Alman balonu 7 mayıs 1937 de feci bir kaza neticesinde, yolculariyle beraber mahvoldu. Atlântiği ancak 55 saatte katediyordu. 31 mart 1936 da muntazam seferlere başlamıştı.

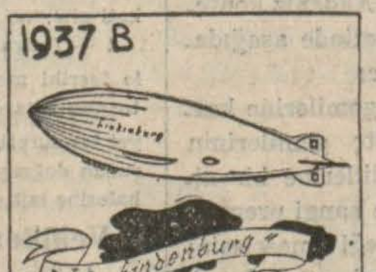

(Bu muazzam balonun uzunluğu 248 metreydi. 4 motörü, 60 tayfası, 70 yatağı vardı ve 130 yolcu taşılabiliyordu.)

"Clipper„ adındaki Amerikan deniz tayyaresi "Caledonia„ adındaki İngiliz deniz tayyaresi, her gün mutinzaman Irlanda ile Amerika arasında seferler yapmakta ve bu mesafeyi 12 ilâ 15 saatte katetmektedirler.

(İki deniz tayyaresi de dört motörlüdür.)

Fillere manikür

Altı ayda bir defa tazelenen manikürden filler pek hoşlanır

Hayvanat bahçelerinde veya sirklerdeki fillere, vakit vakit manikür yapılır. Fakat bu manikürü yapmak, hususî bir tahsile bağlıdır. Çünkü bir sürü ameliyeler tatbik edilir.

Evvelâ, tırnağın üzerine doğru büyümüş bazı fazla parçalar bir keski ile kesildikten ve kıskaçlarla temizlendikten sonra, tırnakların uzamış tarafları keskin bir testere ile kesilir. Testere faslı bittikten törpü ile pürüzleri giderilir. Ve bundan sonra tırnaklar üzerine âdeta badanayı andıran bir cilâ yapılır.

Bütün manikür ameliyatı bir saat kadar sürer.

Fillere her altı ayda bir manikür yapılır. Gayet zeki olan bu hayvanların, altı ay sonunda manikürcüsünün kapısını tırnaklariyle dövdüğü ve manikür zamanı geldiğini hatırlatmağa çalıştığı söyleniyor.

Manikür yapıldığı sırada, filin yorulduğu görülür, kendisine bir müdet istirahat verilir.

Sonra gene ameliyeye başlanır. Fakat çok defa filler, manikürcülere yardım ederler, tırnaklarından alınan tozları bazan kendileri üflerler.

Şen Fıkralar

Davetliler!

— Yarın bana yemeğe gelir misin?... Tavuk, ördek kaz falan olacak!...

— Başka kimseyi davet etmedin mi?

Koşmuş ama...

Hâkim — Kain valdeniz pencereden düştüğü halde siz hiç bir şey yapmadınız mı?

Maznun — Yapmaz olur mu yum? Aşağı kat pencesine doğru koştum ama, zavallı hatuncağız, oradan geçmişti!

Iyi bir karşılama!

Bay seyahatten dönüyor ve kendisini karşılamağa gelen karısına şöyle diyor:

— Sevgilim, sana küçük ve güzel bir maymun getirmiştim! Kaptan vapura solmak istemedi, yazık!...

— Ne ehemmiyeti var, madem ki sen geldin.....

Yaralı kim imiş?

Doktor — Ah! Ah!.. Al işte hızlı gitmenin cezasını gören şoförlerden biri daha!...

Yaralı — Yanılıyorsunuz bay doktor, bendeniz ağır yürümenin cezasını çeken yaya yolculardan biriyim!

BULMACA

1 — Bu yuvarlakları, 0 dan 9 a kadar numaralarla o şekilde doldurun ki, üç tarafından da hesap edilince mecmuu 16 olsun.

2 — Gene ayni rakamlarla, fakat başka bir şekilde, öyle doldurun ki, üç tarafından da hesap edilince mecmuu 20 olsun.

Bu bilmecemizi halledenlerden birinciye bir elektrik feneri, ikinciye bir hokka takımı, üçüncüye bir şişe losyon ve 200 okuyucumuza ayrıca muhtelif hediyeler verilecektir.

Hikâye:

Radyolu haydut

Amerika polisleri, birkaç senedenberi, yalnız noktalarda değil, otomobil ve hattâ motosikletlerinde de radyo kullanmaktadırlar ve bu, son derece işlerine yaramaktadır.

Bu hikâye, son günlerde Nevyorkta vuku bulan bir hâdisedir:

Meçhûl bir haydut, aylardanberi, Nevyorktaki benzin satış yerlerini soyuyor ve bir türlü yakalanamıyordu.

Haydudu yakalamağa memur edilen komiser Barklet, polis müdürüne verdiği mufassal rapora şu cevabı aldı:

"Haydudun iki radyo kullanması beni alâkadar etmez. Sizin de radyolarınız var. Bunda dans havalarını dinliyorsunuz?. Ne yaparsanız yapın, fakat haydudun kırk sekiz saat içinde yakalanması lâzımdır. Artık bu kadarı kâfi.„

Bu cevap, Barkleti bir hayli düşündürdü. Polis müdürünün hiç şakası yoktu. Ne yapıp yapıp, haydudu yakalamak lâzımdı. Fakat nasıl?

* * *

Gece saat ikiye doğru Toni Dollinger otomobilini, Atlântik caddesindeki benzin deposunun biraz ötesinde durdurdu Gayet sakindi Zaten, faaliyete geçtiği zamanlar, bütün soğuk kanlılığını toplamak âdetiydi.Radyoyu açtı ve hiç bir endişe verici haber duyamayınca, yavaşça depoya doğru yürüdü. Kapısına geldiği zaman oradan bir otomobil çıkıyordu. Dollinger, bu otomobilin geçmesini bekledi ve sonra içeriye daldı. Satış memuru yapayalnızdı. Dollinger otomobilden atladı ve memura:

— Beş litrelik bir bidon verin, dedi.

Hiçbir şeyden şüphe etmiyen adam, nazikâne bir tebessümle:

— Başüstüne!.

Diye cevap verdi ve yazıhanenin yanında bulunan depoya doğru yürüdü. Dollinger onu, oraya kadar takip etti ve etrafına bir nazar atfettikten sonra tabancasını çekerek ona kasadaki paraları çıkarmasını söyledi. Meşhur soyguncunun karşısında bulunduğunu ancak o zaman anlayan zavallı adamcağız tabii bu emre itaat etti ve Dollinger, bütün paraları ceplerine yerleştirdikden sonra otomobiline doğru ilerliyerek dehşet içinde kalan adama şu tavsiyede bulundu:

— Buradan kımıldama ve bilhassa telefona yaklaşma, çünkü seni elli metreden tepeliyebilecek vaziyetteyim.

Sonra, hiç acele etmeden otomobiline yerleşti ve hareket etti, Atlântik caddesine gelince de garp istikametine doğru yol aldı.

Tam bu sırada da radyoda şu ses yükseldi:

"Bütün otomobilli ve motosikletli polislere tebliğ! Atlantik caddesi köşesindeki benzin deposu soyulmuştur. Haydudun otomobili Nevyork şehrine aittir. Fakat numarası meçhûldür.. Bu otomobil, garba doğru giderken Atlântik caddesinde görülmüştür. Garp istikametine giden yolları kesin. Bu haydut müsellâhtır ve tehlikelidir. İşaret 25. Şimdilik başka malûmat yok.„

Dollinger kasketile paltosunu çıkardı ve fötr şapkasını başına geçirerek mırıldandı:

— Garp istikametine doğru gidecek kadar aptal olsam bile gene yakalanmam ama, iyisi mi işi sağlama bağlayayım.

Ve tamamile aksi istikamete, yani şarka doğru gitmeğe başlayarak güldü:

— Vay aptallar vay!..

Dollinger, gecenin tenhalığından istifade ederek, bütün süratile yol alırken, ayni ses tekrar duyuldu:

"Polisler! dikkat!.. Atlântik caddesindeki depoyu soymuş olan haydudun otomobili önünde ancak bir tek fener vardır. Ötekisi bozuktur. Binaenaleyh, tek fenerli bütün otomobilleri durdurun. İşaret 54, şimdilik başka malûmat yok.„

Dollinger dehşet içinde ürperdi. Yerinden biraz doğrularak öne doğru eğildi ve fenerlerine baktı. Her iki feneri yanıyordu. İyice emin olmak için, birkaç defa yaktı ve söndürdü. Mükemmelen çalışıyorlardı. Bunun üzerine derin bir nefes alarak söylendi:

— Bunlara, bu yanlış malûmatı da kim verdi? Şu polisler hakikaten büsbütün aptallaştılar.

Fakat onun bu sevinci uzun sürmedi. Çünkü, arkasında bir çok motör sesleri duydu ve kısa bir müddet sonra da, kendisine doğru uzanan bir makineli tüfeğin namlusunu gördü. Ayni zamanda polislerden biri, bulunduğu otomobilden kolunu uzatarak Volana yapıştı ve:

— Dur bakalım, biraz da biz idare edelim.

Dedi. Diğer bir polis de otomobilin arka tarafına ... dayadı. ... casını haydudun sırtına dayadı.

Dollinger, itat etmekten başka çare bulunmadığını anladı ve bu vaziyette, hep beraber, benzin deposuna döndüler.

Komiser Barklet, kendilerini orada bekliyordu.

Depo memuru, haydudu derhal tanıdı. Bunun üzerine, Barklet, elleri kelepçeli bulunan haydudun yanına oturarak arabayı karakola doğru sürrdü. Tam bu sırada, radyoda yeni bir emir duyuldu:

"Otomobilli ve motosikletli bütün polisler, yerlerine dönebilirler, haydut yakalanmıştır.„

Barklet hayduda doğru döndü ve gülerek:

— Fena oyun değil, ne dersin?

Dollinger sert bir sesle cevap verdi:

— Taliiniz varmış!

— Zannettiğin gibi değil, azizim seni mükemmelen kafese koyduk. Başka türlü yakalamamıza imkân yoktu. İşaret 25 şu demekti: "Açıkça verdiğimiz emirleri nazarı itibara almayın ve şark istikametine giden bütün yolları kesin.„

Dollingerin dudakları heyecanla titredi. Barklet de bir kahkaha attıktan sonra devam etti:

— Buluş güzel.. Fakat hepsi bu kadar değil! İşaret 54 de şu demekti: "Haydudun otomobilindeki fenerlerin ikisi de yanmaktadır. Fakat bu işaretten sonra, otomobilinin fenerlerini deneyen bütün otomobilcileri yakalayın„. Binaenaleyh dostum, seni hapishaneye tıkmak için otomobilinin fenerlerini muayene etmek suretile bana yapmış olduğun yardıma son derece müteşekkirim.

Kurtuluş çaresi

— Karım mütemadiyen şikâyet ediyor, kâh şurası, kâh burası ağırır, pek feci bir şey.

— Zavallı kadın! Bari bir şey yaptınız mı?

— Evet, sesini duymamak için kulaklarıma pamuk doldurdum.

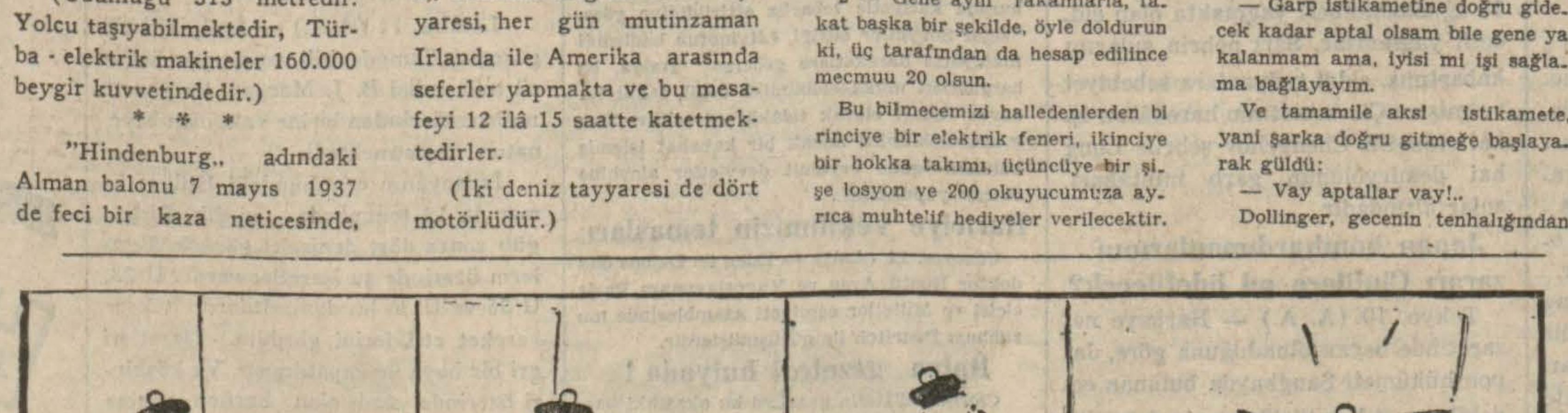

Küçük Hasan birisine oyun oynamak için yere bir muz kabuğu atıyor. Şimdi birisi geçerken bunun üzerine basarak düşecek ve bu çok eğlenceli olacaktır.

Hasan bu işi yaptıktan sonra, geriye dönerek bir duvarın arkasına saklanarak bekliyor.

Bir müddet sonra, annesinin kendisini çağırdığını duyuyor ve koşarak o tarafa doğru gidiyor.

Yere atmış olduğu muz kabuğunu unuttuğu için hiç farkında olmadan üzerine basıyor ve böylece kazdığı kuyuya kendisi düşmüş oluyor.

HABER ÇOCUK SAYFASI
Bilmece kuponu
11 EYLÜL — 1937

Sabık yıldız Lora Lâplant

Holivut hakkındaki düşüncelerini anlatıyor

Bundan birkaç sene evvel, evlenerek sinemayı terketmiş olan Lora Lâplant bir müddet evvel seyahat maksadıyla Parise gelmiştir.

Eskiden birçok filmler çevirerek en büyük yıldızlar arasında yer alan bu güzel yıldız, şimdi tamamiyle unutulmuştur. Hem de o kadar unutulmuştur ki, uzun müddet Paris sokaklarında dolaştığı halde, hiç kimse kendisini rahatsız etmemiş - Londranın otellerine, sütçülerin asansörleriyle çıkmıya mecbur olan Rober Taylor'un kulakları çınlasın! - ve hattâ tanımamış bile...

Nihayet sabık yıldızı yakından tanıyan Fransız gazetecilerinden biri, bir gün ona sokakta raslamış ve tabii konuşmak fırsatını kaçırmamıştır.

Lora Lâplant, "sakin ve mes'ut bir evlilik hayatını, sinema şöhretinin fevkinde,, gördüğü için sinemayı terkettiğini söyledikten sonra, gazeteciye gülerek şöyle demiştir:

"— Maamafih, sinemayı terketmekle beraber, ondan tamamiyle uzaklaşmış değilim. Kocam Londrada "Teddington" stüdyolarının direktörüdür. Onunla sık sık yeni (yıldız) lar avlamıya çıkarız. Meselâ Erol Flayn'ı beraber meydana çıkardık. Her sene Holivuda beraber gideriz.

Holivud küçük şehirlerin en köyleşmişidir. Orada herkes, herkesin yaptığını, söylediğini, sevdiğini, tercih ettiğini, terkettiğini bilir. Oranın monden hayatı, dedikodu yapmak için bir araya toplanmaktan ibarettir. Buna rağmen, eski dostlarımı ve arkadaşlarımı görmek için oraya her zaman giderim.

Esasen, filmler'e alâkam kalmadığı için, reklâma da ihtiyacım olmadığından, her türlü dedikodulardan masunum, bunun için de Holivudda her tarafa girip çıkmakta asla tereddüt etmem..

Alis Jergens

Holivut şehri mevcut değildir !

Mülkî noktai nazardan, Halivut diye bir şey mevcut olmadığını biliyormusunuz? Bütün dünyaca meşhur olan bu şehrin, bu ismi kullanmağa hiç bir hak ve salâhiyeti yoktur. Filhakika Holivut Los Ancelosun bir parçasıdır ve bu şehrin belediyesine ait olmıyan ne bir tek istasyonu, ne posta şubesi, ne de mektebi vardır.

Bundan istifade eden ve Kaliforniyanın küçük bir şehri olan Kulver Siti ismini değiştirmeğe ve bundan sonra "Holivut,, adını almağa kalkmıştır.

Los Ancelos belediyesi bu karışıklığa meydan bırakmamak için Holivuda muhtariyet verecektir.

Cin Harlovun mirası 50 bin lira

Geçenlerde ölen sinema artisti Cin Harlov 50 bin lira miras bırakmıştır.

Bu artist, bir zamanlar, haftada 500 İngiliz lirası ücreti kabul etmiyordu. Son defa oynadığı film için haftada 700 İngiliz lirası alıyordu.

Yeni Holivud yıldızlarından Doris N olan...

Sakarya sinemasının bu seneki filmleri

Geçen sene açılmış olan Sakarya sineması, bu sene de İstanbul halkına birçok güzel filmler vaadetmektedir. Ayni zamanda, sinema müdürlüğü salonda, yeni tesisat yapurmış, ziyalara, akustik ve projeksiyone büyük bir ehemmiyet vermiştir.

Sakaryanın bu mevsimlik programında bilhassa şu filmler, nazarı dikkati celbetmektedir:

(Allahın bahçeleri) Şarl Buayeyle Marlen Ditrihin beraber çevirdikleri ilk büyük ve renkli film.

(Bir balo hatırası) Harri Bor, P. R. Vilm Pyer Blânşar, Fernandel, Viktor Fransen, Remu, Mari Bel gibi en büyük Fransız yıldızlarının iştirakile çevrilmiş çok güzel bir film.

(Emniyeti suiistimal): Pyer Volfun, Danyel Daryö için yazdığı bir senaryo.

(Vals dalgası): (Sving Time) Fred Astaire, Ginger Rogersin iştirakile.

(Kızıl izdivaç): Marlen Ditrih,

(Saadet gecesi): Şarl Buayeyle Jan Artürün çevirdikleri çok cazip bir film.

(Yakan buseler): Tino Rossi

(Uykusuz geceler): Meşhur Sonate a Kreutzerden mülhem olan bu filmde Gabi Morley oynamıştır.

(Sevimli serseri): Moris Şövalyenin yeni filmi.

(Uğurlu kız): Şirley Templin, iki milyon dolara mal olan yepyeni tarzda bir filmi.

(Vatan hasreti): Bu film büyük Rus şairi "Puşkin,,in "Menzil âmiri,, namındaki eserinden alınmış ve Harri Bor tarafından temsil edilmiştir.

(Namus lekesi): Viktor Frensen ve meşhur Japon artisti Sessue Hayakavanın iştirakile.

(İtham ediyorum): Abel Ganjın sahneye koyduğu bu filmde de Viktor Fransen oynamıştır.

(Napolyonun metresi): Miryan Hopkins

(Macar rapsodisi): Büyük bestekâr Frants Listzin aşk hayatından alınan ve Edvij Töyerle Piyer Blânşar tarafından oynanan bol ve güzel musikili bir film.

Bunlardan başka: Silviya Sidney, İsa Miranda, Mino Martini ve daha birçok büyük artistler tarafından çevrilen filmler..

"Paramunt" dans direktörü Leray Prinz bir revü filmi için dansözlere izahat veriyor..

Glorya Svason sinemaya döndü

Birkaç sene evveline kadar çevirdiği birçok filmlerle, büyük muvaffakiyetler kazanan güzel artist Glorya Svanson yeni bir konturat imzalayarak tekrar film çevirmeğe başlamışıtr.

Bu filmin mevzuu Noel Percenin "İkinci madam Droper,ı adındaki çok heyecanlı bir Amerikan romanından alınmıştır. Bu roman çok zengin bir adamın ikinci karısı olan bir sosyete kadınının maceralarını hikâye etmektedir. Kadın çok fena bir mevkie düşmüştür. Çünkü kocasının oğlu kendisine fena halle aşıktır. Birçok macera ve sergüzeştlerden sonra, kadın üvey oğlunu, kendisini seven bir genç kızla evlendirmeğe muvaffak olmaktadır.

Magda Brenç

ALAT PAŞAYI NASIL ÖLDÜRDÜM

Yazan: Soğoman Tehliryan — Çeviren: S.Ş. — İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

— 31 —

Güzel Fransız kadını gece yarısından sonra yarı çıplak bir halde odama girmişti. Ben şaşkın bir halde idim...

Ayak sesleri gittikçe yaklaşıyordu. Biraz sonra Bayan Henriette'in daire sine götüren gizli kapıyı örten büyük kadife perde ikiye ayrıldı. Gördüğüm manzaraya inanmıyacağım geliyordu. Bayan Henriett elindeki elektrik lâmbasını karanlık odanın her tarafına dolaştırdıktan sonra, karyolaya döndü ve onun boş olduğunu görünce yavaş sesle:

— Dışarıya çıkmış olacak.. Nerede ise şimdi gelir.. diyerek kadife perdenin arkasına saklandı..

Fransız kadınının gece yarısından iki saat sonra yatak odama girmesinin sebebini bir türlü anlamıyordum. İlk anda bu kadının beni öldürmek istediğine hükmettim.

Fakat bu kadın beni niçin öldürecekti?

Şu halde bu kadını odama sevkeden sebep büsbütün başka bir şey olacaktı. Bir türlü kat'î bir karar veremiyordum. .Bu müddet zarfında kadın arasıra başını perdenin arkasından dışarıya çıkararak lâmbasını yakıyor ve beni bulamayınca sabırsızlanıyordu. Bir müddet daha geçince artık tahammül edemedi ve:

— Başına bir şey gelmiş olmasın, diyerek saklandığı yerden çıktı; salonun lâmbalarını yaktı, her tarafta beni aradı. Beni bulamayınca bitişik odaları dolaştı ve biraz sonra tekrar salona girdi.

Büyük bir hayrete düşen kadın, kendi kendine mırıldanıyordu:

— Bu çocuğa ne oldu acaba? Elbiseleri burada olduğuna göre dışarı çıkmaması icap eder. Yoksa Hraç bu çocuğa da mı bir oyun oynadı?.

Bu sözleri işitince, kadının bana karşı fena bir niyeti olmadığını anladım. Tabancamı karyolanın yanı başımdaki halının altına saklıyarak karyolanın altından çıktım ve halının üzerine uzandım... .

Henriette, az sonra beni yerde görünce hemen eğildi ve beni sallamıya başladı:

— Ne oldu, diyordu, bir şey mi oldunuz?.

Gözlerimi zorla açar gibi yaparak:

— Benden ne istiyorsunuz? Beni rahat bırakın, dedim.

— Kalkın yerinize yatın, burada üşüyecek, hasta olacaksınız..

Henriette koluma girerek beni kaldırdı ve yatağıma girmeme yardım etti. Artık tamamiyle uyanmış bir adam tavriyle, gece ziyaretçisine sordum:

— Burada ne arıyorsunuz?

Fransız kadını şayanı hayret bir yalan uydurarak:

— Tarabyadan biraz evvel döndüm.. Yatmıya hazırlanırken odanızdan ağır bir şeyin yere düştüğü hissini uyandıran bir gürültü işittim. Burada yattığınızı hatırlıyarak, yarı soyunmuş vaziyette olmama rağmen yukarıya koştum. Sizi karyolanızdan düşmüş vaziyette görünce uyandırdım... dedi.

Bu esnada Bayan Henriyette'in gözleri parlıyordu. Damarlarındaki kan yüzüne vurmuştu. Gece yarısından sonra karşıma çıkan bu kadın henüz Bakır köyünde içtiğim şampanyaların tesiri altında bulunan zihnimi altüst etmişti. Herşeyi unutmak üzere olduğumu hissediyor, kendimi zaptedebilmek için fevkalbeşer gayretler sarfediyordum.

Karşımdaki kadının da ayni hissin esiri olduğu anlaşılıyordu. Bir taraftan dekoltelerini kapatmıya çalışırken, odamda daha fazla kalmak için bahaneler icat ediyor ve ara sıra bana yosma nazarlarını çevirmeyi unutmıyordu.

Sarhoşluğuma rağmen, gündüz Hraçla bu kadın arasında cereyan eden muhavereleri hatırlıyordum. Bu hatırlama metanetimi muhafaza etmeme yardım ediyordu.

Her nevi hissiyat avanslarına rağmen herhangi fiilî bir harekette bulunmadığımı gören kadın gözlerini bana dikerek:

— Sizi rahatsız ettim. Affedersiniz, diyerek perdeli kapıya doğru ilerlemeğe başladı..

Bu dakikada duyduklarımı tasvir etmek kabil değildir.

Fransız kadınının esrarengiz perdeye el uzattığını görünce herşeyi gözüme alarak, yatağımdan fırlayıp kadının iki ellerini yakaladım.. Kalbim göğsümü delip dışarıya fırlayacakmış gibi çarpıyor, nefesim kesiliyordu.. Boğuk bir sesle:

— Henriette, doğrusunu söyle. Buraya ne yapmıya geldin, diye sordum.

Beni bu vaziyette gördüğünden dolayı duyduğu sevinci belli etmemeğe çalışan Henriette şu cevabı verdi:

— Hâlâ anlayamadınız mı?.

— Demek ki...

Henriette'in ağzını ateş gibi yanan dudaklarımla kapattığımdan cevap veremedi.. Esasen başka izahat dinlemek istemiyordum..

Sabahleyin, güneş bizi yanyana buldu. Yekdiğerini takip eden heyecanlar yorgunluğumu yenerek uykuyu gözlerimden kaçırmıştı. Bir kaç saatlik beraberlik bana esrarengiz bir kadın ruhunu tanıtmıştı. Hayatına vâkıf olduktan sonra aşk ve merhamet bağının beni sımsıkı bu kadına bağladığını hissediyordum.

Benim vaziyetimde bulunan bir adamın aşka fazla yüz vermemesi lâzım geldiğini bildiğim halde kendimi bu kadının tesirinden kurtaramıyordum. Vaziyetin içyüzünü bilmiyenler beni şiddetle tenkit etmişlerdi. O zaman cevap bile vermediğim bu tenkidin tamamiyle haksız olduğunu ve Henriette'in yalnız İstanbulda değil, Pariste, Cenevrede ve Berlinde bana büyük hizmetlerde bulunduğunu ve Berlin faciasından sonra beraetimi temin için müracaat etmedik yer bırakmadığını kimse bilmiyordu.

Hapisaneden çıktıktan sonra Henriette'i zalim bir hastalığın pençesinde buldum ve bütün gayretlerime rağmen ölümden kurtaramadım .

Hayatımı medyun olduğum bu kadın hakkındaki dedikoduların haksızlığını meydana çıkarmaktan ziyade, bu temiz yürekli Fransız kadınının büyük hizmetlerini, fedakârlıklarını burada kaydetmeği bir vazife addediyorum. Bu itibarla, Henriette'in hususî hayatını bir tarafa bırakarak, mütareke yıllarında İstanbuldaki siyasî faaliyetini tasvire çalışacağım.. Bunda muvaffak olabilmek için daha ilk tanıştığım gece Henriette'in bana anlattıklarını aynen kayd edeceğim.

Henriette, aşkına ayni hararetle mukabele ettiğimi görünce, bana karşı büyük bir itimat beslediğini söyliyerek şu itirafatta bulunmuştu:

"— Şu dakikada ne kadar mes'ut oldu ğumu tasavvur edemezsiniz. Seneler deneri yorucu bir hayat yaşıyorum.. Bu hayata istiyerek atıldığımı zannetmeyin.. Bir Fransız zabiti ile evlenmiştim. Harp bitince kocama iltihak etmek üzere Fransadan buraya geldim. Kocam ordunun istihbarat şubesinden bazı, du. Bir gün kocamın daresinden bazı, çok mühim vesikalar kaybolmuştu.. Kaybolan vesikaların saklı bulunduğu kasanın anahtarı kocamda bulunduğundan kendisinden şüphelendiler, casuslukla itham ederek hapsettiler. İki ay süren tahkikat neticesinde bir ip ucu elde edilememişti.. Fakat vesikaların kimler tarafından çalındığı da meydana çıkarılamadığından, istihbarat subesi âmirleri mes'uliyetten kurtulmak üzere bütün mes'uliyeti kocama yüklettiler ve onu kurşuna dizdiler.

Kocamın öldürüldüğünü benden iki ay gizlediler. Fakat günün birinde hakikati öğrenir öğrenmez general Franchet d'Esperay'ye müracaatla izahat istedim.. General beni teskin etmeğe çalışarak dedi ki:

— Bir insan sıfatiyle kocasını kaybeden bir kadına acırım. Fakat unutmayınız ki bir Fransız kadını casusluğu sabit olan kocasının ölümünden müteessir olmaz.. *(Devamı var)*

Sen Fıkralar

Haber, okuyucuları arasında bir fıkra müsabakası açmıştır. Gönderilecek fıkraların kısa ve hiç olmazsa az işitilmiş olması lâzımdır.

Fıkralar, gönderenlerin imzaları yahut müstear adlarile neşredilecek ve her ay o ay içinde çıkacakların en iyilerinden beşine muhtelif ve kıymetli hediyeler verilecektir.

Bize bildiğiniz güzel fıkraları gönderiniz.

Belki teravihi de hatırlarlar

Bir kasabanın kadısı gayet zamparaolduğundan kasabanın kadınlarına musallat olurmuş. Oranın delikanlıları bunu hazmedemediklerinden kadıya bir oyun oynamıya kararlaştırarak onu civardaki bağlardan birine davet ederler.

Kadı memnuniyetle bu daveti kabul eder ve odacısı ile beraber ziyafete gider.

Yenilir, içilir, yemeğin sonunda kadının elleri ayakları tutularak bağlanır.

Delikanlılar bağlanmış ayakları kaldırırlar, sabah namazından başlıyarak yatsı namazına kadar beş vakit namazda kaçar rekât varsa o kadar sopa atarlar. Sonra da serbest bırakırlar. Kadı güçlükle kasabanın yolunu tutar, arkasından koşmakta olan odacısı:

— Kadı efendi, kasabaya yaklaştık, artık koşmıyalım!

Diye bağırırsa da kadı:

— Aman çabuk ol, teravi namazını unuttular, belki hatırlarına gelir de arkamdan yetişirler, demiştir.

Ş. Esmer

Şimdi ikiyi vurdu

Bir kış günü saatçi dükkânının camı kırılır. Saatçi de oraya kâğıt yapıştırır. Beş dakika sonra muzip bir çocuk kafasını kâğıttan içeri sokarak:

— Amca, saat kaç? der.

Saatçi de orada duran bastonla çocuğun kafasına iki baston vurarak:

— Şimdi ikiyi vurdu, oğlum. Der.

Servet Olcay

Şikâyetler, temenniler:

Bir nüfus cüzdanı

Bir ayda mı çıkar, bu ne biçim iştir?

Cibali inhisarlar kutu fabrikasında okuyucularımızdan Kâmil Sakin bize yolladığı bir mektupta diyor ki:

"Ağustosun üçüncü günü bir çocuğum dünyaya geldi. O gündenberi işimi terkederek çocuğuma nüfus cüzdanı almağa uğraşıyorum. Fakat maalesef hâlâ buna muvaffak olamadım. Fener nüfus memurluğunda kayıtlı olduğum halde buradan muhtelif yerlere gönderiliyorum. Fakat bir türlü işim görülmüyor. Sürüklenip duruyorum. Çalışmazsam ailem aç kalacak, nitekim bir aydır bu mesele yüzünden çalışamıyorum. Bittabi on para da kazanmadım İşi takipten vazgeçsem sonra ceza alacaklar. Ben ne yapayım?„

* * *

Çocuğuna nüfus cüzdanı istiyen bir vatandaş ve bilhassa bir gündelikçi işçiyi tam bir ay işinden gücünden etmek hiç doğru değildir. Bu vatandaşın işi biran evvel görülmeli ve küçüğün nüfus cüzdanı verilmelidir. Fener nüfus memurluğunun ve alâkadarların nazarı dikkatlerini çekerken okuyucumuza da bir istida ile İstanbul vilâyetine müracaatle vaziyeti etrafile anlatıp işkâyette bulunmasını tavsiye ederiz. Bu takdirde bu gecikmede herhangi bir ihmal varsa bunun mesulü lâyık olduğu cezayı görecektir.

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ:
İstanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214
Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare, ilân „ : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1.400 Kr.	2.700 Kr.
6 aylık	730 „	1.450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) Matbaası

ŞAKA

Elimi sürmedim!

Daire müdürü odasına girdiği zaman masası üzerindeki cigara kutusunun hayli boşalmış olduğunu görünce, odacısını çağırarak sordu:

— Buradaki cigaralar ne oldu?

— Elimi sürmedim bayım!

— Sürmedin mi? Kutunun yarısından fazlası boşalmış. Kala kala beş, altı cigara kalmış...

— İşte elimi sürmediğim cigaralar da onlardır bayım!

— Ah, ondan sonra atlamakla ne büyük budalalık yapmışım!

1 ve 8

Bir otomobil sahibi, şoför ehliyetnamesi almak üzere muayene oluyordu.

Doktor, siyah tahta üzerindeki büyük bir daire ile bir çizgiyi göstererek:

— Karşıda ne görüyorsun? diye sordu.

Şoför ehliyetnamesi alacak adam:

— 18 rakamı! diye cevap verdi.

Doktor:

— Yanlış, dedi. Karşıda gördüğün meşhur şişman sinema artisti Mey Vestin Greta Garbo ile konuşmalarının resmidir. 1 gibi gördüğün Greta arbo, 8 gibi gördüğün de Mey Vesttir!

— Ne oldu?

— Hizmetçi tayyare piyankosunda kazanmış!

Talilisin!

— Benim hizmetçi iş görürken boyuna ıslık çalar.

— Sen gene talilisin. Benim hizmetçi işi görmüyor, sadece ıslık çalıyor!

Berber, pazar günü çiçeklerine bakıyor.

Kefil

Banka kâtibi nazik, fakat katî bir edayla, karşısındaki ihtiyar kadına hitap ediyordu:

— Maalesef bayan.. Getirdiğiniz çeki, hüviyetinizi ispat etmedikçe ödiyemeyiz.

İhtiyar kadın bunun üzerine:

— Hakkınız var, dedi... Yanımdaki arkadaşım, size hüviyetimi bildirir ve hakkımda tekeffül eder.

— Fakat bayan.... Biz sizin arkadaşınızı tanımıyoruz.

— A... Bak ben de ne kadar dalgınım. Size arkadaşımı takdim etmeği unuttum!

Oyle ise sen ver!

Mordohay, Yasefe telefon ediyordu:

— Allo Yasef, ben Mordohay...

— Allo.. Nasılsın Mordohay?

— Pek sıkıntıdayım dostum. Yirmi lira lâzım. Bunu bana verebilir misin?

— Telefonda bir bozukluk var galiba.... Anlıyamıyorum.

— Bana yirmi lira lâzım. Çok sıkıntıdayım.

— Allah allah telefonda her halde bozukluk olacak. Ne dediklerini işitemiyorum. Anlıyamıyorum.

Bu sırada santral memuru muhavereye karışarak:

— Nasıl işitmiyorsunuz canım? dedi. Ben pekâlâ işitebiliyorum.

Yasef hiddetlendi:

— İşitiyorsan yirmi lirayı sen ver!

Tedbir

— Burada, içme suyu için ne gibi sıhhî tedbir alıyorsunuz? Malûmya, sudan türlü hastalıklar gelebilir.

— Gayet kolay.... Evvelâ kaynatıyoruz.

— Mükemmel....

— Sonra filitreden geçiriyoruz.

— Alâ.. Bakın bunu da beğendim.

— Sonra bira içiyoruz!

— Seninle iftihar ediyorum kocacığım, otomobil altında kalmakla isimin ve resmin gazetelere geçti.

Futbol maçında

Küçük çocuk ilk defa olarak pek hararetli bir futbol maçı seyrediyordu. Birdenbire bütün ahalinin bir adama karşı çıkıştığını, bağırıp çağırdığını işitti.

Küçük çocuk babasına sordu:

— Baba... Niçin bu adama çıkışıyorlar?

— Oğlum, bu adam hakemin kafasına bir taş attı.

— Ama taş isabet etmedi ki....

— İşte isabet ettiremediği için ona çıkışıyorlar ya....

— Sözlerimi iyi dinle, havaya değil, yüzüme bak.

Kârlı bir iş

İki hırsız biribirine rastladılar. Birisi ötekine sordu:

— "İşler" nasıl?

— Fevkalâde... Dün gece, hırsızların açamıyacağı iddia edilen son icat bir kasayı tereyağından kıl çeker gibi açtım.

— İçerde ne vardı?

— Hiç bir şey!

— Nasıl olur? Halbuki işler iyi gidiyor dedin.

— Hırsızların açamıyacağını iddia eden mucidin kasasını açmışım meğer... Şimdi herifçi oğlu hakkı sükût olarak bana her gün muayyen bir para veriyor.

Yarı şaka

Şehir tiyatrosu neler oynıyacak?

Mizah muharrirleri bir taraftan, Şehir tiyatrosu bir yandan güldüreceğiz diye halkı uyuta koymasınlar!

Yazan: *Osman Cemal Kaygılı*

Gazeteler yazdılar ki; Şehir Tiyatrosunun operet kısmı bir yıl içinde ıskartaya çıkarılmış... Dram kısmı da bu yıl facia, dram gibi eserlerle ağır, ilmî eserlerden hiçbirisine yer vermiyecekmiş...

Şimdi siz diyeceksiniz ki:

— Öyleyse zavallı Şehir Tiyatrosu bu kış, galiba sahnede bol bol tavla, iskambil, domina oynıyacak!

Yağma yok, Şehir Tiyatrosunun sahnesi mahalle kahvesi değil! Her halde iyi, kötü gene sahneye uygun bir şeyler bulup oynıyacaklardır. Madem ki bu yıl orada operet, trajedi, dram ve ağır ilmî eserler oynanmıyacakmış, şu halde sahneye uygun olarak oynanacak hemen hemen iki şey kalıyor: "Karagöz" le "Orta oyunu"...

Bunlardan karagözü Hâzım tek başına bol bol oynatsın dursun! Orta oyununa gelince o da gayet kolay... İsterseniz size şurada Şehir Tiyatrosunun şimdiki kadrosuyla mükemmel bir orta oyunu tevziatı yapayım:

Emin Beliğ: Pişekâr.
Behzad Hâki: Kavuklu.
Ferih: Kavuklu yamağı.
Şaziye: Birinci zenne.
Nuran: İkinci zenne.
Halide: Kocakarı.
Bedia: Beyaz halayık.
Figüranlardan biri: Arab halayık.
Hâzım: Tebrizli şalcı.
Muammer: Rizeli takacı.
Talât: Züppe.
Avni: Hırbo.
Galib: Samatyalı kuyumcu.
Şevkiye: "Yalama" yani, rum dok...
Sait: Matiz.
Saim: Eskici yahudi.

Nasıl, tevziat yerinde değil mi? Şimdi bunlara bir zurnacı ile bir de naracı ister.

Zurnacı: Vasfi Rıza, naracı da: Mahmut Rıza...

Hani, şaka değil ama! Onlar, bu kış, bu tevziata göre birkaç orta oyunu oynasınlar, tiyatroda oturacak yer bulunmaz!

Eğer bazı gazetelerin yazdıkları ve ortada dönüp dolaşan dedikodular doğruysa bir zamanlar (Hamlet) leri, (Faust) ları, (Pergünt) leri, (Mürai) leri, (Cehennem) leri, (Tohum) ları oynıyan zavallı Şehir Tiyatrosu demek bu kış bize salt hafif komediler, yahut suntürlu vodviller namı altında yalnız "Mizahî!" eserler oynıyacak...

Ayol, mizahtan herkes artık gık dedi, gına getirdi. Birçok gazetelerin mizah sayfaları yetmiyormuş gibi, bir de altı ay kış Şehir Tiyatrosunun sahnesinde şifahî mizah dinlemek, korkarım ki günün birinde bizi horul horul uyuta koymasın!

Belki hikâyeyi bilenleriniz vardır: Hani saf bir anayla baba, iki üç yaşındaki biricik çocuklarını arasıra, arka üstü yere yatırır ve onu ikisi birden boyuna gıdıklıyarak bol bol güldürürlermiş. Bir gün gene bunlar yavrucağı sırt üstü yere yatırıp zavallıya başlamışlar gıdığı basmıya... Ve bu sefer yavruyu o kadar çok ve uzun boylu gıdıklamışlar ki neden sonra, kendileri yorulup da gıdığın arkasını kesince bakmışlar, çocukta kımıldama filân hak getire... Tam bu aralık yanlarına gelen bir komşu kadın çocuğun böyle cansız yerde yattığını görünce berikiler sormuş:

— Ayol, bu çocuğa ne oldu böyle?

— Hiç demişler, ne olacak, ana gıdık, baba gıdık, çocuğu uyuta koduk!

Hani, onun gibi, bu kış bizim mizah muharrirleri bir yandan, Şehir Tiyatrosu da bir yandan, iki taraflı ve bol bol gıdığı basarak bizi "gülmeden katıltalım!" derken sakın büsbütün uyuta koymasınlar...

Osman Cemal Kaygılı

Gazi Antep fıstıklarını ıslâh

Memleketimiz iktısadiyatında bir varlık olan ve ihraç maddelerimiz meyanında bulunan cenup vilâyetlerimizin istihsal maddesi, Gaziantep fıstıkları hakkında mütehassıs bir heyet tarafından yapılan tetkikler ikmal edilmiştir.

Heyetin gösterdiği lüzum dahilinde bu istihsal maddemizin ıslâhı ve çoğaltılması için şimdiden tedbirler alınacaktır.

İnhisarlar incir mübayaasına başladı

İnhisarlar idaresi incir mıntakalarında hurda incir mübayaatına başlamıştır.

İdare bu yıl hurda inciri doğrudan doğruya müstahsilden satın almıya karar vermiştir. Mübayaa mıntakaları Aydın, Ödemiş ve Selçuktur.

TİYATROLAR:

ERTUĞRUL SADİ TEK

Bu gece Beylerbeyi iskele tiyatrosunda NUR BABA Meşhur vodvil 3 perde Pazartesi Bebek belediye bahçesinde büyük müsamere.

ZAYİ — 28—7—937 tarihli ve 10219 No. lı 77 çuval kitre menşe şahadetnamesi zayi olduğundan yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmüyoktur.

Zeharya Kekanti

İstanbul 7 inci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz olup satılmasına karar verilen muhtelif cins ve boyda yol ve seccade halıları, oda takımları 14—9—937 salı günü saat 16 dan saat 17 ye kadar Fatih Maltaçarşısı Başimam sokak 13 sayılı ev önünde hazır bulunacak memur tarafından açık arttırma suretiyle satılacağı ilân olunur.

T. H. K. Satınalma komisyonundan:

3 milyon zarf bastırılacaktır. 13—9—1937 saat 15 te açık eksiltme ile münakasa yapılacaktır. İstekli olanlar Piyango Direktörlüğü muhasebesinde şartnameyi görebilirler. (6046)

İstanbul Sıhhî müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Eksiltmeye konulan iş : İstanbul Sıhhî Müzesinde yapılacak tamirat.
Keşif bedeli : 2750 lira.
Muvakkat garanti : 206 lira 25 kuruş.

Sıhhî müzesinde yaptırılacak olan tamirat işi açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 13—9—937 günü saat 15.30 da Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

2 — Mukavele, eksiltme bayındırlık işleri genel ve hususî şartnameleri, proje ve keşif hülâsasıyle buna müteferri diğer evrak komisyonda görülebilir.

3 — İstekliler cari seneye ait ticaret odası vesikasiyle bu işe benzer 2000 liralık iş yaptığına dair Nafıa Müdürlüğünden almış oldukları müteahhitlik vesikasiyle muvakkat garanti makbuz veya banka mektuplarile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (5666)

E K O N O M İ

Küçük sanatları koruyacak kanun

Katî bir lüzum haline gelmiş bulunuyor

Bu hafta içinde şehrimizdeki küçük san'atkârların mensup bulunduğu cemiyetlerin reisleri ve umumî kâtipleri, Ticaret Odasında toplandılar. Küçük san'atkârların mümessilleri bu toplantı sonunda, Büyük Millet Meclisinin geçen devresinde çıkmasını bekledikleri halde çıkmıyan küçük sanatlar kanunu projesinin bir an evvel Meclise sevkini Ticaret Odası vasıtasiyle istemeğe karar verdiler.

Filhakika, elde mevcut, fakat tatbik edilemiyen bir "küçük sana'tlar kanunu,, vardır ki 1908 senesinde (İttihat ve Terakki) ce, daha ziyade siyasî bir lüzum üzerine alelâcele çıkarılmıştır. Aradan geçen otuz yılın asırlarla ölçülebilecek değişiklikleri ve bugün küçük san'atkâr mefhumunun o güne nazaran büsbütün başka bir çehre arzedişi o kanunu tatbik edilemez hale koymuştur. Şu vaziyete göre küçük san'at erbabının dileklerini haklı görmemek elde değildir.

Küçük san'at erbaı, sarraçlar, ayakkabıcılar, dokumacılar, küçük madenî sanayi ve saire bugün birer esnaf addedilmekte, bunları cemiyetleri de esnaf cemiyetleri camiasına dahil bulunmaktadır.

Bu, bugünün telâkkilerine ve küçük san'atların genişliyerek büyük sanayi kuracağı ümitlerine tamamen aykırı düşen bir haldir. Nitekim, bunu düşünen İktısat Vekâleti yeni, küçük san'atlar kanunu projesinde küçük san'atkârların birliklerinin esnaf cemiyetlerinden ayrılarak birer müstakil birlik halne gelmesini küçük san'atkârların büyük sanayi gibi himaye görmesini, bunlara kredi açılmasını ve sair hususları derpiş etmiş, kanun projesine buna göre maddeler koymuştur.

Küçük san'atkârların bu sene Cümhuriyet bayramında, Çarşıapı'a ayakkabıcılar kooperatifi binasında ilk sergilerini açacaklarını haber aldık. Bunun memleket sanayii için hayırlı bir adım olmasını da temenni ederiz.

A. F.

Borsalarda Siyasî vaziyetlerin Tesiri

İngiliz ve Fransız paralarile Türk borcu tahvilleri düşüyor

Dünya borsaları, son siyasi vaziyetin tesiri altında bulunmaktadır.

Dün İstanbul borsasında büyük bir hareket görülüyordu. Evvelki akşam Paris borsasında bir İngiliz lirası mukabili 132,15 frankta kapanan frank dün sabah Pariste bir İngiliz lirası karşılığı 134,5 ta açılmış ve ani bir sukutu müteakip 140,125 frankta kapanmıştır. Bu suretle Paris borsasında dün bir İngiliz lirası karşılığı 7,5 frank kadar bir düşüklük göstermiştir.

Cumhuriyet Merkez Bankası İngiliz lirasında bir sukutu kabul ederek dün bir sterline 626 kuruş alış ve 629 kuruş satış fiyatı vermişti. Sterlin uzun müddettenberi 631 kuruş satış fiyatındaydı.

Türk borcu tahvilleri de dün sabahtan itibaren ani bir sukut göstermeğe başlamıştır. Evvelki akşam 14,60 ta kapanan birinci Türk borcu tahvilleri dün sabah 14,32,5 ta açılmış ve bir aralık 13,77,5 a kadar düştükten sonra Merkez Bankasının 2000 kadar Üni-Türk almasından sonra 13,05 te kapanmıştır.

Merkez Bankası hisse senetleri dün Borsada evvelki fiyatlarından daha yüksek bir fiyat alarak 91,25 lirada kapanmıştır.

Beynelmilel değirmenciler kongresi

Şehrimizdeki alâkadar mahafile gelen malûmatına nazaran ilkteşrinin 12 sinde Pariste ilk defa olarak beynelmilel değirmenciler kongresi toplanacaktır. Bu kongreye Türkiye değirmencilerinin de iştiraki için davet yapılması tekarrür etmiştir

Amerika ve Almanyaya heyetler gönderilip Devletçe alınan ziraat makineleri

Görülen lüzum üzerine şimdilik kullanılmıyarak Ziraat Mektebinde depo edilecek

Ziraat Vekâleti, Vekâlet teşkilâtına yeni plânın icaplarına göre kat'î şeklini vermiştir. Bu meyanda evvelce, memleket ziraatinin makineleştirilmesi için kurulmuş olan "kombinalar bürosu,, bu defa yeni teşkilât ile "tetkik bürosu,, şekline çevrilmiştir.

Tetkik bürosu, ilk iş olarak Ankara, Eskişehir Çankırı vilâyetlerinin ziraî vaziyetlerini araştırmağa başlamıştır. Bu tetkiklerin ikmalinden sonra büro, icap eden teşekküllerin yapılmasını ve tedbirlerin alınmasını temin edecektir. Büronun mütehassısları şimdi bu üç vilâyette tetkiklere başlamışlardır.

Evvelce kombina bürosunun Almanyadan ve Amerikadan kat'î siparişini yapmış olduğu 180 traktör ile 60 harman makinesinin şimdilik kullanılmıyarak İstanbul Ziraat Mektebinde saklanmasına Vekâletçe karar verilmiştir. Bu makineler yeni tetkik bürosu şeflerinden Necati tarafından şehrimizde peyderpey tesellüm edilmektedir.

Bu makinelerin sonradan ,develt çiftliklerinde kullanılması düşünülmektedir. Vekâlet devlet çiftlikleri hakkında da tetkikler yapmaktadır.

Kaçakçılık ticareti sönüyor

Sebep Türkiyede mücadele teşkilâtının kuvvetlenmesidir

Hükûmetimizin kaçakçılıkla sıkı bir şekilde mücadelesi bir taraftan dahilde kaçakçılığın ortadan kalkmasını temin ve bu sahada çalışan bir takım gafil vatandaşları doğru yola sevkederken diğer taraftan Suriye iktısadiyatı üzerinde de mühim bir rol oynamıştır.

Cenup hudutlarımızın öte tarafında sırf memleketimize kaçak eşya sokmak üzere Akçekale ve Arappınarında tesis edilen depoların son zamanlarda kâmilen kapanmış olduğu alâkadar makamlara gelen malûmattan anlaşılmaktadır. Türkiyede kaçakçılığın çok sıkı bir şekilde takip edilmesi üzerine artık bu sahada bir ticaret yapılmıyacağına akılları kesen ve ötedenberi hududumuza musallat olan kaçakçıları besliyen Halepteki büyük ticarethaneler de kaçakçılara krediyi kesmişlerdir. Fakat bu defa da alacaklarını tahsil edemeyen bu ticarethaneler iflâs etmişlerdir.

Kaçakçılık, ticarî varlığının yüzde yetmiş beşini tutan Halepte şimdi büyük bir iktısadî durgunluk başladığı gelen haberlerden anlaşılmaktadır.

Deniz Ticaret mektebinde yeni tesisat

Deniz Ticaret Mektebi, yeni ders senesine başlarken mektepte büyük değişiklikler yapılmıştır. Mektebin eski binası olan Feriye sarayının ön kısmına cadde üzerine yeni bir bina inşa edilmiştir. Mektebin pansiyon kısmı ve müdürlük dairesiyle yemekhaneleri bu kısma taşınacak yalnız tedrisat kısmı eski binada kalacaktır. Talebenin daha fazla staj görebilmelerini temin için mektep yeni kikler ve şalupalar yaptırmaktadır.

İthalât kararnamesinde

Bazı tadilât yapıldı

İthalât rejimi kararnamesinin iki numaralı listesine bazı maddeler ilâve edilerek, üç numaralı listede de bir kısım tarife numaraları değiştirilerek tadilât yapılmıştır. İki numaralı listeye jüt ipliği ve incir ambalâjında kullanılan kaba zembil, kapağı ve sicimi korozo cevizi konulmuştur. Üç numaralı listenin gümrük resmi arttırılan maddeler kısmındaki değişiklik te şöyledir:

115 B. C. ihtar M2 sıkleti 130 gramdan ağır olan.

Gümrük resmi indirilen maddeler kısmına ilâve edilenler:

102 tarife numarasının hizasındaki ihtarın sonuna: (çift ve müteaddid telli olduğu takdirde her telin bir kilosu 20 bin, metreden ziyade yani yirmi metrik numaradan ince bulunması lâzımdır.) fıkrası ilâve edilecektir. Keza: A 291 yalnız Jaluzi 21, 15, 451 ve yalnız katranlı olanlar... 6-9. ve 968 in yerine: pirinç yağı umumiyetle 695 D ye girmektedir.

Fındık ihracatını kontrol

Standardizasyon yeni nizamname ile başlıyor

İktısat Vekâletince hazırlanan fındık ihracının mürakabesi hakkındaki nizamname bu ayın 24 ünde meriyet mevkiine girecektir. 25 kilodan yukarı olarak memleketten çıkacak her fındık partisinin kontrolüne dair olan bu nizamnamenin tatbiki için hazırlıklar yapılmaktadır.

Nizamnamede fındık kontrol merkezi olarak tayin edilen yerler stanbul, İstanbul, Trabzon, Giresun, Ordu ve Fatsadır.

Bunlardan başka İktısat Vekâleti lüzum görürse yeni kontrol merkezleri ihdas edilecektir.

Nizamname ihraç edilecek fındıklarımızın; tombul, sivri, faşa isimleri altında nevilere ayrılmış oldukları halde ihraç edileceğini kaydetmektedir.

Fındıklar boy itibariyle ekstra, sıra malı ve ince namiyle üç sınıfa ayrılacaktır.

Türkiyeden ihraç olunacak fındıklar, gerek kabuklu, gerek iç olsun temiz, yabancı maddelerden ari ve iyi kurutulmuş olacaktır.

Kabuklu fındıklar da adet itibariyle yüzde yediden ve iç fındıklarda yarımdan fazla çürük, ezik ve acı bulunmıyacaktır.

Kezalik, tombul- sivriye, veya sivri tombula en fazla yüzde on nisbetinde karıştırılabilecektir.

Tütün ziraati yasağı

28 vilâyette tatbik ediliyor

Yeni tütün kanununa göre şu vilâyetlerde tütün ekmek menedilmiştir:

Ankara, Afyon, Antalya, Ordu, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Elâziz, İçel, Beyazıd, Burdur, Çorum, İsparta, Zonguldak, Sıvas, Kars, Kastamonu, Konya, Kırşehir, Kayseri, Gümüşane, Giresun, Niğde, Yozgad, Çankırı, Maraş, Urfa, Mardindir.

Tütün ziraati kısmen yasak olan vilâyetler de şunlardır:

Siird vilâyetinin yalnız Beytüşşebab kazasında tütün ekilecektir. Kütahyanın Uşak kazası müstesna olmak üzere diğer yerlerinde tütün ekmek yasaktır.

Van vilâyetinin Şimdinan kazasında, Seyhan vilâyetinin Ceyhan kazası hariç diğer yerlerinde tütün ekilmiyecektir.

Tüccar malı ambalâjı

Belediye hamallığın kaldırılmasiyle onun yerine kaim olan el arabalarının yük taşıma kabiliyetinin azlığı karşısında müşkül bir vaziyette kalmıştır. Bunun için belediye, ticaret odasına bir tezkere yazarak ticarî emtia ambalâjlarının en büyüğünün 75 kilo olarak tahdidine imkân bulunup bulunmadığını sormuştur. Oda, tetkik etmektedir.

Garip âdetler ve itikatar

Vücude giren şeytanlar nasıl çıkarılır?

Yazan : Meşhur İngiliz seyyahı Hichens

Bir Avrupalı kafasile muhakeme edilmek şartile "Şeytan,, adile anılan mahlûkun "namevcut,, olduğunu iddia, şeytanla alâkadar itikatları ve bilhassa Afrikanın vahşi kabilelerinin bu mevhum şahsiyete vermekte oldukları ehemmiyeti külliyen inkâr demektir.

Fakat son günlerde Afrikada Zengibar arazisinde Mombasa kasabasının halkının "Şeytan tutunca,, bir "Şeytan dansı,, na kalkışarak günlerce hatta haftalarca yemek ve içmekten kesilmek suretile bu dansa devam ettik leri de inkâr olunur bri hakikat değildir. Çünkü Mombasa halkını sarî bir hastalık gibi pençesine geçiren şeytan danslarını gözile gören, resimlerini alan Avrupalıların adedi yüzleri geçmiştir.

Şurası da şayanı dikkattir ki vahşi zencilerin bazı itikatları büsbütün yabana atılacak kadar yanlış ve batıl değil dir.

Bu meyanda sıtmanın sivri sinekler vasıtasile geldiği ve insanların evvelâ tüylü ve kuyruklu mahlûkat oldukların a dair Afrika itikatları zikrolunabilir ki bunların ilki bugün tıbban, ikincisi de Darvin nazariyesine inananlarca sabit olmuş bulunuyor. Şu halde şeytan nazariyesini de reddetmek doğru olur mu bilemeyiz!

Afrikanın muhtelif kabilelerinin ara sıra onları ziyaret eden, şehirlerine kadar giren ayrı ayrı "şeytanları,, "ervahı,, vardır.

Deniz kenarı şehirlerile balıkçı köylerinin (Pepo) ve (Zimor) adını verdikleri ervah ve şeytanlardan maada bilhassa (Milhor) ismindeki şeytan - itikatlarınca - tek gözlü, tek kollu ve tek bacaklı müthiş bir canavardır.

(Pepo) adını verdikleri şeytan bazan tek bir adamı, bazan da birçok kişiyi birden tutmaktadır.

Mombasa halkını tutan şeytanın (Zimoi) cinsine mensup olduğu söylenmekte, Tanganika sahillerinde Lindi kasabasına hücum eden şeytanların da (Milhoi) cinsine mensup oldukları rivayet edilmekte idi.

Kulübelerinin kapılarını, açan halk şeytanlarla karşılaşmışlar ve birkaç kadın korku ile derhal can vermişlermiş. Ertesi sabah yazıhanemin kapısına hücum eden zencilerin halleri tıpkı bir timarhane kapısına hücum eden delilerin kine benziyordu. Yerli kâtibim Alinin karısı ve kız kardeşi sabahleyin çarşıda (Pepo) şeytanının bir hücumna maruz kalmışlar, Alinin karısı Fatmaya yolda yürürken şalının biri tarafınlan çekildiğini hissetmiş, fakat ilk önce aldırmamış. Bundan sonra (Pepo şeytan) kadına büsbütün musallat olaraş şalını bir kaç defa çekmesi üzerine Fatma korkudan yere düşerek baygın bir halde evine götürülmüş.

Evde başka bir şeytan tarafından çarpılan Fatmanın hemşiresi de aynı akibete uğrar uğramaz iş ev halkınca ciddi telâkki edilmiş ve derhal Fatmanın kocasına haber gönderilmiş Fatmanın kocası ise mahalli adet üzere şeytan çarpmasına karşı (Mayanga) adı verilen yerli doktora haber göndermiş ve derhal (şeytan çarpma dansı) başlamış.

(Şeytan çarpma dansı) kâtibim Alinin bahçesinde başladı. Bahçenin bir köşesinde bir ateş yakan (Maganga) bunun üzerinde topraktan mamul bir çöm lek kaynatıyordu. Muavinleri ise kocaman davullar çalıyorlar, şeytan çarpan kadınların uzak yakın hısımları gaz tenekelerine bir temiz sopa çekmek suretile mümkün olduğu kadar fazla şamata yapıyorlardı. Bir vakit geldi ki Alinin bahçesindeki gürültüden ortalık inlemeğe başlamıştı.

(Pepo şeytanı) tarafından çarpılan iki kadınlar bu gürültü bir hayli zaman devam ettikten sonra biraz kendilerine gelmişler ve yüzlerine kırmızı çamur, alınlarına da yine kırmızı çamura batırılmış bezler bağlamak suretile biraz sükûnet bulmuşlardı. Şimdi onların da ellerine birer sopa verilmiş, ayak bilek lerine ziller takılarak kadınlar bahçenin tam ortasına çıkarılmış bulunuyorlardı. Artık gaz tenekeleri çalınmıyor, gürültü sadece davulların sesine inhisar ediyordu. Bir vakit sonra bunlar da yeni bir hava tutturmak üzere sustular.

Birkaç dakika sonra tekrar davulların sesi duyuldu. Bahçeyi dolduran halk gitgide hızlanan havaya ayak uydurmuşlar, çıldırmışçasına bir dans tutturmuşlardı. Toz dumana karışıyor, Alinin bahçesi mahşeri bir manzarayı andırıyordu. Daha garibi de şeytan çarpan iki kadının kendilerini ihata eden dansör ve dansözelrin ortalarında hareketsiz durmaları idi. Sanki filhakika çarpılmışcasına birer heykel gibi duruyorlar dı. Meğer bu hareketsizliğin de uzun sürmesi mukadder değilmiş. On dakika sonra (Pepo) tarafından çarpılan bu iki kadın öyle müthiş bir danca koyuldu lar ki cezbeye tutulmuş deliler gibi ağızları bir karış açık ve dudakları arasından tükürükler saçarak dansediyorlardı.

Ellerindeki sopalarla yalnız birbirlerini değil; yakınlarına her kim gelirse var kuvvetle dövüyorlar, var kuvvetle nerelerine rastgelirse indiriyoralrdı. Ayaklarına taktıkları zillerden çıkan çılgın sesler, kendi ıztırap avazelerile karışıyor; adeta bir cehennem manzarasını aldırıyordu.

Bu hakikaten bir "şeytan dans müsameresi,, idi. Yerli doktor Maganganın yeknasak türküsü tüyler ürpertici denecek bir çığlıktan başka bir şey değildi. Ara sıra kaynattığı kabın içine ilâç addettiği bir mayi dökülüyor, bundan çıkan pis koku ise bütün bahçeyi değil koskocaman köyü tutuyordu.

Bundan sonra kızgın mayiden şeytan çarpan kadınların başına döküldüğünü gördüğüm zaman ne yalan söyliyeim gözlerime inanamadım. Şeytana hitaben bir takım sözler söyliyen doktor da ara sıra vecde geliyor ve kısa müddetlerle dansa iştirak ediyordu.

Dansın ne kadar devam ettiğini maalesef tetkik edemedim. Çünkü bir iki saat seyircilikten sonra bu manzarayı seyre hem ruhî hem de bedenî takatım kalmamıştı. Yalnız ertesi sabah Alinin bahçesini ziyaret edenlerin birçoğunun kan revan içinde ve bitap bir halde yere serilmiş olduklarını gördüm.

Şeytan çarpma danslarının bazan bütün köy halkının iştirakile günlerce hatta haftalarca sürdüğünü şayanı itimat kaynaklardan işittim. Fakat gözlerimle gördüğümü iddia edemem. Maahaza bu dansı gördükten sonra ne söylerseler inannacağım. Çünkü gördüğüm manzara hakikaten inanılamayacak, hele beyaz bir adamın hiç de tatbik edemiyeceği kadar feciydi.

Hichens

HABER

İlân tarifesi

İlân sayfalarında santimi	40 Kr.
Resmî ilânlar	30 „
Dördüncü sayfada	100 „
Üç ve ikinci sayfalarda	200 „
Birinci sayfada	400 „
Başlık ilânlar	500 „

Ticarî mahiyeti haiz olmıyan küçük ilânlar 20 kelimelik beş defası 120 kuruştur. Eskiden mukavelesi olan müşterilerimizin mukaveleleri müddetince fark alınmaz. Uzun müddet devamlı ilânlar tenzilâta tâbidir. İlân vermek hususunda yalnız ve münhasıran VAKIT YURDU altındaki *Kemalettin İren* ilân bürosuna müracaat edilmelidir.

Telefon: İstanbul . 24370

Çevrilecek olan türkçe cümlelerin de fransızcaları şunlardır:

1 — En hiver, est-ce qu'il manque de spectateurs dans les cinémas? — Jamais.

2 — Oui, l'hiver, c'est la saison de cinéma, n'est-ce pas? — Sans doute. Les plus beaux films sont projetés pendant cette saison.

3 — Préférez-vous le théâtre au cinéma.

— Non, mais j'apprécie les grands acteurs.

4 — Je crois que vous êtes en même temps amateur de musique?

— Oui, je ne manque aucun concert.

Ezberlenecek kelimeler

ouvreuse (*f*): *uvröz* = sinema ve tiyatroda yol gösteren kız
s'arranger: *saranje* = düzelmek, vaziyet almak, hareket etmek
bon gré mal gré: *bon gre mal gre* = ister istemez, zorla
programme: *program* = program
gala: *galâ* = galâ müsameresi
tragédie (*f*): *trajedi* = trajedi
classique: *klâsik* = klâsik (eski ve meşhur büyük eser).
drame: *dram* = *dram (facia)*
moderne: *modern* = *asrî, bugünkü*
absolument: *absolimas* = *tamamiyle*
se moquer: *sö moke* = *alay etmek*

parterre: *parter* = tiyatroda zemin katındaki yer, "sandalye".
strapontin: *straponten* = açılır kapanır iskemle
canne (*f*): *kan* = baston
vestiaire: *vestiyer* = vestiyer (elbiselerin bırakıldığı yer).

Yeni kelimeler üzerinde

Bu dersimizde geçen bazı yeni fiil tasriflerini görelim:

Gêner: *jene* = sıkmak
se gêner: *sö jene*
"*kendini sıkmak.*„ Sıkılmak.
vous vous gênez. *(vu vu jene)*
"*siz kendinizi sıkıyorsunuz.*„ Sıkılıyorsunuz.
ne vous gênez pas. *(nö vu jene pa.)*
"*kendinizi sıkmayın.*„ Sıkılmayın.

Se moquer: *sö moke* = alay etmek
vous vous moquez de moi. *(vu vu moke dö mua.)*
"*Siz alay ediyorsunuz den- ben.*„
Benimle alay ediyorsunuz.
ne vous moquez pas de moi.
(nö vu moke pa dö mua.)
"*Alay etmeyin den- ben.*„
Benimle alay etmeyin.

Devoir: *dövuar* = mecbur olmak
ils devront laisser. *(il dövron lese.)*
"*Onlar mecbur olacaklar bırakmak.*„
Bırakmaları lâzımgelecek, lâzımdır,

"*yerin bize iki sandalye o halde.*„
O halde bize iki sandalye verin.

— Voilà. C'est 48 francs. *(Vuala. se karant iit fran.)*
"*İşte. Budur 48 frankiar.*„ Buyrun. 48 frank.

Et vous n'aurez peut-être rien que des strapontins. *(e vu nore pötetr riyen kö de straponten.)*
"*ve sizin olmıyacak belki hiçbir şey ancak açılır kapanır iskemleler.*„
Belki (straponten) iskemleden başka bir şey bulamıyacaksınız.

— Ces Messieurs devront laisser leurs pardessus et leurs cannes au vestiaire. *(se mesyö devron lese lör pardesü ze lör kan o vestiyer.)*
"*Bu baylar mecbur olacaklar bırakmak onların pardesüler ve onların bastonlar e vestiyer.*„
Baylar pardesü ve bastonlarını vestiyere bırakacaklar.

Türkçeye çeviriniz

Tous les soirs, dans d'innombrables salles, se donnent les spectacles les plus divers, et le public ne manque jamais. Les cinémas sont toujours pleins quand on projette sur l'écran un beau film. Les amateurs de musique ne manquent aucun des concerts donnés par les grands orchestres.

Toutes les salles de spectacle se ressemblent. Autour de la salle s'élèvent, les unes au-dessus des autres en amphithéâtre, les rangées de loges. Au-dessus du parterre

uzun sürmedi. Kapıyı açarak içeri daldı, odada kimseler yoktu, müdevver salonun kapısı açık duruyordu.

Bu odada da mumlar yanmakta idi, Valver burada da kimsenin bulunmadığını memnuniyetle gördü.

Bu arada şimdiye kadar hiç görmemiş olduğu bir kapıya tesadüf etti.. "İşte mösyö dö Pardayan eminim ki buradan çıkmıştır„ diye düşündü: Şimdi kalbi tamamen rahattı. Artık çekilip gidecekti, fakat gayri ihtiyari olarak odaya girdi, etrafa şöyle bir göz attı, birdenbire donakaldı. Saçları başında dimdik oldu. Salon vakıa boştu, fakat tam orta yerinde bir kuyu ağzı büyüklüğünde bir delik açık duruyordu.

Valver şaşkın, şaşkın bu deliğe baktı, içerisi kapkaranlıktı, ne kadar derin olduğu keşfedilemezdi.. Belki de dipsiz bir uçurumdu..

Bu nihayeti meçhul kuyuda tam bir sükûn mevcuttu. Bu anda Valver meseleyi bütün dehşetile anladı. İçinden düşündü:

— Mösyö dö Pardayanı bu deliğe atmış olacaklar.. Gizli kapıdan da her halde Dangolem çıkmıştır. Şu uğursuz odanın mum'arını söndürmemiş olan Dalbaranın tekrar buraya gelerek odayı düzelteceğine de eminim.

Eğer msyö dö Pardayan ölmedi ise iş olup bitti zannetmesinler. Ben buradayım.. Eğer öldüyse işte o zaman felâket.

Boğazı tıkandı, sinirden biran hareketsiz kaldı. O ana kadar duymamış olduğu bir his bütün vücudunu kaplamıştı. Fakat bu fazla sürmedi birdenbire kendini topladı:

— Ah melunlar - diye kükredi - Onların haklarından ben geleceğim.

Kemerini süratle düzeltti. Hiçbir tedbir almaksızın sert adımlarla gizli kapıya doğru yürüdü. Acaba ne yapmak istiyordu? Pardayan öldüyse intikamını alacak, eğer sağsa onu kurtaracaktı. Buna kat'î olarak karar verm şti. Şimdi artık Dalbarana raslamayı istiyor, ona her şeyi açıkça anlatmak için can atıyordu. Odayı toplamıya gelecek olan Dalbaranı beklemiye başladı. Şimdi daha iyi düşünüyordu. Cna anlatacağı şeylerden evvel yapılacak işleri vardı.

Tekrar yürümeye başladı. Duvarın kalınlığında oyulmuş dar bir merdiven gördü. Buradan aşağıya doğru indi. Alt tarafı müthiş surette karanlıktı. Bir an durdu, aşağısını dinledi. Büyük bir sessizlik hükümferma idi. Tekrar yukarı çıktı. Kat'î olarak hiçbir şeye karar veremiyordu. "Şimdi Dalbaran gelince onu bir yumrukla sersemle'irim ve beni kuyunun dibine kadar götürtmeye mecbur ederim„ diye düşünüyordu. Bu sırada kulağına hafif bir fısıltı geldi.

— Bu ses Faustanın sesidir - diye güldü - Şimdi onunla hesaplaşabiliriz.

Çıktığı merdivenleri tekrar inmeye başladı. Fakat bu defa çok ihtiyatlı hareket ediyordu. İndikçe sesi daha iyi işitiyordu. Fausta şöyle söylemekteydi:

— Dük ne oldu?

Dalbaran cevab verdi:

— Gitti madam.

— Yalnız mı?

— Evet... Yanına vermek istediğim adamı kabul etmedi.

nıdır. Bu herife Ankr mareşalı Konçini derler.

Köylü kadın son derece hiddetlenmişti. Bağırarak:

— A, İtalyan pezevengi dedikleri adam bu mu? Alçak, uğursuz herif. İnşallah bir an evvel öldürülür de, etlerini köpekler yer.

Köylü kadın bir hayli coşmuştu. Konçiniye bir hayli küfür savurduktan sonra:

— Peki, siz ne yapacaksınız şimdi? diye sordu.

Ve cevabını beklemeden lâkırdısına devam etti:

— Nihayet bu Luiz kızınız değildir, bu menhus herifin sizden istediği şey de müthiştir; o halde, ne yapalım zavallı küçüğün kaderi böyle imiş deriz.

— Madam Perin, sen benim yerimde olsan bu saf ve temiz çocuğun alçak herif tarafından parça parça edilmesine razı olur muydun? O,küçüğü emin olun ki insafsızca öldürecektir.

Genç kızın bu sözlerine köylü kadın cevap veremedi. Başını önüne iğdi, bu işin içinden nasıl çıkacaklarını düşünüyordu. İnci çiçeği, kadının cevap vermemesinden istifade ederek dedi ki:

— Görüyorsun ya.. Bu müthiş cesaret sen de bile yok.. Binaenaleyh masum yavruyu kurtarmağa gitmeliyim.

Bu sözleri o kadar ciddî olarak sarf etmişti ki kadın İnci çiçeğinin bu fikrinden vazgeçmiyeceğini anladı.

Güzel kız büyük bir kahramanlık yapıyordu, öyle bir kahramanlık ki bu hareketi herhangi bir kalbi titretecek kadar yüksek idi.

Feci felâketin kıza yaklaştığını kendisinden daha iyi anlayan Perin onu, bu düşüncesinden döndüremiyeceğini anlayınca:

— Pekâlâ ben de sizinle beraber gideceğim - dedi - İnci çiçeği içini çekti:

— Bu sefil herifin ne dediğini duymadınız mı? Eğer yanıma birisini alacak olursam çocuğu öldüreceğini katiyetle söylemedi mi? O bizimle gelir, her ikimizi de müdafaa ederdi.

Ha.. Şunu söylemeği unutmuştum, daha doğrusu söylemeğe vakit kalmamıştı, şimdi anlatayım: Ode karısı olmak isteyip istemediğimi sordu. Ben de dediğiniz gibi cevap vererek, kabul ettim. Hem mesele bu kadarla bitmiyor Luizin ailesi de bulundu.

İnci çiçeği bu beklemediği vakaya karışıncaya kadar yani sabahleyin yol da gelirken son derece neşeli idi. Fakat bu müthiş hadise her şeyi unuttur muştu. Fakat şimdi Perine anlatacaklarını söyliyebilirdi; nitekim Ode dö Valverle olan mülâkatını anlattı.

Bu sözler bir hayli uzun sürmüştü. Çünkü olup bitenleri anlatırken Perin sualler soruyor, genç kız da bunlara uzun cevaplar vermekten çekinmiyordu.

Köylü kadın yalnız merakı dolayısile sualler sormuyor, kendisine mahsus düşüncesile genç kızı Konçininin elinden kurtarmak için bir çare bulmağa da uğraşıyordu.

Saatler böylece geçip gidiyordu. Nihayet İnci çiçeğinin gitmesi zamanı geldi.

Perin genç kızı son bir defa daha kucakladı ve göğsünün arasına küçük bir hançer yerleştirdikten sonra onu selâmetledi.

İnci çiçeği gider gitmez köylü ka-

Kendi kendine 1000 kelime ile FRANSIZCA DERSİ

(Her nakli Haber gazetesine aittir)

DERS: 89

(26 No. lu "Tiyatroda" resmile takip edilecektir.)

Geçen derste başladığımız "Tiyatroda" mevzuu (26 ncı resim) üzerindeki çalışmalarımıza devam edip bitireceğiz.

Evvelâ, geçen dersin sonunda fransızcadan türkçeye ve türkçeden fransızcaya çevrilmek üzere verdiğimiz tercüme vazifelerinin yapılmış şekillerini görelim.

Geçen dersin tercümesi

Çevrilecek olan fransızca cümlelerin türkçeleri şunlardır:

1 — Tiyatroyu sever misiniz?
— Evet, çok severim. Siz?

2 — Ben sinemayı tercih ederim. Hakkım yok mu?
— Herkesin kendine göre zevki var. Bununla beraber, hiçbir güzel filmi kaçırmam.

3 — Sinemadan sonra en çok sevdiğim konserdir.
— Bana gelince, ben de musikiyi severim.

4 — Zannedersem hiçbir konseri kaçırmazsınız?
— Hepsini değil, fakat tanınmış orkestraların verdiği konserlerin hiçbirini kaçırmam.

5 — Ne vous gênez pas pour le dire; moi, cela m'est absolument égal.
— Eh bien... ne vous moquez pas de moi... mais ce que je goûte le plus, c'est l'opérette moderne,
— Comment donc! Rien de plus facile...

6 — Avez-vous encore des fauteuils de balcon?
— Je regrette, mais aux galeries tout est loué depuis plusieurs jours.
— Donnez-nous deux parterres, alors.
— Voilà. C'est 48 francs. Et vous n'aurez peut-être rien que des strapontins.
— Ces Messieurs devront laisser leurs pardessus et leurs cannes au vestiaire.

7 — Ne vous gênez pas pour le dire;
— Eh bien... ne vous moquez pas de moi...
— Où il vous plaira. A l'Opéra, pour la représentation de gala? A la Comédie Française, en matinée ou en soirée, voir une tragédie classique ou un drame moderne?
— Ne vous gênez pas pour le dire; moi, cela m'est absolument égal.
— Eh bien... ne vous moquez pas de moi... mais ce que je goûte le plus, c'est l'opérette moderne,
— Comment donc! Rien de plus facile...

8 — Où irons-nous ce soir?
— Où il vous plaira. A l'Opéra, pour la représentation de gala? A la Comédie Française, en matinée ou en soirée, voir une tragédie classique ou un drame moderne?
— Ne vous gênez pas pour le dire; moi, cela m'est absolument égal.
— Eh bien... ne vous moquez pas de moi... mais ce que je goûte le plus, c'est l'opérette moderne,
— Comment donc! Rien de plus facile...

9 — Avez-vous encore des fauteuils de balcon?
— Je regrette, mais aux galeries tout est loué depuis plusieurs jours.
— Donnez-nous deux parterres, alors.
— Voilà. C'est 48 francs. Et vous n'aurez peut-être rien que des strapontins.
— Ces Messieurs devront laisser leurs pardessus et leurs cannes au vestiaire.

Resim üzerinde

Les ouvreuses conduisent les spectateurs à leurs places.

(le zuvröz kondüiz le spektatör za lör plâs.)

"sinema hademesi kızlar götürürler seyirciler e. onla. rın yerler.,,

Sinemadaki kızlar seyircileri yerlerine götürürler.

et s'arrangent pour leur faire acheter bon gré mal gré le programme.

(e saranj pur lör fer aşöte bon gre mâl gre lö program.)

"vaziyet alırlar için onlara yapmak satınalmak ister istemez program.,,

Ve onlara ister istemez programı aldırtacak şekilde vaziyet alırlar.

Konuşma

— Où irons - nous ce soir?

(u iron nu sö suar?)

"nerede gideceğiz biz bu akşam?,,

Bu akşam nereye gideceğiz?

— Eh bien... ne vous moquez pas de moi...

(e biyen, nö vu moke pa dö mua...)

"peki, alay etmeyin ben.,,

Peki öyleyse... Ama alay etmeyin benimle.

mais ce que je goûte le plus,

(me sö kö jö gut lö plüc.)

moi, cela m'est absolument égal.

(mua, söla me tabsoliman tegal.)

"ben, bu bana dır tamamiyle aynı,,

Benim için hepsi bir.

— Où il vous plaira. *(u il vu plera.)*

"nerede o size hoşa gidecek.,

(Neresi hoşunuza giderse), Neresini istersiniz.

A l'Opéra, pour la représentation de gala?

(a lopera, pur la röprezantasiyon dö galâ.)

dın, Konçininin bıraktığı keseyi aldı. Arabası olan bir komşusuna giderek arabayı kiraladı.

Beygirleri kamçılayarak son süratle Parisin yolunu tuttu, yaya giden İnci çiçeğinin yanından kendini göstermeden yıldırım gibi geçti, kuvvetli beygir insafsızca indirilen kamçıların tesirile olanca süratile koşuyordu.

Nihayet Valverin evinin önüne geldi, köylü kadın İnci çiçeğini kurtaracak yegâne insanın Ode olduğuna emindi. Arabadan atladı, merdivenleri koşarak çıktı. Bütün arzusu biran evvel Odenin yanına girmekti. Fakat felâkete bakınız ki Valver evde yoktu, Landri Köknar, Perine efendisinin o gece gelmemiş olduğunu söyledi.

Hiç aklına getirmediği bu vaziyet köylü kadını şaşırtmıştı. Büsbütün sinirlendiği tavırlarından belli oluyordu.

Landri kadının bu halini görünce, onu yavaşça isticvaba başladı, köylü kadın zaten derdini dökecek insan arıyordu.

Landriye her şeyi olduğu gibi anlattı Valverin uşağı hikâyeyi dinledikten sonra bir iskemleye kendini bıraktı ve kendi kendine:

— Dehşet.. Demek ki: Baba kızına tecavüz etmek istiyor, dehşet.. diye mırıldandı.

XXX

ODE DÖ VALVER

Perin genç kızı kurtarabilmek için Odeyi ararken o, ne yapıyordu, nerede idi? Bunu şimdi anlatacağız.

Okuyucularımız şunu hatırlarlar ki: Valver Şövalye dö Pardayanı karanlık odada yalnız bırakmağa razı değildi. Fakat Pardayan kendisini Valverin kurtaracağını delikanlıya hatırlatmış ve başından savmıştu.

Valver Pardayandan uzaklaşırken şöyle düşünmüştü:

— Mösyö Pardayan galiba beni muavin olarak kabul etmek istemiyor aca ba neden? Yoksa müthiş madam Faus ta ile olacak mücadelesinde tehlikeye sokmaktan çekiniyor mu? Herhalde böyle olacak. başına bir felâket gelmesini istemiyordur.. O, beni sever.

Halbuki ben ister istemez bu kavgaya karışmış bulunuyorum. Fakat beni bu mücadeleye sokan Pardayan değildir. Şimdi o istesin, istemesin bu işe girmişim, o halde bir defa başladığım işten geri dönmek de adetim değildir. Ne olursa olsun sonuna kadar uğraşacağım.

Şimdi ilk iş olarak düşmanın esrarını öğrenmeğe çalışmalıyım; bunun için Mösyö dö Pardayan gibi madamın getirdiği şu adamla ne konuştuklarını dinlemekliğim lâzım geliyor, prenses bu adamı buraya bedava getirmedi ya..

Valverde de Pardayan gibi fevkalâde bir sürati intikal vardı.

O da, Şövalye gibi bir şeye karar verdi mi derhal tatbik ederdi. Bu düşüncelerinden sonra, odanın kapısına giderek Fausta ile Dangolemin konuşmalarını dinlemeğe başladı.

Valver bu suretle Fausta ile Dük arasındaki muhaverenin ilk kısmını tamamen duydu, ismi geçerek genç kral üçüncü Luinin öldürülmesine memur edilmesi konuşulurken, o sırada Pardayanı arayan Dalbaran koridora girdiğinden fazla kulak veremedi; az kalsın yakalanacaktı. Kapıdan hemen çekildi; Dalbaran da ondan şüphe etmemişti. Hanımın emrile kapıda duruyor zannetmişti.

Pardayan işi Valvere anlattığı zaman Şövalyeye yardım etmek imkânını bulacağını ümit ederek muhafızlara kumanda etmek işini kabul etmişti. İşte Şövalyeyi öldürmeğe memur edilen on iki asilzadenin başında Valverin bulunması bundan dolayı idi.

Pardayan, Fusta ve Dangolem gözüktükleri zaman Valver ve yanındakiler ayrı bir emir almadan hiçbir şey yapmayacaklardı. Şurası hatırlardadır ki Fausta, yol göstermesini Dalbarana emreder etmez, iri yarı muhafız salonun kapısını açmış bu suretle dışardaki nöbetçiler Fausta ile Pardayanın son sözlerini duymuşlardı.

Valver de Pardayanla Faustanın kuleli odaya gidişlerini korkusuz olarak seyretmiş, hatta Faustanın fevkalâde korkunç bir kadın olduğunu pek iyi bilen Pardayan bile şüphelenmemişti.

Valver, iki düşmanın konuşmalarından sonra netice hakkında bir karar verileceğini bu suretle de iki rakip uyuşmuş olacağından Pardayanın hiç bir tehlike ile karşılaşmadan çıkıp gideceğini ümit ediyordu.

Uyuşulmadığı takdirde Pardayanın hakkından gelmek vazifesi Valvere verileceğinden, Odenin kuleli odadaki konuşmanın sonunu beklemesinden başka yapacak bir işi yoktu.

Halbuki Dalbaran hanımının bütün sırlarına vakıf idi, kuleli oda ile konaktaki bütün bu gibi esrarlı yerleri biliyordu.

Pardayan Fausta ile uzlaşmazsa kurtulamazdı, Şövalyenin hayatı hanımın elinde idi. Bunun için Dalbaran ona göre hareket etti. Asilzadelere serbest olduklarını bildirdi. Valver müstesna hepsi çekilip gittiler, yalnız o, tafsilât almak arzusuna kapıldı.

İri yarı muhafız Valverden bir şey saklamağa lüzum görmemekle beraber ihtiyatlı davranmağı da münasip gördü. Efendisinin esrarını meydana koymamak için:

— Düşes hazretleri, bu asilzade hakkında fikrini değiştirdiğini söyledi, fazla bir şey bilmiyorum demekle iktifa etti.

Bu sözler üzerine Valver de odasına çekildi. Kendi odasının kuleli oda yolunda olması dolayısile Pardayanı konaktan çıkarken muhakkak surette görebileceğini düşündü.

İçi rahattı fakat Pardayanı gözleriyle gördükten sonra daha ziyade rahatlanacaktı; nitekim yatmayarak kapının arkasında yolunu beklemeğe başladı. Bir saat kadar sonra "ne de uzun konuşuyorlar, mükâlemeleri bitmedi, diye düşünüyordu.

Bir saat daha geçmiş olduğu halde hiçbir ses duymamış olması Valverin heyecanlanmasına sebep olmuştu.

Bu konuşma gayri tabiî idi, bu mükâlemenin çoktan bitmiş olması lâzım geldiğini düşündü ve odasında duramayark karanlık koridora fırladı. İlk düşüncesi şu idi:

— Mutlaka gizli bir yoldan Şövalyeyi dışarı çıkarmışlardır. Böyle düşünerek yuvarlak odaya kadar gitti, bu odanın yanındaki küçük odada bir an durdu.

"Dalbaran muhakkak bu kapının arkasında nöbet beliyordur, bu saatte buraya gelmenin sebebini soracaktır, ne cevap vereyim,, diye düşündü.

Biran durdu. Fakat bu tevakkufu

Bugünkü radyo programı

İSTANBUL:
18,30 plâkla dans musikisi 19,30 konfe. ans. Dr. Fahreddin Kerim (Mektepler açı. ması), 20 Cemal Kâmil ve arkadaşları ta. rafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı), 21,15 orkestra, 22,15 ajans ve borsa haberle. ri ve ertesi günün programı, 22,30 plâkla so nat: opera ve operet parçaları, 23 son.

VİYANA:
18,30 gramofon ve karışık yayın, 20,15 koro konseri, 20,50 karışık yayın, 22,35 kon ser Bachın eserleri, 23,15 haberler, 23,25 eğ. lenceli konser,

BERLİN:
17,05 eğlenceli yayın, ve musiki, 20,05 koro ve musiki, 21,05 devlet yayını, haberler, 23, 10 dans musikisi,

PRAG:
18,35 şan konseri, 19,35 konferans, 20,05 senfoni orkestrası, 21,05 karışık yayın, 22. 20 askeri bando, 24,05 cazband takımı, 1,10 son haberler.

TÜRKEŞ:
19,05 askeri bando, 20,20 konferans, gra. mofon, 21,20 dans orkestrası, 22,35 karışık yayın, 22,50 konser, 23,50 haberler.

BELGRAD:
18,25 konser, 19,05 karışık şarkılar, 19,55 gramofon, ulusal yayın, haberler, 21,05 ope. ra musikisi, 24,20 gramofon,

LONDRA:
20,05 orkestra konseri, 20,05 hafif musiki, 20,25 karışık yayın, 2105 açık hava konseri, 23,40 hafif orkestra ve şan, 24,35 dans or. kestrası, istirahatlerde hava, haberler vesaire,

PARİS: (P,T,T,):
18,05 orkestra konseri, 19,35 gramofon, haberler, karışık yayın, 22,05 opera yayını, en sonra haberler, hava,

ROMA:
18,20 dans musikisi, 19 karışık yayın, 21, 45 karışık musiki, 22,05 opera yayını, istira. hatlerde hava, haberler 24,35 ingilizce haber ler, sonra dans musikisi,

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam şehrin muhtelif semtlerinde nö betçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Eminönünde (A. Minasyan), Beyazıtta (Belkis), Küçükpazarda (H. Hulûsi), Eyüpte (Nâzım Sadık), Karagümrükte (Kemal), Aksarayda Etem Pertev), Şehzadebaşında (Mustafa Hamdi), Alemdarda (Esat), Fenerde (Vitali), Samatyada (Erofilos), Bakırköyde (Hilâl),

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde (Della Suda), Tepebaşında (Kinyoli), Galatada (Hüseyin Hüsnü) Taksim istiklâl caddesinde (Limonciyan), Pangaltı halâskârgazi caddesinde (Nargileci yan), Kasımpaşada (Vasıf), Hasköyde (Bar but), Beşiktaşta (Nail Halit), Sarıyerde (Osman),

Üsküdar, Kadıköy ve Adalardakiler:

Üsküdarda iskelede (Merkez), Kadıköyünde eski iskele caddesinde (Sotiryadis), Yeldeğirmeninde (Üçler), Büyükadada (Şinasi Rıza) Heybelide (Halk),

İş Dairesi üçüncü bölge âmirliğinden:

3008 sayılı İş Kanunu mevkii mer'iyete girmezden evvel tesis edilmiş olup resmî veya meslekî teşekküller ve cemiyetler tarafından idare olunan iş ve işçi bulma idarehaneleri mezkûr kanunun 66 ıncı maddesi mucibince vermeğe mecbur bulundukları beyannameyi ilân tarihinden itibaren bir hafta zarfında İş Dairesi Üçüncü Bölge âmirliğine getirmeğe davet olunurlar. Aksi takdir. de hakklarında kanunî takibatta bulunulacaktır. (6043)

İnhisarlar Istanbul Başmüdürlüğünden:

Bilûmum ispirto bayilerinin İnhisarlar İdaresinden ruhsat almağa mecbur oldukları kanunda yazılı ve muayyen fiatla fazlasına satış yapmaları da yasak bulunduğu ve 1 - 6 - 937 tarihinden itibaren Başmüdürlüğümüzden ispirto satmak için meşkî beyyiye tezkeresi alanlara ispirto satmak için de ayni tezkere ile ruhsat verilmekte olduğu halde münhasıran ispirto satan diğer eşhasın idarehanemizden ruhsat tezkeresi almadıkları ve muayyen fiattan fazlasına ispirto satıkları görülmektedir.

Böyle tezkeresiz veya muayyen fiattan fazlasına ispirto satanlar hakkında kanun ahkâmının tatbik olunacağı ilân olunur. (5936)

İstanbul Belediyesi ilânları

Beşlik muhammen kirası 60 lira olan Beylerbeyinde Beylerbeyi mahallesinde Çamlıca sokağında No. 3—5 eski Hamidiiye mektebi 938 veya 939 ve 940 senesi 1 Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekli olanlar 4 lira 50 kuruşluk ilk teminat mektup veya makbuzu ile 16—9—937 perşembe günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ) (5757)

UCUZ SATAN ÇOK SATAR: ALMANYADA 29 MARK, TÜRKİYEDE 13,75 KURUŞ NİHAD IŞIK GRAMOFON MAĞAZASI REKORU KIRDI.

Bir ayda üç yüz yeni müşteri kazandı. Anadoludan almakta olduğumuz yüzlerce mektuplarda fiyatının ucuzluğu hayreti mucip olan bu gramofonların kataloğunu isteyorlar, meşguliyetimizin fazlalığından sayın müşterilerimizin arzularını gazeteye resmini bastırmak suretiyle tatmin ediyoruz. Siparişatlara posta ve ambalaj masrafiyle 15,25 lira gönderilmesi rica olunur.

SİKECİ NO. 37 NİHAD IŞIK

Kimyager Hüsameddin

Tam idrar tahlili 100 kuruştur. Bilûmum tahlilât. Eminönü Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey hanı.

Dr. Ihsan Sami

TİFO AŞISI

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için tesiri kat'î, muafiyeti pek emin taze aşıdır. Her eczahanede bulunur. Kutusu: 45 kuruştur.

Diş Doktoru Necati Paksi

Hastalarını hergün sabah 10 dan akşam 19 za kadar Karaköy Tünel meydanı Mahmudiye caddesi No. 1/2 de kabul eder.

Salı ve cuma günleri saat 14 den 18 ze kadar parasızdır.

Resimli hakikî bir vak'a

Genç ve Taze

Görünmenin yeni ve kolay usulü

Saat 6 da yorucu bir meşguliyetten sonra, buruşuk ve yorgun bir yüzü vardı.

Saat 6,45 de bu yeni ve sihrâmiz "4 te bir„ pudrayı kullandı. Bir miknatisin iğneleri cezbettiği gibi cild için son derece yapışma hassasına malik gayet ince bir pudradır.....

Saat 7 de şayanı hayret bir tenle genç ve terütaze görünüyordu.

Yüz ve burnun parlaklığı tamamen zail olmuş, hattâ bütün siyah benler kaybolmuştur. Bir defa pudralanmak kâfidir. Çünkü bu pudra cildiniz için kuvvetli bir yapışma hassasına maliktir.

Bu yeni pudranın son derece yapışma hassasını veren fevkalâde inceliği adetâ yüzünde gayrimer'idir. En samimî dostlarınız bile şayanı hayret teninizin, tabiî güzellikten mütevellit olmadığına kail olamıyacaktır. Dışarıda, yağmurda ve güneşte veya deniz banyosunda ve yahud tenis maçlarında, içeride sıcak salonda dansta daima cazib güzellikte bir tene malik olabilirsiniz.

Bu pudra, ne sudan, ne de terden kat'iyyen müteessir olmaz ve yüzde leke ve tabaka teşkil etmez. Tokalon pudrasını, cildinizde son derece yapışma hassasını veren ve fevkalâde ince olan bu sihrâmiz "4 te bir„ pudrayı kullanınız. Neticesinden son derece memnun kalacaksınız.

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemize mektup yazanların müşahedeleri kendiliğinden gelen en kymetli delillerdir:

(Tokalon krem ve pudralarını kullanmaya başladığım günden beri cildim kendi krem ve pudrasını buldu)

Beylerbey.... K. caddesi..... Mu

(Kremlerinizin bir hafta zarfında cildimde göstermiş olduğu iyi tesirden mütevellid memnuniyetimi isim ve adresimle ilân etmenizi rica ederim.)

Bebek... İb.. So... No. 11 Ra...

Mektuplarm asılları dosyalarımızda saklıdır.

Haydarkaşa Lisesi Direktörlüğünden

Okulumuzda leylî ve neharî talebe kaydıan devam edilmektedir. Leylî talebenin kaydı mektebin açılacağı 1 Teşrinievvel 1937 kadar devam edecek ve icabederse daha da temdit edilecektir. (6059)

Göz hekimi Dr. Murat Rami Aydın

Muayenehanesini Taksim Talimane Tarlabaşı Cad. *URFA* Apt. nına nakletmiştir. Tel: 41553

Pazardan maada hergün: Öğleden sonra saat ikiden altıya kadar

Opratör Uroloğ Doktor Süreyya Atamal

Beyoğlu İstiklâl caddesi Parmakkapı Tramvay durağı No. 121 birinci kattaki

Muayene hanesinde hastalarını hergün saat 16—20 arasında kabul eder.

DOKTOR Kemal özsan

Üroloğ - Operatör

Sevliye mütehassısı

Karaköy — Ekselsiyor mağazası yanında. Her gün öğleden sonra 2 den 8 e kadar: Tel: 41235

Göz Hekimi Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 3 (Cağaloğlu Eczanesi yanında) Telefon. 22566

Her Akşam BELVÜ'de

Mısır Film Yıldızı

TAHİYYE MUHAMMET

RAKSLARINA

Devam Ediyorlar

TAHİYYE MUHAMMET MELİKE CEMAL

Meshur Rakkase

MELİKE CEMAL

Ayrıca Solist Bayan MUALLA Telefon : 42672

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI : Amerikan Kız Koleji Arnavutköy, Tel. 36.160 | Robert Kolej Bebek, Tel. 36...3 : ERKEK KISMI

Mektep, İngilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Almanca veya Fransızca ihtiyarî olarak mütehassıs muallimler tarafından öğretilir. Millî terbiye ve kültüre son derece ehemmiyet verilir. Aile hayatı yaşatılır. Kütüphaneleri mükemmeldir. Kız ve erkek beden terbiyesi ve sporlar talebenin bedenî tekemmülünü temin eder... Lise kısmı derslerine munzam olarak ticaret dersleri gösterilir.

MÜHENDİS KISMI Amelî ve nazarî usullerle elektrik, makine ve Nafıa mühendisi yetiştirir.

KAYIT GÜNLERİ: Çarşamba ve cumartesi günleri saat 9 dan 12 ye kadar 7 eylûlden sonra her gün

Fazla malûmat için mektupla veya bizzat müracaat edilebilir.

DERSLER: 22 Eylûl çarşamba günü başlıyacaktır. Leylî talebenin 21 eylûl salı akşamı mektepte bulunması lâzımdır. Erkek kısmında nihari kayıd günleri 18 eylül cumartesi ve 20 eylül pazartesi günleri, kız kısmında ise 20 eylül pazartesi günü saat 2 den 5 e kadar, ve 21 eylül salı günleridir.

Telefon : 42517

Nişantaşında Tramvay ve Şekayık Caddelerinde:

YATILI ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ GÜNDÜZLÜ

ANA - İLK - ORTA - LİSE KISIMLARI

Kız ve erkek öğreniciler için yanyana ve geniş bahçeli iki binada ayrı YATI teşkilâtı vardır. Fransızca, Almanca, Ingilizce kurlarına dokuz yaşından başlıyarak bütün öğreniciler iştirâk edebilirler. Okul hergün saat 10 - 17 arasında açıktır. Kayıd işlerine:

CUMA, PAZARTESİ, ÇARŞAMBA günleri bakılır.

SARAÇHANE BAŞINDA HORHOR CADDESİNDE

Erkekler kısmı : Münir Paşa konağında - Kızlar kısmı ile İlk kısmı Yeni yapılan binada

Kız Erkek Hayriye Liseleri Yatılı yatısız

Ana - İlk - orta lise kısımlarını havidir. Fen ve edebiyat kolları vardır. İlk sınıflardan itibaren ecnebî lisanı mecburidir. Münirpaşa konağı erkekler kısmına, Münirpaşa konağı karşısında leyli bir liseye lâzım olan bütün müştemilâtı havi büyük bahçeli yeni yapılan binada kız lisesi ile ilk kısma tahsis edilmiştir. Kızlar kısmında tedrisat tamamiyle ayrıdır. Neharî talebeden arzu edenler mektebin hususî otobüsiyle naklolunurlar. Kayıd muamelesine başlanmıştır. Hergün sabah, saat10 dan akşam 5 e kadar müracaat kabul olunur. Telefon: 20530.

Istiklâl Lisesi Direktörlüğünden :

1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına gündüz ve yatı, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.

2 — Henüz müracaat etmiyen eski talebenin kayıtları kapanmıştır. Bundan sonra yapılacak müracaat kabul edilmiyecektir.

3 — İstiyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı polis karakolu arkası. Telefon: 22534.

ÜN ALAN SARI KURDELE

ODEON

Plâklarında çıkmıştır.

Okuyan : MÜNİR NUREDDİN

Plâk No. 270904

DOKTOR

Necaettin Atasagun

Her gün sabahları sekiz buçuğa akşamları 17 den 20 ye kadar Lâle li tayyare apartmanları ikinci daire 3 numarada hastalarını kabul eder. Cumartesi günleri 14 den 20 ye kadar hastalarını parasız, Kurun, Haber okuyucularını dakupon mukabilinde muayene eder.

"Gripin,, in Mucizesi

Bir Gripin almadan evvel..

Aldıktan beş dakika sonra...

Istırabın ve ağrının en şiddetlisini en kofay, en çabuk ve en ucuz geçirmenin çaresi bir kaşe GİRİPİN almaktır. Midey bozmaz, böbrekleri ve kalbi yormaz

Ucuz — Tesirli — Zararsız

GRİPİN

Icabında günde 3 kaşe alınabilir

KURTULUŞ

Doktorlar, bankacılar, kâtipler, mekteppliler velhasıl bütün mürekkepli kalemle yazı yazanlar mürekkebin ceplerine akmasından, kurumasından, ucun bozulmasından kurtaran yegâne TİKU dolma kalemi Avrupada dahi tasdik olunduğu gibi, Almanyanın bu icadı mürekkepli kalemle yazı yazmak mecburiyetinde olan halkı hakikaten bu yazı yazmak eziyetinden kurtarmıştır.

TİKU ucu aşınmaz, bol mürekkep alır kuvvetli basılır 3.4 kopya çıkarabilir, ve açık bırakıldığı halde her ne şekilde durursa dursun mürekkep akmaz ve kurumaz

TİKU en sağlam ve kullanışlı mürekkepli kalemdir:

Siyah, Yeşil, Mavi ve Kırmızı renklerde de bulunur.

Her yerde arayınız. Deposu: Havuzlu han No. 1 İstanbul

Taşraya posta ile gönderilir.

Her akşam

Memleketin en yüksek sanatkârlarile birlikte

SAFİYE

TAKSİM Belediye bahçesinde

Tel : 43703

Şark Malt Hulâsası

işteha ve kuvvet için en birinci ilâçtır

Çocukların dişlerinin kolayca çıkmasına, kemiklerinin kuvvetlenmesine, çocuk emziren annelerin südünün çoğalmasına yardım eder.

Bilûmum eczanelerde bulunur.

Satılık Kıymetli arsa

Divanyolu Piyer Loti caddesinde 160 metre murabbaı bir kıta kıymetli arsa satılıktır. Talip olanların ayni caddede 34 numaralı haneye müracaatleri.